

บทบาทของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหา
3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

โดย

พลตรีศิริชัย เทศนา
ผู้บัญชาการกองพลรบพิเศษที่ 1
กองทัพบก

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐ เอกชน และการเมือง รุ่นที่ 7
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2556 – 2557

บทคัดย่อ

เรื่อง **บทบาทของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้**

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

ผู้วิจัย พล.ต.ศิริชัย เทศนา หลักสูตร วปม. รุ่นที่ 7

หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษได้รับมอบภารกิจจากกองทัพบก ให้สนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ(ปปส.) ตั้งแต่เริ่มเกิดเหตุการณ์ในปีพ.ศ.2547 ถึงปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการปรับเปลี่ยนกำลังและแนวทางการใช้หน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มาโดยตลอดแต่ก็ยังไม่เห็นผลของการแก้ปัญหาที่เป็นรูปธรรมมากนัก

เอกสารวิจัยเรื่อง”บทบาทของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ 3 ประการคือ 1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2. เพื่อศึกษาบทบาทที่เหมาะสมของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพ โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง(Documentary) และการสัมภาษณ์เชิงลึก(Indept Interview) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ระดับ ผู้บัญชาการกองกำลังรบพิเศษ จนถึงระดับผู้บังคับชุดควบคุมรบพิเศษ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์เนื้อหาจนได้ข้อสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้

สถานการณ์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในขั้นย่นทางยุทธศาสตร์ คือ ขบวนการก่อความไม่สงบไม่สามารถที่จะรุกทางยุทธศาสตร์ตามที่วางไว้ได้อย่างได้ผล แต่ก็ยังไม่พ่ายแพ้ทางยุทธวิธี ยังสามารถปฏิบัติการทางยุทธวิธีด้วยการก่อเหตุรุนแรงในรูปแบบต่างๆได้อย่างต่อเนื่องแต่เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติการก่อเหตุย้อนหลังไปถึงปีพ.ศ.2547 ถือว่ามีสถิติที่ลดลง เหตุผลเพราะเหตุการณ์ก่อการร้ายสร้างความรุนแรงทั่วทั้งพื้นที่ด้วยการลอบยิงครู, พระ, วางเพลิงเผาโรงเรียน, ลอบวางระเบิดในพื้นที่เมืองใหญ่ การชุมนุมโจมตีกองกำลังของรัฐด้วยระเบิด และการฆ่าผู้

บริสุทธิทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคมในวงกว้างจนไม่ได้รับการสนับสนุนทั้งจากประชาชนในประเทศและองค์การระหว่างประเทศซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทางยุทธศาสตร์ของขบวนการก่อความไม่สงบ ในขณะที่รัฐบาลไทยพยายามดำเนินการต่อสู้กับขบวนการก่อความไม่สงบด้วยยุทธศาสตร์การป้องกันภายในและยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมถึงการดำเนินการทางการทูตและประชาสัมพันธ์ ข้อเท็จจริงต่อต่างชาติเพื่อตัดการสนับสนุนจากภายนอก ทำให้สถานการณ์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่สามารถนำไปสู่การบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของขบวนการแบ่งแยกดินแดน แต่ฝ่ายรัฐบาลไทยก็ยังไม่สามารถยุติสถานการณ์การก่อเหตุรุนแรงได้อย่างสิ้นเชิง ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็จะยังคงดำเนินอยู่ต่อไป

บทบาทของหน่วยรบพิเศษในการช่วยเหลือด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ การวางแผน และการฝึกแก้กำลังทหารตามแบบ กำลังตำรวจ และกำลังกึ่งทหาร ถือเป็นบทบาทที่สำคัญและเหมาะสมของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะเป็นการใช้ขีดความสามารถของหน่วยรบพิเศษทั้งในด้านการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ(ปปส.) การปฏิบัติการจิตวิทยาและการปฏิบัติการ โดยตรงเพื่อขยายขีดความสามารถในการแก้ปัญหาในมิติต่างๆ ไปยังกำลังทหารตามแบบ กำลังตำรวจและกำลังกึ่งทหารให้มีศักยภาพมากขึ้น **บทบาทในการแก้ปัญหาโดยตรงต่อขบวนการแบ่งแยกดินแดน หน่วยรบพิเศษจะสามารถเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการแก้ปัญหาในเรื่อง การปฏิบัติการด้านการข่าวทั้งในพื้นที่ระวางป้องกันและพื้นที่ภายใน , การสลายโครงสร้างอำนาจรัฐซ้อนและแนวร่วม โดยการค้นหา พิสูจน์ ทราบและทำลายโครงสร้างอำนาจรัฐซ้อนด้วยเทคนิควิธีการต่างๆ , การสกัดกั้นการบ่มเพาะความคิดความเชื่อที่ถูกบิดเบือนในรร.เอกชนสอนศาสนา และการปฏิบัติการโดยตรงต่อเป้าหมายที่ถูกระบุอย่างชัดเจน หรือมีความพิเศษเกินขีดความสามารถของหน่วยทหาร ตำรวจทั่วไป ส่วนบทบาทในการสนับสนุนการแก้ปัญหาพื้นฐานทางสังคม และสังคมจิตวิทยา ด้วยขีดความสามารถในการปฏิบัติจิตวิทยาในการสร้างความเข้าใจต่อประชาชน ปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อแนวร่วมหรือฝ่ายก่อความไม่สงบ ด้วยหลักการและเทคนิคการปฏิบัติการตามหลักนิยมของหน่วย**

เอกสารวิจัยฉบับนี้มีข้อเสนอแนะให้มีการกำหนดแผนงานยุทธศาสตร์ในการต่อสู้กับขบวนการก่อความไม่สงบทั้งเชิงรับและเชิงรุก , เสนอให้กำหนดแผนการจัดการต่อองค์กรนำอย่างเป็นรูปธรรมเพราะองค์กรนำเป็นกลไกสำคัญของขบวนการก่อความไม่สงบ และเสนอให้มีการประเมินผลการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งในระดับยุทธศาสตร์และยุทธการ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ปรับปรุงและกำหนดกลยุทธ์ในการเอาชนะขบวนการก่อความไม่สงบ

ค

คำนำ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการปรับเปลี่ยนกำลังและแนวทางการใช้หน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มาโดยตลอดแต่ก็ยังไม่เห็นผลของการแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรมมากนัก ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าว เพื่อหาคำตอบถึงบทบาทที่ควรจะเป็นและแนวทางการใช้หน่วยรบพิเศษที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประสบผลสัมฤทธิ์

พลตรี

(ศิริชัย เทศนา)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐ เอกชน และการเมือง รุ่นที่ 7

ผู้วิจัย

| | |
|--|----|
| บทคัดย่อ | ก |
| คำนำ | ค |
| กิตติกรรมประกาศ | ง |
| สารบัญ | จ |
| สารบัญแผนภาพ | ช |
| บทที่ 1 บทนำ | |
| ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา | 1 |
| วัตถุประสงค์ของการวิจัย | 3 |
| ขอบเขตของการวิจัย | 3 |
| วิธีดำเนินการวิจัย | 3 |
| ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย | 4 |
| บทที่ 2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการก่อความไม่สงบ | |
| หลักนิยามการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ | 6 |
| การใช้หน่วยรบพิเศษในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ | 15 |
| องค์กรและแนวคิดการต่อสู้ของกระบวนการก่อความไม่สงบในวชต. | 19 |
| สรุป | 35 |
| บทที่ 3 สถานการณ์การก่อความไม่สงบและการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ | |
| สถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ | 37 |
| หน่วยงานและแนวทางการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ | 44 |
| การดำเนินการของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. | 53 |
| การปฏิบัติของหน่วยรบพิเศษในการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ | 59 |
| สรุป | 64 |
| บทที่ 4 วิเคราะห์บทบาทและแนวทางในการใช้หน่วยรบพิเศษสนับสนุนการแก้ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ | |
| สภาพปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ | 66 |
| นโยบายและแผนงานการแก้ไขปัญหามสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ | 70 |
| การปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษในการแก้ไขปัญหามสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ | 73 |

| | |
|---------------------------|----|
| สรุป | 78 |
| บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ | |
| สรุป | 81 |
| ข้อเสนอแนะ | 86 |
| บรรณานุกรม | 88 |
| ภาคผนวก | 91 |
| ประวัติย่อผู้วิจัย | 95 |

สารบัญแผนภาพ

| แผนภาพที่ | | หน้า |
|-----------|---|------|
| 2-1 | โครงสร้างการจัด BRN Coordinate | 25 |
| 2-2 | เอกสารการเจรจากับกลุ่ม BRN-Coordinate | 32 |
| 3-1 | สถิติเหตุรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ | 41 |
| 3-2 | สถิติการเสียชีวิตจากเหตุความมั่นคงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ | 42 |
| 3-3 | สถิติประเภทของการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ | 43 |
| 3-4 | สถิติคดีความด้านความมั่นคงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ | 44 |
| 3-5 | โครงสร้างการจัด กอ.รมน.ภาค 4 สน. | 54 |

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์ ศาสนา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และเงื่อนไขต่างๆ ในสังคม ซึ่งกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงได้นำประเด็นต่างๆ ในมิติเหล่านี้ มาบิดเบือนและนำไปใช้ในการบ่มเพาะ เผยแพร่ให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างปมขัดแย้งในด้านความคิดและจิตใจต่อรัฐและเจ้าหน้าที่ ด้วยการชี้ให้เห็นว่า พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เดิมคือรัฐปัตตานีแต่ถูกประเทศไทยเข้ายึดครองกดขี่ ข่มเหง ให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันกับประชาชนในภูมิภาคอื่นๆ บิดเบือนหลักศาสนา นำหลักคำสอนของศาสนามาเบี่ยงเบน เพื่อตอบสนองการขับเคลื่อนหรือขยายอำนาจของกลุ่ม รวมทั้ง สร้างความแตกแยกให้เกิดขึ้นกับ 2 ศาสนา สร้างความเกลียดชัง กระทำสิ่งใดก็ได้ให้ประชาชนเกลียดชังเจ้าหน้าที่รัฐ สร้างความหวาดกลัวกับผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือกับขบวนการ และผู้ที่ให้ความร่วมมือกับ เจ้าหน้าที่รัฐ ด้วยการก่อเหตุร้ายในหลายรูปแบบ นอกจากเพื่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้เกิดความหวาดกลัวต่อประชาชนแล้ว ขบวนการก่อความไม่สงบยังต้องการส่งข้อมูลการก่อเหตุรุนแรงเหล่านี้ไปยังโลกภายนอก ไปยังองค์กรระหว่างประเทศทั้งสหประชาชาติและ OIC ให้เข้ามาดำเนินการตามความต้องการที่จะแบ่งแยกดินแดนต่อไป แต่ผลการดำเนินการของขบวนการก่อความไม่สงบยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในปัจจุบัน

การแก้ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันอยู่ภายใต้การอำนวยการของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เป็นหน่วยงานในระดับพื้นที่ ในการแก้ไขปัญหาคความมั่นคง ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีความปลอดภัย สงบสันติ ปราศจากเงื่อนไขที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรง และมีบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้าง ความสมานฉันท์ และความเป็นธรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา และการสร้างสันติภาพอย่างยั่งยืน ด้วยวิธีการน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 206/2549 เรื่องนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัด

ชายแดนภาคใต้ และนำยุทธศาสตร์กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยใช้ นโยบายสานใจสู่สันติตามแนวทาง การเมืองนำการทหาร มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่ ผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการคือ ประชาชนในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และอยู่ ร่วมกันอย่างสันติภายใต้ความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ตลอดห้วงเวลาที่ผ่าน มา นั้น ทำให้สถานการณ์ในภาพรวมมีความก้าวหน้าในทางที่ดีขึ้น แต่สถานการณ์การก่อเหตุ รุนแรงและความพยายามแบ่งแยกดินแดนของขบวนการก็ยังไม่ยุติลง

หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษได้รับมอบภารกิจจากกองทัพบก ให้สนับสนุนการ แก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ(ปปส.) ตั้งแต่เริ่มเกิดเหตุการณ์ในปีพ.ศ.2547 ถึงปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่จัดกำลังเริ่มแรกด้วยกำลังหนึ่งกองร้อยรบพิเศษในนาม ชค.954 สนับสนุนกองทัพภาคที่ 4 เพื่อติดตามและค้นหาอาวุธปืนที่ถูกปล้นไปจาก กองพันพัฒนาที่ 4 ต่อมากองทัพบกได้เห็น ความสำคัญในการ ใช้หน่วยรบพิเศษเพิ่มมากขึ้น จึงได้จัดหน่วยควบคุมบังคับบัญชาในนามหน่วยว่า กองบังคับการควบคุมที่ 9 (บก.9)และจัดกำลังเพิ่มเติมอีก 3 ชุดควบคุมรบพิเศษ 1 ชุดควบคุม ปจว. 1 ชุดควบคุมจู่โจม โดยมีภารกิจหลักในช่วงเริ่มแรกคืองานจัดตั้งกำลังประชาชน ค้นหาและทำลาย เครื่องมือของขบวนการก่อความไม่สงบโดยกำหนดขอบเขตของพื้นที่ปฏิบัติการ 1 ชุดควบคุมรบ พิเศษต่อ 1 อำเภอเป้าหมาย ส่วนชุดควบคุม ปจว.และจู่โจมสนับสนุนเป็นส่วนรวม แต่เนื่องจากการ ประมาทสถานการณ์ของฝ่ายเราต่อขบวนการก่อความ ไม่สงบยังไม่มีความแน่ชัดทำให้มีการ เปลี่ยนแปลงพื้นที่ปฏิบัติงานบ่อยครั้งแต่ลักษณะของภารกิจหน่วยรบพิเศษยังคงเป็นไปในลักษณะ เดิม ต่อมาได้มีการปรับเปลี่ยนกำลังตลอดจนการควบคุมบังคับบัญชามาอย่างต่อเนื่อง ในห้วง ประมาณปีพ.ศ.2551-2554 หน่วยรบพิเศษถูกกำหนดให้มีภารกิจหลักคือการค้นหา พิสูจน์ทราบและ ทำลายโครงสร้างอาเยาะห์(โครงสร้างอำนาจรัฐซ้อนระดับหมู่บ้าน)ด้วยความเชื่อว่าอาเยาะห์เป็น แหล่งสนับสนุนหลักของRKK อาเยาะห์เป็นจุดศูนย์กลางในระดับยุทธวิธีของขบวนการก่อความไม่ สงบ จนถึงปัจจุบันหน่วยรบพิเศษปฏิบัติงานในนามหน่วยเฉพาะกิจสันติสุข มีกำลัง 4 ชุดควบคุม รบพิเศษ(มีกำลัง 4 กองร้อยเพิ่มเติมกำลัง) , 1 ชุดควบคุมการปฏิบัติการพิเศษ(มีกำลัง 1 หมวดจู่โจม เพิ่มเติมกำลัง) และ 1 ชุดควบคุมทักษิณสัมพันธ์(เป็นกำลังชุดปฏิบัติการจิตวิทยา)มีภารกิจหลักคือ การเข้าสลายแหล่งบ่มเพาะความคิดความเชื่อในสถานศึกษา

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการปรับเปลี่ยนกำลังและแนวทางการใช้หน่วยรบพิเศษใน การสนับสนุนการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มาโดยตลอดแต่ก็ยังไม่เห็นผลของการ แก้ปัญหาที่เป็นรูปธรรมมากนัก ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าว เพื่อหาคำตอบถึง

บทบาทที่เหมาะสมและแนวทางการใช้หน่วยรบพิเศษที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประสบผลสัมฤทธิ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาบทบาทที่เหมาะสมของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มีขอบเขตการศึกษาการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2547 ถึง พ.ศ.2556 และมีกรอบแนวความคิดในการวิจัยโดยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ทฤษฎีการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ นโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กับหลักนิยมการปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษและการปฏิบัติงานของหน่วยรบพิเศษในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) รวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ระดับ ผู้บัญชาการกองกำลังรบพิเศษ จนถึงระดับผู้บังคับชุดควบคุมรบพิเศษ โดยใช้แนวคำถาม (Interview Guideline) ในการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและสังเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกจะเป็นการวิเคราะห์ □ ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content analysis) ด้วยวิธีอิงแนวคิดและทฤษฎี (Theoretical Concepts)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงสภาพปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อให้ผู้ที่สนใจนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป
2. ทราบถึงบทบาทที่เหมาะสมของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
3. ทราบถึงแนวทางการใช้หน่วยรบพิเศษของกองทัพต่อการสนับสนุนการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำจำกัดความ

| | |
|---------------------------------------|---|
| หน่วยรบพิเศษ | หมายถึง หน่วยปฏิบัติการของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ กองทัพบก ได้แก่ชุดควบคุมรบพิเศษ หน่วยจู่โจม หน่วยปฏิบัติการพิเศษ และหน่วยปฏิบัติการจิตวิทยา |
| สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ | หมายถึง พื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ เทพา สะบ้าย้อยและนาทวี |
| การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ | หมายถึง การปฏิบัติการด้วยมาตรการทั้งปวงเพื่อดำรงไว้ซึ่งสถานะทางกฎหมายและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ |
| การก่อความไม่สงบ | หมายถึง การเคลื่อนไหวของขบวนการที่มุ่งประสงค์จะล้มล้างอำนาจรัฐที่มีอยู่เดิม เป้าหมายอาจจำกัดเพียงต้องการแยกตัวออกจากการควบคุมของรัฐบาล จนถึงขั้นเข้ายึดอำนาจรัฐโดยการใช้การบ่อนทำลายและต่อสู้ด้วยอาวุธ ซึ่งมีระดับความรุนแรงที่ยังไม่ถึงขั้นสงครามกลางเมือง |
| การก่อการร้าย | หมายถึง การใช้ความรุนแรงหรือข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง ซึ่งได้ไตร่ตรองไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเมือง ลัทธิ |

ศาสนา หรืออุดม-การณ์ โดยสร้างความหวาดผวหรือความกลัว
ด้วยวิธีการข่มขู่ หรือบังคับด้วยกำลัง

การรักษาความสงบเรียบร้อย

ภายใน

หมายถึง การดำรงไว้ซึ่งสถานะทางกฎหมายและความสงบ
เรียบร้อยภายในประเทศที่จำเป็น ด้วยการขจัดความรุนแรง การ
บ่อนทำลาย และการละเมิดต่อกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนมี
ความศรัทธาเชื่อมั่นต่อรัฐบาล ทั้งนี้ด้วยการพัฒนาและป้องกัน
ภายใน

ผู้ก่อเหตุรุนแรง

หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ก่อการให้เกิดความไม่สงบใน
พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

อาเยาะห์

หมายถึง โครงสร้างอำนาจรัฐซ้อนระดับล่างสุดของขบวนการก่อ
ความไม่สงบ

BRN Coordinate

หมายถึง ขบวนการก่อความไม่สงบซึ่งมีบทบาทหลักในการก่อ
ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีเป้าหมายหลัก
ในการแบ่งแยกดินแดนเพื่อปกครองตนเอง

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิดและนโยบายการแก้ปัญหาสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้

หลักนิยมการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ

หลักนิยมและแนวความคิดโดยทั่วไปในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ คือการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการป้องกันภายในเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย พื้นฐานการวางแผนและการจัดองค์การในการป้องกัน (PREVENTION) และปราบปราม (DEFEAT) การก่อความไม่สงบ หลักนิยมและแนวความคิดต่าง ๆ นี้ ใช้เป็นพื้นฐานเพื่อต่อสู้กับการก่อความไม่สงบแบบมุ่งเน้นมวลชนเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ดี สามารถนำไปใช้ต่อสู้กับการก่อความไม่สงบแบบอื่น ๆ ได้ โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น ๆ

1. หลักพื้นฐานการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ

การก่อความไม่สงบเป็นการต่อสู้ทางการเมืองและอาวุธ โดยขบวนการที่มีการจัดตั้งซึ่งอาจมีเป้าหมายในการยึดอำนาจรัฐโดยใช้วิธีการปฏิวัติ และเข้าแทนที่รัฐบาลปัจจุบัน หรืออาจไม่ถึงขั้นการยึดอำนาจล้มล้างรัฐบาล การก่อความไม่สงบมักจะไม่ใช่รูปแบบในการปฏิบัติการแบบใดแบบหนึ่งโดยเฉพาะ แต่จะใช้การปรับรูปแบบการปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ ดังนั้นหลักนิยมในการปราบปรามจะต้องอ่อนตัวสามารถปรับให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสอดคล้อง

1.1 หลักพื้นฐานของการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ (ปปส.)

หลักนิยมพื้นฐานของการ ปปส. คือการใช้ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาและการป้องกันภายใน เพื่อการป้องกันไม่ให้เกิดการก่อความไม่สงบขยายตัวลุกลามจนถึงขั้นการเป็นภัยคุกคามที่มีอันตรายการป้องกันดังกล่าว สามารถกระทำได้โดยการป้องกันไม่ให้เกิดความไม่สงบและการขจัดภัยคุกคามด้วยการแก้ไขสภาพแวดล้อมที่เป็นชนวนเหตุของการก่อความไม่สงบเสียตั้งแต่ต้น รวมทั้งเน้นการใช้วิธีการเพื่อลดระดับความรุนแรงเมื่อเกิดความไม่สงบขึ้นแล้ว การ

ดำเนินการดังกล่าวนั้นจะต้องเน้นการระดมสรรพกำลังจากประชาชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา และป้องกันภายในด้วย เพราะประชาชนเป็นฐานการสนับสนุนที่สำคัญของทั้งสองฝ่ายกล่าวคือทั้ง ฝ่ายรัฐบาล และขบวนการก่อความไม่สงบ ประชาชนเป็นเป้าหมายที่สำคัญยิ่งเปรียบประดุจ “ภูมิประเทศที่สำคัญยิ่ง” ในการรบตามแบบกล่าวโดยสรุปได้ว่า การพัฒนาภายในและการป้องกัน ภายในนั้น เมื่อรวมกันแล้วก็คือ ยุทธศาสตร์โดยส่วนรวมของการป้องกันและปราบปรามการก่อ ความไม่สงบนั่นเอง (กองทัพบก, 2534 : 12)

1.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและป้องกันภายใน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาและป้องกันภายในคือ ยุทธศาสตร์โดยรวมของการ ป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและป้องกันภายในเป็นทั้ง ศาสตร์และศิลป์ในการพัฒนา และการใช้พลังอำนาจแห่งชาติของรัฐบาลทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยาและการทหาร รวมทั้งกำลังตำรวจและกำลังรักษาความปลอดภัยภายในอื่น ๆ ในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ

แนวความคิดตามยุทธศาสตร์นี้คือ การดำเนินการตามโครงการป้องกันและ การพัฒนาซึ่งจะต้องกระทำควบคู่กันไป โดยปกติมีวัตถุประสงค์หลักในการสร้างบรรยากาศให้เกิด ความมั่นคงภายใน ในระดับที่เกื้อกูลต่อการสร้างความเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจ การเมือง และ สังคม โดยการกำหนดโครงการพัฒนาที่สมดุลมุ่งกระทำเพื่อให้เกิดผลกระทบทั้งต่อประชาชน และ ต่อขบวนการก่อความไม่สงบ ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาและการป้องกันภายในอาจนำมาพิจารณา กำหนดเป็นองค์ประกอบของยุทธศาสตร์ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันได้ 4 องค์ประกอบ คือ การพัฒนาที่ สมดุลและยั่งยืน , การรักษาความปลอดภัย , การทำลายองค์กรก่อความไม่สงบ และการระดมสรรพ กำลัง

1.2.1 การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน (BALANCED AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT) เป็นแนวความคิดในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา การเมือง และเทคโนโลยีอย่างสมดุลไม่เน้นไปทางด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะรวมถึงมีการ ผสมผสานไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในการพัฒนาอย่างมี ประสิทธิภาพ การพัฒนาแบบนี้จะไม่มุ่งเน้นการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว ซึ่ง อาจก่อให้เกิดปัญหาที่เป็นเงื่อนไขในการชักนำไปสู่การก่อความไม่สงบได้

1.2.2 การรักษาความปลอดภัย(SEcurity) การรักษาความปลอดภัย รวมถึงกิจกรรมทั้งหมดที่กระทำเพื่อคุ้มครองประชาชนให้ปลอดภัยจากผู้ก่อความไม่สงบ และสร้าง สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในการพัฒนาประเทศ การรักษาความปลอดภัยประชาชนและแหล่ง ทรัพยากรของรัฐบาลเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ

การคุ้มครองและการควบคุมประชาชนให้ได้ผลนั้นสิ่งแรกที่สำคัญจะต้องกระทำคือการขัดขวางไม่ให้ผู้ก่อความไม่สงบสามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่สำคัญที่สุด ซึ่งก็คือการสนับสนุนจากประชาชนนั่นเอง การรักษาความปลอดภัยที่พึงประสงค์นั้น ควรจะสร้างสภาพแวดล้อมที่ประชาชนสามารถรักษาความปลอดภัยด้วยตัวเองได้ โดยมี การสนับสนุนจากรัฐบาลน้อยที่สุด

1.2.3 การทำลายองค์กรก่อความไม่สงบ (EUTRALIZATION)

เป็นกิจกรรมทางกฎหมายทั้งสิ้น ใช้ในการรบกวน ทำให้แตกแยกหรือทำลายองค์กรก่อความไม่สงบ การทำลายองค์กรก่อความไม่สงบ นี้เป็นการปฏิบัติที่แตกหัก ซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์กรรักษาความปลอดภัยภายในต่าง ๆ ในการทำลายศรัทธา ทำลายการจัด และปราบปรามองค์กรก่อความไม่สงบ รวมทั้งการทำให้องค์กรนั้นหยุดชะงักลง เป้าหมายหลักก็คือ ส่วนการนำหรือส่วนควบคุมของขบวนการก่อความไม่สงบ การทำลายองค์กรก่อความไม่สงบมีอยู่หลายรูปแบบ ตั้งแต่การเปิดโปงสร้างความเสื่อมศรัทธาให้แก่ผู้นำขบวนการในขณะที่การก่อความไม่สงบยังมีความรุนแรงระดับต่ำ ด้วยการใช้ความรุนแรงทางการเมืองเพียงเล็กน้อย จับกุมและลงโทษการละเมิดกฎหมาย ไปจนถึงขั้นการใช้กำลังปราบปรามเมื่อขบวนการก่อความไม่สงบยกระดับการดำเนินการที่รุนแรงขึ้น ความพยายามในการทำลายองค์กรก่อความไม่สงบนี้ควรดำเนินไปภายใต้กฎหมาย และข้อกำหนดตามรัฐธรรมนูญที่ระบุไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องสิทธิและความรับผิดชอบตามกฎหมาย ฐานการสนับสนุนจากประชาชนเป็นสิ่งจำเป็นที่จะใช้ต่อต้านขบวนการก่อความไม่สงบ การพัฒนาที่สมดุลจะมีส่วนช่วยทำลายองค์กรก่อความไม่สงบได้ในทางอ้อม ด้วยการตอบสนองข้อเรียกร้องอย่างเป็นธรรมให้แก่ประชาชน โดยส่วนรวม ไม่ให้ฝ่ายก่อความไม่สงบนำไปใช้เป็นเงื่อนไขในการขยายผลการขจัดเงื่อนไขความไม่เป็นธรรมดังกล่าวจะทำให้ประชาชนสิ้นศรัทธาในคำโฆษณาชวนเชื่อ และผู้นำของขบวนการก่อความไม่สงบ และทำให้การดำเนินการเคลื่อนไหวเพื่อก่อความไม่สงบต้องหมดประสิทธิภาพลงไปในที่สุด

1.2.4 การระดมสรรพกำลัง (MOBILIZATION)

การระดมสรรพกำลังมีวัตถุประสงค์เพื่อ จัดตั้งและระดมประชาชนให้สนับสนุนฝ่ายรัฐบาล การระดมสรรพกำลังเป็นการจัดระบบกำลังคนและทรัพยากร เพื่อสนับสนุน โครงการพัฒนา และ โครงการป้องกันภายในการระดมสรรพกำลังหากบรรลุวัตถุประสงค์ก็จะทำให้การใช้กำลังคนและทรัพยากรที่มีอยู่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อฝ่ายรัฐบาล และเป็นประโยชน์ต่อขบวนการก่อความไม่สงบน้อยที่สุด นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดโอกาสให้รัฐบาลในการส่งเสริมสถาบันต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วและพัฒนาสถาบันขึ้นมาใหม่เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชน และส่งเสริมความเป็นรัฐบาลที่ชอบธรรมของส่วนรวม ความสามารถของรัฐบาลในการระดมกำลังคนและวัตถุ และการปลุกเร้าประชาชนให้มีส่วนร่วมนั้น ขึ้นอยู่กับขีดความสามารถในการบริหารงานและการจัดการของรัฐบาล

ประเทศที่กำลังพัฒนา จะต้องพยายามปรับปรุงการบริหารงานและการจัดการไว้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการพัฒนาและป้องกันภายในด้วย(โรงเรียนสงครามพิเศษ:2553หน้า153)

2. การปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ

สภาพแวดล้อมในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ หมายถึงถึงความขัดแย้งที่มีความรุนแรงระดับต่ำ จนถึงขั้นการขัดแย้งที่ใกล้จะเกิดการพิพาทด้วยกำลังอาวุธอย่างเปิดเผยระหว่างกำลังของรัฐกับกลุ่มกระบวนกรก่อความไม่สงบในประเทศ โดยปกติกลไกของฝ่ายก่อความไม่สงบและกองโจรจะปฏิบัติงานอยู่ในระดับใดระดับหนึ่งทั่วประเทศ เนื่องจากการรณรงค์เพื่อแย่งชิงฐานการสนับสนุนจากประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญ ดังนั้นฝ่ายปราบปรามจึงต้องเน้นในด้านการปฏิบัติการกิจการพลเรือนเป็นประการสำคัญ สถานการณ์ในพื้นที่ปฏิบัติการอาจแปรเปลี่ยนไปได้อย่างกว้างขวาง ดังนั้นหลักนิยมในการปราบปรามจะต้องอ่อนตัวสามารถปรับให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ อย่างสอดคล้อง (โรงเรียนสงครามพิเศษ, 2553 : 20)

2.1 การก่อความไม่สงบ

การก่อความไม่สงบเป็นการต่อสู้ทางการเมืองและอาวุธ โดยขบวนการที่มีการจัดตั้งซึ่งอาจมีเป้าหมายในการยึดอำนาจรัฐโดยใช้วิธีการปฏิวัติ และเข้าแทนที่รัฐบาลปัจจุบันอย่างไรก็ตามในบางกรณีความมุ่งหมายของการก่อความไม่สงบอาจไม่ถึงขั้นการยึดอำนาจล้มล้างรัฐบาลตัวอย่างเช่น การก่อความไม่สงบอาจมีความมุ่งหมายเพียงเพื่อต้องการแยกตัวออกจากการควบคุมของรัฐบาล และจัดตั้งรัฐอิสระขึ้นอาจเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีขนบธรรมเนียมประเพณีเหมือนกันหรือเป็นกลุ่มชนที่มีศาสนาเดียวกัน การก่อความไม่สงบอาจจะเพียงต้องการให้ได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองซึ่งมีอยู่จำกัดโดยใช้วิธีการที่มีความรุนแรงน้อยก็ได้ โดยมีปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการก่อความไม่สงบ 3 ประการ ได้แก่

2.1.1 ประชาชนที่ล่อแหลม(VULNERABLE POPULATION)

หมายถึง ประชาชนที่ไม่พอใจต่อสถานภาพทางสังคม, เศรษฐกิจและการเมืองที่เป็นอยู่ ปัญหาพื้นฐานที่สำคัญก็คือรัฐบาลไม่มีขีดความสามารถที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทั้งหมด และไม่สามารถที่จะชี้เหตุผลหรืออธิบายให้ทุกคนเข้าใจได้ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ประชาชนข้องใจและไม่พอใจในรัฐบาลได้โดยง่ายอาจสร้างความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐบาล ส่วนความไม่พอใจที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐบาลนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ทศนคติของประชาชนที่มีต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น วิถีทางในด้านการเมืองและวัฒนธรรมของประเทศ ประสบการณ์ในด้านการใช้ความรุนแรงทางการเมืองที่ผ่านมา และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน นอกจากนั้น เจื่อนใจทางด้านสังคม และการเมืองก็อาจก่อให้เกิดความไม่พอใจขึ้นได้ เช่น การมีปัญหาคความแตกต่างเรื่อง เชื้อชาติ ศาสนา หรือการถูก

จำกัดสิทธิทางการเมือง รัฐบาลจะต้องพยายามหาทางจัดเงื่อนไขของการก่อความไม่สงบเหล่านี้ให้หมดสิ้นไปโดยเร็ว เพื่อป้องกันไม่ให้ฝ่ายก่อความไม่สงบนำมาขยายผล

2.1.2 การนำและชี้นำ (DIRECTION AND LEADERSHIP)

หมายถึง การจูงใจให้ประชาชนตระหนักในปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเน้นปัญหาดังกล่าวนั้นเป็นความผิดพลาดในการบริหารประเทศของรัฐบาล แล้วชี้นำแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาที่จะทำให้ประชาชนมีอนาคตที่ดีกว่านี้ และเน้นให้เห็นว่ามีความจำเป็นต้องล้มล้างอำนาจการปกครองในปัจจุบันเสียก่อน จึงจะสามารถแก้ปัญหาตามแนวทางดังกล่าวได้สำเร็จ

2.1.3 รัฐบาลขาดการควบคุม (LACK OF GOVERNMENT CONTROL)

ปัจจัยความสำเร็จประการหนึ่งของการก่อความไม่สงบนั้น ขึ้นอยู่กับการดำเนินการทางการเมืองในระดับชาติ ซึ่งถ้าหากรัฐบาลมีกลไกในการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมทั่วประเทศแล้ว การก่อความไม่สงบก็ยากที่จะประสบความสำเร็จ ถึงแม้จะมีปัจจัยที่เกื้อกูล 2 ประการแรก ในด้านประชาชนที่ล่อแหลมและมีการชี้นำแล้วก็ตาม ทั้งนี้เพราะหากกลไกของรัฐมีการจัดที่มีขีดความสามารถและเจตนาที่แน่วแน่ในการแก้ปัญหา รวมทั้งมีประสิทธิภาพสามารถควบคุมได้อย่างทั่วถึงแล้ว ก็เท่ากับปิดโอกาสในการเคลื่อนไหวเพื่อก่อความไม่สงบ และถึงแม้ว่าจะเคลื่อนไหวได้ก็ยากที่จะมีโอกาสดำเนินการได้สำเร็จ

2.2 รูปแบบของการจัดและการปฏิบัติการในการก่อความไม่สงบ

การก่อความไม่สงบมักจะไม่ใช่รูปแบบในการปฏิบัติการแบบใดแบบหนึ่ง โดยเฉพาะ แต่จะใช้การปรับรูปแบบการปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ การก่อความไม่สงบอาจเริ่มต้นด้วยรูปแบบการปฏิบัติแบบหนึ่งซึ่งเหมาะกับคุณลักษณะเฉพาะและสภาพแวดล้อมของตนเอง แต่เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนวิธีการที่ใช้ก็จะเปลี่ยนตามไปด้วย การก่อความไม่สงบที่ไม่สามารถจะปรับวิธีการเคลื่อนไหวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมแล้วมักจะไม่ประสบความสำเร็จ(รศ.100-20หน้า19) รูปแบบของการจัดองค์กรและเทคนิคของการก่อความไม่สงบที่จะใช้ในการเข้ายึดอำนาจรัฐมีอยู่หลายรูปแบบ วิธีการที่ใช้อาจจะมีตั้งแต่วิธีทางสันติไปจนถึงวิธีการใช้ความรุนแรงเพียงอย่างเดียวก็ได้ สามารถกำหนดรูปแบบโดยทั่วไปของการจัดและการปฏิบัติการในการก่อความไม่สงบได้ 4 รูปแบบ คือ

2.2.1 การก่อความไม่สงบ โดยใช้วิธี การบ่อนทำลาย (SUBVERSIVE INSURGENCY) การก่อความไม่สงบโดยวิธีการนี้ ฝ่ายก่อความไม่สงบจะใช้วิธีการแทรกซึมเข้าไปในโครงสร้างทางการเมืองของประเทศ เพื่อหาทางที่จะควบคุมและใช้ประโยชน์จากโครงสร้างการเมืองนั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ของตน สมาชิกของฝ่ายก่อความไม่สงบ

จะแทรกซึมเข้าไปในองค์กรทางการเมือง และองค์กรทางสังคมต่าง ๆ เพื่อดำเนินการโฆษณาชวนเชื่อ ยุยงให้องค์กรเหล่านี้ก่อเหตุความไม่สงบขึ้น หรืออาจจะดำเนินการชักจูงให้บุคคลในตำแหน่งที่มีความสำคัญขององค์กรนั้น ๆ ให้มาเป็นพรรคพวก เพื่อสร้างอิทธิพลเหนือองค์กรเหล่านั้น และถ้าหากสามารถขยายจำนวนพันธมิตรในองค์กรนั้นได้มากเท่าใด ก็ยิ่งจะทำให้พรรคหรือการนำของขบวนการก่อความไม่สงบ มีอำนาจทางการเมืองสูงขึ้น เป้าหมายก็คือการขยายฐานการสนับสนุนทางการเมืองที่พอเพียงต่อการเข้าไปร่วมในการจัดตั้งรัฐบาลผสมร่วมกับพรรคการเมืองอื่น

2.2.2 การก่อความไม่สงบโดยการใช้นำปฏิวัติ (CRITICAL-CELL INSURGENCY) การก่อความไม่สงบโดยการใช้นำปฏิวัตินี้ แบ่งการดำเนินงานจะมี 2 ลักษณะคือ ลักษณะแรกพวกก่อความไม่สงบจะส่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ซึ่งผ่านการฝึกอบรมเป็นอย่างดี เข้าไปในกลุ่มประชาชนที่ล่อแหลม เช่น กองกำลังป้องกันประเทศ หรือกลุ่มผู้ใช้แรงงาน เพื่อปลุกกระดมประชาชนให้ลุกฮือขึ้นต่อสู้กับรัฐบาล โดยมีสมาชิกของฝ่ายก่อความไม่สงบที่แทรกซึมเข้าไปเป็นแกนนำปฏิวัติยึดอำนาจรัฐ และหลังจากนั้นองค์กรก่อความไม่สงบก็จะเข้ามาชี้นำในการสถาปนาระบอบการปกครอง หรือจัดตั้งรัฐบาลใหม่ การก่อความไม่สงบลักษณะนี้มักจะเกิดขึ้นในพื้นที่ศูนย์กลางเมือง ซึ่งเป็นที่รวมของกลุ่มพลังด้านเศรษฐกิจและการเมือง ตัวอย่างการก่อความไม่สงบในลักษณะนี้ ได้แก่การปฏิวัติรัสเซีย ใน พ.ศ.2460 หรือที่เรียกว่า รูปแบบการปฏิวัติตามแนวความคิดของเลนิน

2.2.3 การก่อความไม่สงบแบบมุ่งเน้นมวลชน (MASSORIENTED INSURGENCY) การก่อความไม่สงบมุ่งเน้นมวลชน จะใช้วิธีสร้างความขัดแย้งต่อรัฐบาลยึดเยื้อยาวนานโดยใช้องค์กรมวลชนเป็นหลัก เป้าหมายก็คือให้ได้มาซึ่งการสนับสนุนทั้งด้านการเมือง และด้านกำลังติดอาวุธจากประชาชนส่วนใหญ่ ไม่เหมือนกับการก่อความไม่สงบใน 2 รูปแบบที่กล่าวมาแล้ว การก่อความไม่สงบในลักษณะนี้ จะมุ่งทำลายโครงสร้างของรัฐบาลจากภายนอก ระบบ การจัดองค์กรจะเน้นในด้านโครงสร้างพรรคหรือการนำที่มีลักษณะสลับซับซ้อน เพื่อควบคุมการใช้ส่วนกำลังติดอาวุธ และองค์กรมวลชนในการต่อสู้ล้มล้างรัฐบาล

2.2.4 การก่อความไม่สงบแบบดั้งเดิม (TRADITION INSURGENCY) การก่อความไม่สงบแบบนี้มักเริ่มจากความคับแค้นใจ ในเรื่องเฉพาะของประชาชน ซึ่งอาจเป็นพวกชนกลุ่มน้อยที่มีความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ หรือศาสนา พวกนี้จะมีความคิดว่า รัฐบาลปฏิเสธสิทธิ และผลประโยชน์ของพวกตนดังนั้นจึงพยายามที่จะต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและผลประโยชน์ที่สูญเสียไป ความมุ่งหมายในการเคลื่อนไหว จะกระทำ

เพื่อให้การแยกตัวจากการควบคุมของรัฐบาลและปกครองตนเองในที่สุด โดยที่ไม่ต้องการที่จะล้มล้างรัฐบาล หรือควบคุมประเทศทั้งหมด การดำเนินการนิยมใช้ความรุนแรง ซึ่งมีตั้งแต่การเดินขบวนประท้วง จนถึงการก่อการร้ายหรือสงครามกองโจร การก่อความไม่สงบประเภทนี้ไม่มีรูปแบบการจัดองค์กรและวิธีการดำเนินการที่แน่นอน อาจนำเอาวิธีใดวิธีหนึ่งที่กล่าวแล้วข้างต้นมาใช้ก็ได้ การก่อความไม่สงบแบบดั้งเดิมจะยุติลง ถ้ารัฐบาลยอมรับที่จะตอบสนองความต้องการของพวกเขา

รูปแบบของการก่อความไม่สงบทั้ง 4 แบบนี้ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์การก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้น ว่าเป็นรูปแบบใด เพื่อให้สามารถกำหนดวิธีการตอบโต้ได้อย่างเหมาะสม

3. ขั้นตอนการก่อความไม่สงบ

ขั้นตอนในการเคลื่อนไหวเพื่อก่อความไม่สงบ โดยปกติแล้วย่อมขึ้นอยู่กับยุทธศาสตร์ที่ใช้ซึ่งอาจจะเปลี่ยนไปตามความเหมาะสมของพื้นที่ หรือเปลี่ยนยุทธศาสตร์ใหม่ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ แต่อย่างไรก็ดี สามารถกำหนดเป็นขั้นตอนตามความเข้มแข็งของขบวนการก่อความไม่สงบเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

3.1 ขั้นที่ 1 ระยะเริ่มต้นและซ่อนเร้น ในขั้นนี้ฝ่ายก่อความไม่สงบจะเริ่มจัดตั้งแกนการนำ เริ่มขยายฐานมวลชน จัดตั้งองค์กรต่างๆ และรัฐบาลเงา เมื่อขบวนการเข้มแข็งก็จะส่งสมาชิกแทรกซึมไปเป็นแกนขยายแนวร่วมในองค์กรทั้งภาครัฐบาล และเอกชนเพื่อบ่อนทำลาย จะมีการดำเนินการการก่อการร้าย และเริ่มจัดตั้งกองโจรให้ปฏิบัติการทางทหารอย่างจำกัด ในขณะเดียวกันจะวางรากฐานขอรับการสนับสนุนจากนอกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาวุธกระสุนและวัตถุระเบิด

3.2 ขั้นที่ 2 สงครามกองโจร ในขั้นนี้เป็นการขยายผลจากขั้นที่ 1 จะปฏิบัติการเชิงรุกด้วยสงครามกองโจรอย่างกว้างขวางและตั้งรับอย่างจำกัดในบางพื้นที่เมื่อสถานการณ์ทางทหารเอื้ออำนวยให้ จะจัดตั้งรัฐบาลในท้องถิ่น ในพื้นที่ที่อยู่ในความควบคุมและขยายอิทธิพลในพื้นที่รอบๆ สร้างอิทธิพลด้วยการก่อการร้ายและบีบบังคับให้รัฐบาลต้องทุ่มเททรัพยากร เพื่อป้องกันทุกสิ่งทุกอย่างในเวลาเดียวกัน

3.3 ขั้นที่ 3 สงครามขบวนการ สถานการณ์จะเปลี่ยนจากขั้น 2 สู่ขั้น 3 เมื่อฝ่ายก่อความไม่สงบมีความเข้มแข็ง จนสามารถใช้กำลังทหาร ของฝ่ายรัฐบาลโดยตรงเมื่อสามารถเอาชนะทางทหารและล้มล้างรัฐบาลได้แล้ว ก็จะเริ่มสร้างความมั่นคงด้วยการจับบุคคลที่อาจจะเป็นศัตรู จัดตั้งกลไกการควบคุมเพิ่มเติมและฟื้นฟูสังคมของประเทศตามแนวทางที่ต้องการ

4. กำหนดการในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ

ในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบนั้น รัฐบาลของประเทศจะใช้มาตรการหรือกำหนดการอยู่ 5 ประการ โดยแบ่งออกเป็นกำหนดการหลัก 3 ประการ และกำหนดการเสริม 2 ประการ กำหนดการหลักได้แก่ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและการช่วยเหลือประชาชน การพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากร การปราบปรามกองกำลังติดอาวุธ สำหรับกำหนดการเสริมได้แก่ การปฏิบัติการข่าวกรอง และ การปฏิบัติการจิตวิทยา กำหนดการทั้ง 5 นี้ รัฐบาลจะนำมาใช้ในการ ปปส.

4.1 การพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากร

การปฏิบัติการพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากรมีความมุ่งหมายหลัก ในการทำลายองค์การก่อความไม่สงบ ด้วยการควบคุมประชาชนและทรัพยากรของชาติ การปฏิบัตินี้ส่วนใหญ่เป็นความรับผิดชอบของตำรวจ แต่เมื่อการปฏิบัติการก่อความไม่สงบรุนแรงเกินขีดความสามารถของตำรวจ ก็อาจใช้กำลังทหารในการปฏิบัติการควบคุมประชาชนและทรัพยากรได้ มาตรการดังกล่าวย่อมจะมีความเข้มงวดเพิ่มมากขึ้นตามลำดับความ รุนแรงของการก่อความไม่สงบ

ปกติมาตรการพิทักษ์ประชาชนแลทรัพยากรแบ่งได้เป็น 3 ประเภทได้แก่

4.1.1 การเฝ้าตรวจ จะใช้เป็นเครื่องช่วยในการตรวจพบการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือไม่พึงประสงค์

4.1.2 การกำหนดข้อห้าม ได้แก่มาตรการต่างๆ ที่ใช้ในการลดขอบเขตหรือจำกัดการปฏิบัติของประชาชน

4.1.3 การบังคับ คือการใช้เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยของสังคม

การพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากร มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ การตัดการสนับสนุน การค้นหาและตัดรอนองค์การก่อความไม่สงบ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

4.2 การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและการช่วยเหลือประชาชน

การปรับปรุงสภาพแวดล้อมเป็นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ด้วยการลด และกำจัดเงื่อนไขของการก่อความไม่สงบ เพื่อให้ประชาชนสนับสนุน รัฐบาลในการต่อสู้กับขบวนการก่อความไม่สงบ เพื่อพัฒนาประชาชนให้สามารถช่วยตนเอง และร่วมมือในการพัฒนาประเทศเป็นส่วนรวม การปรับปรุงสภาพแวดล้อมนั้น ได้มีการกำหนด

ขอบเขตไว้ 4 ประการ คือ การพัฒนาประเทศ การพัฒนาชุมชน การพัฒนาพิเศษหรือเฉพาะพื้นที่ และการช่วยเหลือประชาชน

4.3 การปราบปรามกองกำลังติดอาวุธ

การปราบปรามกองกำลังติดอาวุธ หรือการปราบปรามกองโจรเป็น กำหนดการหลักประการหนึ่ง ของการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ (ปปส.) ที่เน้น การทำลายกำลังติดอาวุธของขบวนการก่อความไม่สงบที่มีความจำเป็นในการรักษาฐานอำนาจ และ การใช้การต่อสู้ด้วยวิธีการรุนแรง ตามยุทธศาสตร์ซ้ายของการก่อความไม่สงบเป็นหลัก การ ปฏิบัติการปราบปรามกองโจรมี 2 ลักษณะ คือ การปฏิบัติเพื่อสนับสนุนแผนการรณรงค์ด้วยการโจมตี และการปฏิบัติเพื่อสนับสนุนแผนการรณรงค์ด้วยการเสริมความมั่นคง การปราบปรามเป็นหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่รัฐร่วมมือกันดำเนินการควบคู่ไปกับการดำเนินการด้านการเมือง การปราบปรามกองกำลัง ติดอาวุธใน การก่อความไม่สงบนั้น จะต้องพิจารณาเน้นความสำคัญในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยา มากกว่าการปราบปรามในสงครามตามแบบ

4.4 การปฏิบัติการข่าวกรองในการ ปปส.

การดำเนินงานด้านการข่าวกรองในการ ปปส. โดยทั่วไป จะเหมือนกับการ ดำเนินงานในการรบตามแบบ แต่มีข้อแตกต่างบางประการ เช่น ในเรื่องปัจจัยข่าวกรองในการรบ ตามแบบ จะพิจารณาเฉพาะภูมิประเทศ ข่าศึก และลมฟ้าอากาศ แต่ในการ ปปส. จะพิจารณา ประชาชนเป็นปัจจัยข่าวกรองอีกประการหนึ่งด้วย นอกจากนี้ในการ ปปส. ยังมีความต้องการใน รายละเอียดของ ข้อมูลด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม มากกว่าในการรบตามแบบ ข้อแตกต่าง ประการสุดท้ายคือ การรวบรวมข่าวฝ่ายตรงข้าม ในการ ปปส. กระทำได้ยากกว่าในการรบตาม แบบ เพราะผู้ก่อความไม่สงบ มีโครงสร้างการจัดองค์กรที่สลับซับซ้อน และมีการเคลื่อนไหว ตลอดเวลาไม่มีที่อยู่ที่แน่นอน

4.5 การปฏิบัติการจิตวิทยาในการ ปปส.

การปฏิบัติการจิตวิทยาที่กระทำในการ ปปส. กระทำเพื่อสนับสนุน กำหนดการต่างๆ ในการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบนั่นเอง โดยคำนึงถึง ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการวางแผน และพิจารณาหัวข้อในการโฆษณา ให้เหมาะสมกับเป้าหมายที่ กระทำ การ ปจว. ที่สนับสนุนการปรับปรุงสภาพแวดล้อมๆ ก็คือ การสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับ รัฐบาล โดยการเผยแพร่ข่าวสารผลงานที่รัฐบาลกระทำลงไป การชี้แจงชักจูงที่ดีให้แก่ประชาชน บางส่วนที่สูญเสียผลประโยชน์ จากโครงการพัฒนาที่รัฐบาลกระทำลงไป ตลอดจนการจูงใจให้ เกิดความร่วมมือจากประชาชน การ ปจว. ในการสนับสนุนการพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากรนั้น กระทำเพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจในความจำเป็นในการปฏิบัติของรัฐบาล เพื่อให้ประชาชนเกิด

ความรู้สึกที่ไม่ดีและเกิดการต่อต้านขบวนการก่อการร้าย และเพื่อให้ประชาชนสนับสนุนรัฐบาล โดยใช้การโฆษณาชวนเชื่อทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยปฏิบัติการโฆษณาชวนเชื่อทั้งแบบ ขาว เทา ดำ ผสมผสานกันให้เหมาะกับสภาวะ และลักษณะของเป้าหมาย ด้วยการใช้หัวข้อโฆษณาที่เหมาะสม ส่วนการ ปจว. ในการสนับสนุนการปราบปรามกองกำลังติดอาวุธ กระทำโดยการโฆษณาชวนเชื่อโจมตีจุดอ่อนของกองโจร เพื่อทำลายขวัญและกำลังใจในการต่อสู้ การชักจูงให้ยอมแพ้และมอบตัวตลอดจนชักจูงให้เกิดความแตกแยกในหมู่กองโจร เป้าหมายในการ ปจว. จะกระทำต่อเป้าหมายตัวกองโจรเป็นหลัก

การใช้หน่วยรบพิเศษในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ

ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบของกำลังรักษาความปลอดภัยนั้น ขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของการก่อความไม่สงบเป็นหลักตัวอย่างเช่น กำลังตำรวจจะมีบทบาทสำคัญตั้งแต่การป้องกัน(PREVENT)ก่อนเกิดการก่อความไม่สงบ และมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่เมื่อการก่อความไม่สงบได้เกิดขึ้นแล้วในทุกขั้นตอน ในสถานการณ์การก่อความไม่สงบในชนบทอาจมีความจำเป็นต้องใช้กำลังทหาร กึ่งทหาร หรือกำลังราษฎรเข้าช่วยเหลือตามความเหมาะสมสำหรับในสถานการณ์ฝ่ายก่อความไม่สงบซึ่งมีกำลังเข้มแข็งแล้ว ก็จะต้องใช้กำลังทหารเข้าปฏิบัติการ

ภารกิจหลักของหน่วยรบพิเศษในการ ปปส. คือ การสนับสนุนกำลังในการ ปปส. ในเรื่องหลัก 3 ประการ คือ

1. การช่วยเหลือในด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ การวางแผน และการฝึกแก่กำลังทหาร (กำลังตามแบบ) กำลังตำรวจ และกำลังกึ่งทหาร
 2. การจัดตั้งกำลังประชาชนเพื่อสนับสนุนฝ่ายรัฐบาล
 3. การปฏิบัติการทางยุทธวิธีโดยหน่วยรบพิเศษ หรือร่วมกับกำลังประเภทอื่นๆ
- นอกจากภารกิจหลัก 3 ประการข้างต้นแล้วหน่วยรบพิเศษยังสามารถให้การสนับสนุนทางด้านการข่าว การปฏิบัติการจิตวิทยาและการช่วยเหลือประชาชนได้ตามขีดความสามารถ(กองทัพบก, 2550 : 15-23)

1. การช่วยเหลือในด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ การวางแผนและการฝึก

หน่วย รพศ. จะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ช่วยวางแผน และทำการฝึกต่อกำลังฝ่ายรัฐบาล ในการ ปปส. ในเรื่องของยุทธวิธีของหน่วยทหารขนาดเล็ก การรบแบบกองโจรและการปฏิบัติการพิเศษ ในการปฏิบัติการ ปปส. นั้น กำลังที่ประเทศเราให้การสนับสนุน เป็นกำลังที่ปฏิบัติการอยู่ในภาวะการณ์ ทางยุทธการที่มีความจำกัดน้อยกว่ากำลังกองโจรใน สบ. และความ

พยายามทั้งหลายจะมุ่งตรงไปในเรื่องการป้องกันและตอบโต้ขบวนการก่อความไม่สงบ โดยจะกระทำวิธีการต่างๆ ให้ประชาชนมาให้การสนับสนุนฝ่ายเรา ไม่ไปสนับสนุนฝ่ายก่อความไม่สงบ แต่อย่างไรก็ดี ยุทธวิธีและเทคนิคของสงครามนอกแบบ เช่น การจัดตั้งข่ายการข่าว วิธีการทำให้ประชาชนให้การสนับสนุน รวมทั้งเทคนิคการรบบางประเภท เช่น การตีโฉบฉวย การซุ่มโจมตี ก็อาจนำมาใช้ในการ ปปส. ได้โดยอนุโลม ยุทธวิธีและเทคนิคเหล่านี้ อาจนำมาใช้ในกรณีให้คำแนะนำแก่กำลังทหารหรือกำลัง กึ่งทหารในท้องถิ่นที่ปฏิบัติการอยู่ในพื้นที่ห่างไกล เพื่อช่วยส่งเสริมการป้องกันและการรักษาความปลอดภัย การควบคุมชายแดนและการเฝ้าตรวจ ให้บังเกิดผลสำเร็จที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเริ่มต้น

2. การวางแผนและการฝึกการจัดตั้งกำลังประชาชน

ในสถานการณ์ของ ปปส. การควบคุมทางทหารและทางการปกครองของฝ่ายรัฐบาลที่มีต่อพื้นที่ห่างไกลและพื้นที่ทุรกันดารมักจะอ่อนแอหรือไม่มีเสียเลยในพื้นที่เช่นนี้ หน่วย รพศ. อาจได้รับมอบภารกิจในการจัดตั้งกำลังประชาชนให้หันมาสนับสนุนฝ่ายรัฐบาลซึ่ง หน่วย รพศ. จะต้องวางแผน และดำเนินการต่างๆ เพื่อชักจูง โน้มน้าว และกระตุ้นเตือนให้ประชาชนได้ตระหนักถึงภัยจากขบวนการก่อความไม่สงบ และให้เกิดการรวมตัวกันต่อต้านภารกิจหลักที่มอบให้กับกำลังประชาชนที่ได้รับการจัดตั้งดังกล่าวจะประกอบด้วย การช่วยเหลืองานในด้านการข่าวและการควบคุมประชาชน โดยการจัดตั้งข่ายงานในการรายงานข่าวสาร รวมทั้งการระวัง-ป้องกันเพื่อมิให้ฝ่ายก่อความไม่สงบได้ใช้ประโยชน์จากประชาชนในท้องถิ่น และในทางกลับกันก็ ทำให้ประชาชนเหล่านั้นให้การสนับสนุนต่อฝ่ายรัฐบาลในการปราบปรามฝ่าย ก่อความไม่สงบซึ่งหน่วยรบพิเศษมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกำลังประชาชนใน ปปส. ได้แก่

2.1 เพื่อชี้้นำให้ประชาชนตื่นตัว มองเห็นภัยอันตรายที่พึงจะได้รับจากการกระทำของขบวนการก่อความไม่สงบ และชักจูงให้พร้อมใจกันเลิกสนับสนุนแล้วหันมาร่วมมือกันต่อสู้กับกำลังฝ่ายก่อความไม่สงบในทุกวิถีทาง

2.2 เพื่อฝึกกำลังประชาชนในท้องถิ่นเข้ากับฝ่ายปกครองในการปฏิบัติการ ปปส.

2.3 เพื่อแยกประชาชนออกจากขบวนการก่อความไม่สงบโดยเด็ดขาด และขจัดอิทธิพลโดยจำกัดการปฏิบัติการ จำกัดเขตการเคลื่อนไหวให้แคบลงจนขบวนการก่อความไม่สงบขาดเสรีในการปฏิบัติ

2.4 เพื่อสร้างและขยายกำลังประชาชน ตามแนวชายแดนให้เชื่อมต่อกัน จนสามารถสกัดกั้นการแทรกซึมและการสนับสนุนจากแหล่งสนับสนุนของขบวนการก่อความไม่สงบจากภายนอกประเทศ

3. การปฏิบัติการทางยุทธวิธี

การปฏิบัติการทางยุทธวิธีของการ ปปส. มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษา สภาพแวดล้อมของการพัฒนาที่สมดุลให้กลับคืนมา การปฏิบัติการทางยุทธวิธีนั้น ไม่ควรกำหนด จุดมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุกิจการทางทหาร เช่น การทำลายกำลังหรือฐานที่มั่นของฝ่ายก่อความไม่สงบแต่เพียงอย่างเดียว แต่การปฏิบัติการทางยุทธวิธีควรเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของการ ปปส. ทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อให้ได้บรรลุวัตถุประสงค์โดยรวมของการปฏิบัติการทั้งสิ้นนั่นเอง หน่วยรบพิเศษสามารถเข้าร่วมปฏิบัติการทางยุทธวิธีในการ ปปส. เพื่อสนับสนุน วัตถุประสงค์โดย ส่วนรวมดังกล่าว ด้วยการปฏิบัติการในลักษณะต่างๆ 5 ประการหลัก คือ

3.1 การปฏิบัติการเพื่อสร้างความมั่นคง เพื่อดึงมวลชนที่ยังหวาดกลัว อิทธิพลของฝ่ายก่อความไม่สงบให้หันมาสนับสนุนฝ่ายรัฐบาล โดยทั้งนี้จะต้องสร้างความมั่นใจ ความปลอดภัย ในความคุ้มครองของฝ่ายรัฐบาลให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ อย่างเต็มที่

3.2 การปฏิบัติการโจมตี เป็นการปฏิบัติการในห้วงเวลาสั้นๆ ในพื้นที่การ ควบคุมของฝ่ายก่อความไม่สงบ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการเสริมความมั่นคงอีกต่อหนึ่งโดย ทำลายกำลังพลและฐานที่มั่นของฝ่ายก่อความไม่สงบ โดดเดี่ยวฝ่ายก่อความไม่สงบจากแหล่งให้ การสนับสนุน สกัดกั้นและขัดขวางเส้นทางการแทรกซึมและเส้นทางการส่งกำลังบำรุงของฝ่ายก่อ ความไม่สงบ

3.3 การปฏิบัติการในพื้นที่ห่างไกล เป็นการปฏิบัติการในพื้นที่ช่วงชิงเพื่อ สร้างแหล่งสนับสนุนให้แก่ฝ่ายรัฐบาล โดยปกติแล้วจะเป็นการปฏิบัติการร่วมกันระหว่างหน่วย รพศ. กับหน่วยกำลังกึ่งทหารที่ได้รับการฝึกมาเป็นอย่างดีเช่นหน่วยทหารพราน เป็นต้น

3.4 การปฏิบัติการเพื่อรักษาแนวชายแดน จุดประสงค์หลักของการ ปฏิบัติการรักษาแนวชายแดนก็คือ เพื่อตัดขาดการส่งกำลังบำรุงจากภายนอกประเทศมายังฝ่ายก่อ ความไม่สงบ และนอกจากนั้นยังมีจุดประสงค์รองเช่นพิสูจน์ทราบและขัดขวางเส้นทางการแทรก ซึม ทำลายกองกำลังและฐานที่มั่นของฝ่ายก่อความไม่สงบบริเวณแนวชายแดน รวบรวมและ รายงานข่าวสาร และป้องกันการสถาปนาพื้นที่ควบคุมของฝ่ายก่อความไม่สงบบริเวณแนว ชายแดน

3.5 การปฏิบัติการในพื้นที่เขตเมือง หน่วย รพศ. ร่วมกับหน่วยसारวัตรทหารและเจ้าหน้าที่ในการ ปปส. สามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือเกี่ยวกับการปฏิบัติการในพื้นที่เขตเมือง เพื่อต่อต้านการปฏิบัติการของฝ่ายก่อความไม่สงบ ซึ่งมักดำเนินกิจกรรมในทางลับในพื้นที่เขตเมือง ในเรื่อง การก่อการร้าย การก่อวินาศกรรม การ ปลูก. เพื่อเสริมงานการเมือง การจัดตั้ง การข่าว และการส่งกำลังบำรุง

4. การปฏิบัติการด้านการข่าว

หน่วย รพศ. มีเจ้าหน้าที่การข่าวอยู่ในอัตราในทุกระดับหน่วย จนถึง ชป.รพศ. เจ้าหน้าที่ ทุกคนจะได้รับการฝึกอบรมในเรื่องการปฏิบัติการข่าวเป็นอย่างดีในการปฏิบัติการนั้น หน่วย รพศ. ที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ต่างๆ สามารถปฏิบัติการข่าวเพื่อสนับสนุน ปปส. ได้โดยการจัดตั้งข่ายปฏิบัติการข่าวทั้ง ข่าวลับ และข่าวเปิด

5. การปฏิบัติการจิตวิทยา

ในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ การปฏิบัติการจิตวิทยา กำหนดไว้เพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งชาติและมุ่งต่อกลุ่มบุคคลเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ในระดับชาติ การปฏิบัติการจิตวิทยาในการป้องกัน และปราบปรามการก่อความไม่สงบเป็นการปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นการเผชิญหน้ากัน ระหว่างรัฐบาล กับ ขบวนการก่อความไม่สงบที่มุ่งหวังโค่นล้มรัฐบาล กำหนดการต่างๆ ที่กำหนดขึ้นในการป้องกัน และปราบปรามการก่อความไม่สงบจะต้องคำนึงถึงผลได้ผลเสียทางด้านการปฏิบัติการจิตวิทยา ในบางสถานการณ์อาจจะต้องยอมเสียผลปฏิบัติการทางยุทธวิธีเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ระยะยาวของการปฏิบัติการจิตวิทยาในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ การปฏิบัติการจิตวิทยา อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของกำหนดการหลักที่ต้องกระทำ เพื่อให้การสนับสนุนกำหนดการอื่นๆ ซึ่งประกอบด้วย การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและช่วยเหลือประชาชน การพิทักษ์ประชาชนและทรัพย์สิน การข่าวกรอง และการปราบปรามกองกำลังติดอาวุธของฝ่ายก่อความไม่สงบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

5.1 ก่อให้เกิดความไม่พอใจและแตกแยกในกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

5.2 ตัดรอนการสนับสนุนของประชาชนที่มีต่อกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

5.3 ชักจูงให้ประชาชนเลิกเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่างๆ ของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

5.4 สร้างความเชื่อถือจากกลุ่มประชาชนผู้เป็นกลาง หรือกลุ่มประชาชนที่ยังไม่ได้ให้ความร่วมมือ

6. การช่วยเหลือประชาชนโดยทหาร

กำลังพลของ ชป.รพศ. จะได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการช่วยเหลือประชาชนในการฝึกตามหลักสูตรปกติของหน่วยอยู่แล้ว นอกจากนั้นยังได้รับการฝึกเพิ่มเติมก่อนที่จะออกปฏิบัติการอีกครั้ง ในการปฏิบัติการในพื้นที่นั้น หน่วย รพศ. จะสามารถปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนได้ดังนี้

6.1 การช่วยเหลือประชาชนในขีดความสามารถ สามารถกระทำได้ในด้านการรักษาพยาบาล โดย ส.พยาบาล ของหน่วย นอกจากนั้นยังอาจใช้กำลังแรงงานร่วมพัฒนา สร้างซ่อมแซม สิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ หรือให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพโดยทั่วไป

6.2 ขอรับการสนับสนุนการช่วยเหลือประชาชนจากหน่วยเหนือหรือหน่วยที่เกี่ยวข้อง เช่น การขอรับการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุสำหรับช่วยเหลือประชาชนรวมทั้งการร้องขอเจ้าหน้าที่ วิทยากรหรือชุดสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ตามความเหมาะสม เช่นชุดแพทย์ ชุดเกษตร ชุดพัฒนากร เป็นต้น

องค์กรและแนวคิดการต่อสู้ของกระบวนการก่อความไม่สงบใน 3 จชต.

อาณาจักรปัตตานีปกครองโดยชาวมลายูปัตตานี ซึ่งเป็นเชื้อชาติดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคปัตตานีที่ยิ่งใหญ่ (Greater Pattani Region) และได้สถาปนาเป็นราชอาณาจักรสุลต่าน (Kesultanan Patani = Sultanate Of Patani) เป็นรัฐอิสลามอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ.2000 การประกาศเป็นรัฐอิสลามได้เริ่มต้นขึ้น ในพิธีการรับศาสนาอิสลามของเจ้าเมือง TU ANTARA (เจ้าเมืองคนแรกและผู้ก่อตั้งพื้นฐานระบบการปกครองปัตตานี) โดย Sheikh Said จาก Pasai หลังจากรับนับถือศาสนาอิสลามแล้วเจ้าเมือง Tu Antara ได้เปลี่ยนพระนามเป็น Sultan Ismail Shah หลังจากนั้นไม่นานวงศานวงศ์ และขุนนางราชการในวังและประชาชนส่วนใหญ่ ได้หันมานับถือศาสนาอิสลามเริ่มต้น(สำเร็จ ศรีหราช, 2550 : 24)

1. การกำเนิดขบวนการแบ่งแยกดินแดน

จุดเริ่มต้นของการต่อต้านอำนาจรัฐไทย การเคลื่อนไหวต่อต้านอำนาจรัฐสยามหรือความพยายามที่จะเป็นอิสระจากรัฐสยามได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ความพยายามขออำนาจจากอังกฤษจะไม่เป็นผล โดยในปี พ.ศ.2491 ตวนกู มูไฮยิดดิน ได้จัดตั้งองค์กรทางการเมืองเพื่อสนับสนุน และปกป้องผลประโยชน์ของมลายูมุสลิม ทั้งในมาเลเซียและในประเทศไทย ชื่อว่า GABUNGAN MELAYU PATTANI RAYA – GAMPAR หรือสมาคมชาวมลายูปัตตานี มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่โกตาบารู รัฐกลันตัน มีสำนักงานสาขาอยู่ในรัฐเคดาห์, ปีนัง และสิงคโปร์

แต่สมาคมอยู่ได้ไม่นานก็ล่มสลายลงเพราะการเสียชีวิตของผู้นำองค์กรนับเป็นจุดกำเนิดของ ขบวนการแบ่งแยกดินแดนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย

ขบวนการแบ่งแยกดินแดนที่มีบทบาทสำคัญในยุคเริ่มต้นสงครามเย็น ถึงสิ้นสุด ยุคสงครามเย็น(พ.ศ.2502 – 2532) โดยทั่วไปขบวนการแบ่งแยกดินแดนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ของไทยอาจจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มหลักๆ ได้แก่ กลุ่มอำนาจเก่า , กลุ่มผู้นำศาสนา และกลุ่ม สามัญชนติดอาวุธซึ่งทุกกลุ่มล้วนแล้วแต่มีเป้าหมายร่วมกันที่สำคัญประการหนึ่ง คือต้องการ ประกาศเอกราชจากรัฐบาลไทย ถึงแม้อุดมการณ์ของแต่ละกลุ่มจะแตกต่างกันก็ตาม (บะห์รูณ 2548 : 14) ขบวนการแบ่งแยกดินแดนที่กล่าวนี้ ปรากฏชัดเจนในยุคแรกๆ เกิดจากการรวมตัว ของนักต่อสู้มาลาญ ในนามกลุ่มสิทธิเสรีภาพเพื่อชาวมลายู และจำกัดการเคลื่อนไหวอยู่ใน พื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล) โดยมีอุดมการณ์สำคัญคือ กู้ ชาติปัตตานีให้พ้นจากการปกครองของไทย และทำการปกครองตนเอง โดยระบบสุลต่าน กลุ่มนี้จึงเป็นการรวมตัวของกลุ่มอำนาจเก่า และแกนนำสำคัญที่เป็นฝ่ายศาสนาและสามัญชนอยู่ ด้วย การก่อกำเนิดของขบวนการแบ่งแยกดินแดนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการแบ่งตาม ลักษณะที่มาของผู้นำกลุ่มตามแนวคิดของ ดร.อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว ดังนี้

1.1 กลุ่มอำนาจเก่า หรือกลุ่มเจ้าเมืองเดิม

ขบวนการแนวร่วมปลดแอกแห่งชาติปัตตานี หรือที่เรียกว่า “BNPP” (Barisan Nasional Pembebasan Pattani) ก่อตั้งขึ้น โดยการนำของนายอดุลย์ ณ สายบุรี หรือ เต็งกู อับดุลยะลานาเชร์ (Tengku Jalal Nasis) เป็นหัวหน้ากลุ่ม พร้อมแกนนำสำคัญประกอบด้วย อุตตาส อับดุลการิม ฮัสซัน และต่วนกูบิรอ กอตอนิรอ โดยมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่รัฐกลันตันประเทศ มาเลเซีย จัดตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อประมาณปี พ.ศ.2502 โดยบรรดาสมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่ม BNPP มีเชื้อสายมาจาก “สุลต่าน” ดั้งเดิมของจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากนั้นขบวนการนี้ยัง ได้รับความนิยมนมากในหมู่ผู้นำศาสนาแบบจารีตนิยม โดยเฉพาะอุตตาส อับดุลการิม ฮัสซัน

1.2 กลุ่มผู้นำศาสนา นักวิชาการศาสนาหัวรุนแรง

ในกลุ่มนี้ที่สำคัญที่สุดก็คือ “ขบวนการแนวร่วมปฏิบัติแห่งชาติมาลาญ ปัตตานี” หรือ BRN นั่นเอง ขบวนการ BRN ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2506 โดยกลุ่มของ อุตตาส อับดุลการิม ฮัสซัน ได้แยกตัวเองออกจากขบวนการ BNPP โดยอุดมการณ์ส่วนตัวของ อุตตาส อับดุลการิม แล้วเป็นผู้ที่มีความเลื่อมใสในระบบสังคมนิยม และชื่นชมแนวทางของนายชู การ์โน อดีตผู้นำอินโดนีเซียมากเป็นพิเศษ (อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว 2548 : หน้า 36) ขบวนการ BRN ซึ่งมีพื้นฐานมาจากกลุ่มครูสอนศาสนา ซึ่งเรียกว่า “อุตตาส” ดังนั้นขบวนการ BRN จึงมุ่งเน้น สร้างสมาชิกผ่าน โรงเรียนปอเนาะ และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาตลอดทั้งตาดีกา โดยเฉพาะใน

พื้นที่จังหวัดยะลา และนราธิวาส ซึ่งบางครั้ง แกนนำของกลุ่มอาจเป็นถึงครูใหญ่หรือเจ้าของโรงเรียน ที่เรียกว่า “บาบอ” ขบวนการ BRN เป็นกลุ่มที่มีอุดมการณ์ศาสนาสูงมาก สมาชิกหลายคนเคยผ่านการศึกษาระดับประเทศ รวมทั้งยังได้รับอิทธิพลจากลัทธิคอมมิวนิสต์ด้วย ซึ่งภายในกลุ่ม BRN ได้มีการแตกกลุ่มย่อยออกตามภาระหน้าที่ในขบวนการเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ซึ่งได้แก่ BRN-Ulama, BRN-Congress และ BRN-Coordinate แต่อย่างไรก็ตามอุสตาส อับดุลการิม ซึ่งเป็นแกนนำสำคัญและถือเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลทางความคิดมากที่สุด ในการประยุกต์หลักการอิสลาม ให้สอดคล้องกับแนวคิดของขบวนการ ขบวนการ BRN จึงเป็นกลุ่มที่มีการขยายงานมวลชนได้มากที่สุด และมีแนวร่วมสมาชิกของขบวนการที่มีวินัย ทำให้ขบวนการยืนหยัดอยู่ได้อย่างยาวนานที่สุด แต่ด้วยสาเหตุหลายประการจึงทำให้ขบวนการนี้ต้องแตกแยกกันอีก และนำไปสู่การสูญสลายของ BRN ในที่สุด

1.3 กลุ่มสามัญชนติดอาวุธ

ในกลุ่มนี้ ขบวนการที่สำคัญและมีบทบาทมากที่สุดคือ “ขบวนการปลดปล่อยรัฐปัตตานี” หรือ Pattani United Liberation Organization (PULO) ก่อตั้งขึ้นเมื่อ 22 มีนาคม 2511 โดยมีตัวนกูบิรอก กอตอนีรอก หรือกาเบ อับดุลราห์มาน ได้แยกตัวออกมาจากขบวนการ BNPP โดยเริ่มแรก ตัวนกูบิรอก กอตอนีรอก ได้ใช้ประเทศอินเดียเป็นฐานปฏิบัติการ อันเนื่องมาจากตัวนกูบิรอก กอตอนีรอก สำเร็จการศึกษารัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเคลลี ประเทศอินเดีย และต่อมาจึงย้ายฐานปฏิบัติการไปที่เมืองเมกกะ ซาอุดีอาระเบีย (ชิดชนก ราฮีมมุลลา2550 : หน้า 6) ด้วยการที่ตัวนกูบิรอก กอตอนีรอก เป็นผู้ที่เคยรับผิดชอบงานการประสานงานกับต่างประเทศของขบวนการ BNPP จึงเป็นที่รู้จักของบรรดาสมาชิกในต่างประเทศ เป็นเหตุให้สมาชิกส่วนใหญ่ของขบวนการ PULO เป็นชาวไทยมุสลิมในต่างประเทศ ปัจจุบันอดีตแกนนำสำคัญ อาศัยอยู่ในสวีเดนและมีอุดมการณ์ต่างจากกลุ่มอื่น คือไม่เน้นอิสลาม รวมทั้งไม่นิยมระบบสุลต่าน แต่มีความรู้ศึกษาดินิยมสูง และได้รับแรงบันดาลใจมาจากองค์การปลดปล่อยปาเลสไตน์ หรือ PLO ภายหลังได้มีการแตกแยกออกเป็นกลุ่ม PULO เก่า และ PULO ใหม่ ช่วงที่มีความตึงเครียดมากที่สุด คือระหว่างปี พ.ศ.2513-2523 ที่มีการปฏิบัติการของขบวนการนี้ค่อนข้างรุนแรง และได้ผลในภาคใต้ตอนล่าง จนถึงกับมีการขนานนามดินแดนนี้ว่าเป็นเขตปลอดกฎหมาย และอยู่ภายใต้การปกครองของ “รัฐบาลเงา” ซึ่งชาวบ้านต้องยอมเสียค่าคุ้มครองให้กับขบวนการเหล่านี้

2. ขบวนการ BRN Coordinate

ในช่วงเริ่มต้นเมื่อเกิดเหตุการณ์ก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จชต.ปี พ.ศ.2547 เป็นต้นมา รัฐบาลไทย และหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแก้ปัญหา 3 จชต. ยังไม่สามารถสร้างความ

กระจ่างที่แน่ชัดให้กับทั้งฝ่ายเดียวกันรวมถึงประชาชนในประเทศ และต่างชาติ ได้เกิดความเข้าใจอย่างมีเหตุผล และยอมรับว่า องค์กรก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จชต.ของ ไทย คือองค์กรใด มีใครเป็นผู้นำสูงสุด มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่แท้จริงอย่างไร ซึ่งเมื่อมองถึงสาเหตุของความไม่กระจ่างชัดเจนน่าจะมีเหตุผลหลัก ๆ คือ 1. ขบวนการก่อเหตุรุนแรงไม่เคยประกาศตัวว่าเป็นองค์กรใด และมีวัตถุประสงค์อะไรบ้าง 2. ขบวนการก่อเหตุรุนแรงใช้วิธีการปฏิบัติการลับ มีการตัดตอนแต่ละส่วนงาน ใช้ลักษณะการทำงานแบบเซลล์อิสระ และ 3. หน่วยงานรัฐมิได้จัดองค์กรที่มีศักยภาพและขีดความสามารถเพียงพอ ติดตามสืบสวนสอบสวนองค์กรนำของขบวนการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งทำให้งานด้านการข่าว ยังไม่สามารถตอบโจททย์ได้อย่างแท้จริงเกี่ยวกับองค์กรนำ จนเหตุการณ์ก่อเหตุรุนแรงดำเนินไปเป็นเวลาหลายปี หน่วยงานรัฐสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดและรวบรวมหลักฐาน จนสามารถวิเคราะห์ถึงขบวนการก่อความไม่สงบได้ชัดเจนมากขึ้น

BRN-Coordinate เป็นองค์กรนำของขบวนการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ 3 จชต.ที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุด ในขณะที่บางหน่วยงานยังกล่าวถึงกลุ่ม Bersatu ซึ่งเป็นการรวมตัวของกลุ่มขบวนการก่อความไม่สงบกลุ่มต่างๆ เช่น PULO , BRN-CO , GMIP เป็นองค์กรหลักของขบวนการ และยังมีบางหน่วยงานยังมีความเชื่อว่าเป็นกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ร่วมกับแกนนำกลุ่มแบ่งแยกดินแดน เพื่อผลประโยชน์ของแต่ละฝ่าย อย่างไรก็ตามการศึกษาวิจัยฉบับนี้จะศึกษาถึงกลุ่ม BRN-Coordinate ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีบทบาทหลักในการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จชต. อีกทั้งยังมีบทบาทในการเจรจากับฝ่ายความมั่นคงของไทยอย่างเป็นทางการในห้วงที่ผ่านมาด้วย

2.1 ความเป็นมาของ BRN-Coordinate

ขบวนการ BRN ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2506 โดยกลุ่มของอุสตาซ อับดุลการิม อัซฮัน ได้แยกตัวเองออกจากขบวนการ BNPP เนื่องจากเกิดความขัดแย้งทางความคิดอย่างรุนแรงในระดับแกนนำ ในเรื่องของการสร้างอุดมการณ์ของขบวนการ และอุดมการณ์ที่จะนำความคิดของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มของต่วนกูญาลาลนาเซร์ ยังต้องการยึดอุดมการณ์แบบเดิม ที่ต้องการกู้ชาติปัตตานีและสถาปนาระบบสุลต่านขึ้นมาใหม่ สมาชิกในกลุ่มนี้จึงไม่เน้นอุดมการณ์ทางศาสนา ซึ่งตรงข้ามกับกลุ่มของอุสตาซ อับดุลการิม ที่ต้องการต่อสู้เพื่อเชื้อชาติมาลาญ และหากกู้ชาติปัตตานีสำเร็จ ก็มุ่งหวังที่จะต้องการจัดระเบียบการปกครองในลักษณะ “สังคมนิยมแบบอิสลาม” ขบวนการ BRN ซึ่งมีพื้นฐานมาจากกลุ่มครูสอนศาสนา ซึ่งเรียกว่า “อุสตาซ” ขบวนการ BRN เป็นกลุ่มที่มีอุดมการณ์ศาสนาสูง สมาชิกหลายคนเคยผ่านการศึกษาดังประเทศ รวมทั้งยังได้รับอิทธิพลจากลัทธิคอมมิวนิสต์ด้วย ซึ่งภายในกลุ่ม BRN ได้มีการแตกกลุ่มย่อยออกตามภาระหน้าที่ในขบวนการเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ซึ่งได้แก่ BRN-Ulama, BRN-Congress และ BRN-Coordinate อุสตาซ อับดุลการิม ซึ่งเป็นแกนนำสำคัญและถือเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลทาง

ความคิดมากที่สุด ในการประยุกต์หลักการอิสลามให้สอดคล้องกับแนวคิดของขบวนการ
ขบวนการ BRN จึงเป็นกลุ่มที่มีการขยายงานมวลชนได้มากที่สุด และมีแนวร่วมสมาชิกของ
ขบวนการที่มีวินัย ทำให้ขบวนการยืนหยัดอยู่ได้อย่างยาวนานที่สุด

แต่การดำเนินการเคลื่อนไหวต่อสู้ของขบวนการดำเนินมาได้ราวปี พ.ศ.2535
ก็เกิดรอยร้าวและแนวคิดของความขัดแย้งเกิดขึ้นจากหลายๆสาเหตุ จนนำไปสู่ความแตกแยกของ
กลุ่ม BRN ในที่สุด และหนึ่งในสาเหตุสำคัญที่ทำให้ขบวนการ BRN ไม่สามารถดำรงอยู่ได้อีก
ต่อไป นั่นก็คือการที่อูस्ताซ อับดุลการิม ได้วินิจฉัยปฏิเสธแนวทางการต่อสู้ที่ผ่านมาของตนเอง
และขบวนการทั้งหมด โดยอ้างว่ามันเป็นแนวทางการต่อสู้ ที่ไม่ได้ยืนอยู่บนพื้นฐานปรัชญาที่
แท้จริงของอิสลาม เป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในเหตุผลต่างๆ ที่นำมาสนับสนุนการต่อสู้
เป็นความขัดแย้งในการเลือกระหว่าง “การต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพ ของชนชาติมาลาญในประเทศ
ไทย” กับ “การต่อสู้ที่อ้างถึงการปฏิวัติอิสลาม” บนแผ่นดินใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย
(บะห์รูณ 2548 : 19)

กลุ่ม BRN-Coordinate ซึ่งเป็นกลุ่มกรรมการเมืองใน BRN กลุ่มนี้จะทำ
หน้าที่คล้ายๆ กรรมการเมืองของขบวนการ และบุคคลในกลุ่มนี้เองที่ไม่ยอมรับ และไม่จำแนก
ทางการวินิจฉัยของอูस्ताซ อับดุลการิม จึงได้รวมตัวกันแสวงหาแนวทางการต่อสู้ใหม่ พร้อมกับ
การแสวงหากลุ่มผู้สนับสนุนการต่อสู้ต่อไปของกลุ่มตนจากภายนอกประเทศ เพื่อปรับแนวทาง
ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี เพื่อยืนหยัดการต่อสู้กับรัฐไทย เพื่อสถาปนา “รัฐปัตตานี” ต่อไป

2.2 แนวความคิดทางยุทธศาสตร์ในการต่อสู้ของ BRN-Coordinate

ยุทธศาสตร์การต่อสู้ของขบวนการ BRN-Coordinate มีความสอดคล้องกับ
ทฤษฎีสงครามประชาชน ของโจ เหวียนเกียบ ที่เรียกว่า ยุทธศาสตร์ 3 ชั้นหรือ 3 ก้าว(กอ.รมน.ภาค
4 สน.2554:7) ซึ่งมีเนื้อหาสำคัญดังนี้

2.2.1 ชั้นที่ 1 ชั้นรับทางยุทธศาสตร์ จะประกอบด้วยกระบวนการบ่มเพาะ
แนวความคิด เพื่อสร้างจิตสำนึกแล้วจัดตั้งโครงสร้างมวลชน (อาเยาะห์) และกองกำลังติดอาวุธ
(RKK) กระบวนการบ่มเพาะแนวคิดเชิงปลุกกระดมนี้อาศัยเงื่อนไขความเป็นเชื้อชาติมาลาญเป็นแกน
หลัก รองรับด้วยการเล่าประวัติศาสตร์หรือตำนานของรัฐปัตตานีในอดีต เพื่อรองรับและ
ขับเคลื่อนให้เกิดแนวคิดของความเป็น “มาลาญนิยม” อย่างรุนแรง ผสมผสานกับแนวคิดของ
ศาสนอิสลามแบบจารีตนิยม โดยใช้เงื่อนไขความไม่เป็นธรรมจากรัฐไทย เป็นเงื่อนไขเสริมใน
การสร้าง “กลุ่มหัวรุนแรง” ที่ผสมผสานระหว่างเชื้อชาตินิยมกับศาสนาแบบจารีตนิยม แล้ว
ขับเคลื่อนกลุ่มหัวรุนแรงดังกล่าวเป็นพลังมวลชน ผสมผสานการปฏิบัติการทางทหารต่อสู้กับรัฐ
ไทย ภายใต้กรอบยุทธวิธีที่กำหนด ทั้งนี้เพื่อทำลายระบบของรัฐไทย(State System) มุ่งให้เกิด

สภาพการไร้ระเบียบ หรือสภาพอนาธิปไตยขึ้นในพื้นที่ 3 จชต. ขบวนการ BRN Co-ordinate สามารถดำเนินการอย่างได้ผล ปัจจุบันยังคงมีหลักฐานว่าขบวนการ BRN Co-ordinate ยังดำเนินการกระบวนกรบ่มเพาะความคิดความเชื่ออย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างฐานการสนับสนุนของมวลชนให้คงอยู่โดยเฉพาะการมุ่งเป้าหมายไปยังกลุ่มเยาวชนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ด้วยเงื่อนไขที่เกื้อกูลที่มีอยู่ในพื้นที่ได้แก่ ชาติพันธุ์ ศาสนา และดินแดนมลายู การดำเนินการขั้นนี้ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญของ BRN Co-ordinate และหากฝ่ายรัฐบาลไม่สามารถสกัดกั้นการดำเนินการนี้ได้ ปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็ไม่สามารถได้รับการแก้ไขหรือยุติได้อย่างถาวร การดำเนินการแก้ปัญหาดังกล่าวจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและในทุกภาคส่วนทั้งฝ่ายปกครอง ฝ่ายการศึกษา ภาคสังคม และทุกๆส่วนที่เกี่ยวข้องรวมทั้งฝ่ายทหาร

2.2.2 ขั้นที่ 2 ขั้นย่นทางยุทธศาสตร์ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ขบวนการก่อความไม่สงบใช้การสร้างสถานการณ์ก่อความไม่สงบด้วยยุทธวิธีก่อการร้าย สร้างความสับสนไร้ระเบียบในพื้นที่ พยายามขับเคลื่อนให้เกิดการจลาจลในรูปแบบสงครามกลางเมือง โดยมุ่งทำลายอำนาจการปกครองและลดความน่าเชื่อถือของรัฐ ขั้นตอนนี้ส่งผลในด้านลบต่อขบวนการก่อความไม่สงบ เนื่องจากต้องใช้วิธีการที่โหดร้าย รุนแรงต่อเป้าหมายที่เป็นทั้งประชาชนผู้บริสุทธิ์และเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้เกิดการต่อต้านและไม่เห็นด้วยกับวิธีการดังกล่าวจากประชาชนทั้งในและต่างประเทศ เมื่อใช้เวลานานและไม่บรรลุผลเพราะยุทธวิธีก่อการร้ายได้สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของคนจำนวนมาก ทำให้ขบวนการไม่ได้รับการยอมรับในวงกว้าง

2.2.3 ขั้นที่ 3 ขั้นรุกทางยุทธศาสตร์ จะดำเนินการทางการเมืองทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ โดยผ่านองค์กรมุสลิมโลก (OIC) เพื่อที่จะให้องค์การสหประชาชาติ (UN) เข้ามาแก้ไขปัญหาแทนรัฐไทยโดยพยายามสร้างสถานการณ์ให้สูงกอมด้วยการก่อเหตุรุนแรงด้วยกองกำลังติดอาวุธ(RKK)จนเจ้าหน้าที่รัฐไทยไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งขั้นตอนนี้ขบวนการก่อความไม่สงบยังไม่สามารถดำเนินการอย่างได้ผล

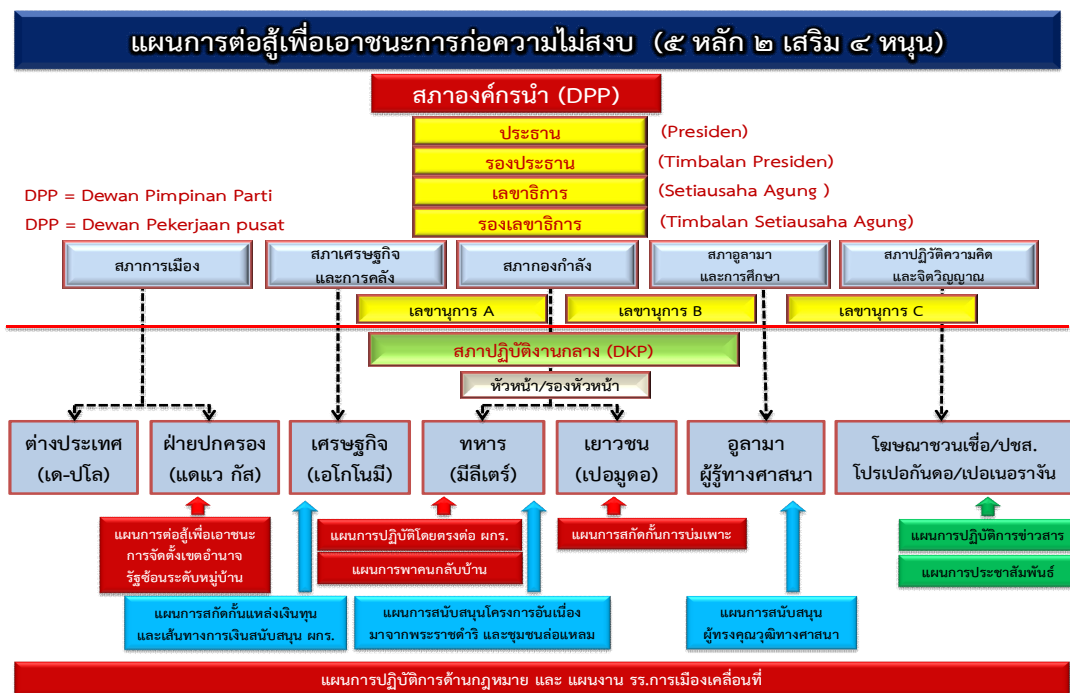
ขบวนการ BRN-Coordinate ได้ดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และยุทธวิธีของขบวนการ ภายใต้หลักการปฏิบัติการลับ (Covert Action) โดยการวางเป้าหมายที่ชัดเจน คือ การรื้อฟื้นความเป็นชาติขึ้นมาใหม่ สร้างให้เกิดความรู้สึกและมีอุดมการณ์ร่วมแห่งความเป็นเชื้อชาติมลายู ศาสนาอิสลาม และแนวคิดความต้องการรัฐชาติ(Nation State) ขึ้นมาให้เป็นหนึ่งเดียว และปฏิเสธการปกครองของรัฐไทยภายใต้กรอบแนวคิดของแผนปฏิบัติการบันได 7 ขั้น ที่ทางการไทยสามารถยึดเอกสาร “แผนปฏิบัติการ 7 ขั้นตอน” ได้ที่บ้านพัก นายมะแซอุซัง อูสตาซ โรงเรียนสัมพันธวิทยา อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส เมื่อ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2546 และที่โรงเรียนปอเนาะคูฮาด อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เมื่อ 20 พฤษภาคม พ.ศ.2548(สำเร็จ ศรีหรั่ง,

2550 : 60) ดังนั้น หากจะมองภาพยุทธศาสตร์ของขบวนการ BRN-Coordinate ให้ชัดเจนต้องศึกษาวิเคราะห์ “แผนปฏิบัติการ 7 ขั้นตอน” อย่างละเอียดซึ่งมีความสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ 3 ขั้นของ BRN-Coordinate อย่างมีนัยยะสำคัญ

2.3 โครงสร้างการจัดขบวนการ BRN-Coordinate

ขบวนการ BRN-Coordinate ถือเป็นกลุ่มนอกกฎหมายของรัฐบาลไทย และมีการดำเนินการในลักษณะของการปฏิบัติการลับ แต่อย่างไรก็ตามก็จำเป็นต้องมีโครงสร้างการจัดองค์กรเพื่อให้มีการควบคุม การสั่งการ อย่างได้ผล ซึ่งจากหลักฐานเอกสารที่ยึดได้ ประกอบกับการซักถามจากจากผู้ถูกจับกุมทำให้ทราบว่าขบวนการ BRN-Coordinate มีโครงสร้างการจัดตามนี้

แผนภาพที่ 2-1 โครงสร้างการจัด BRN Coordinate



ที่มา กอ.รมน.ภาค 4 สน.,2557

2.3 แผนปฏิบัติการ 7 ขั้นตอน(บันได 7 ขั้น)ของ BRN-Coordinate

ผลของการแปลเอกสาร สรุปสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการ 7 ขั้นตอนค่อนข้างชัดเจน โดยแผนดังกล่าวได้ถูกกำหนด และนำมาปฏิบัติตั้งแต่ พ.ศ.2535 โดยมุ่งให้เยาวชนเป็นกลุ่มปฏิบัติการ ทั้งทางทหารและการปฏิบัติการโฆษณาชวนเชื่อ ใช้อุสตาซเป็นกลุ่มปฏิบัติการระดับกลางในการปลุกระดม จัดตั้งเยาวชนทั้งในและนอกระบบของโรงเรียน และเป็น

กลุ่มควบคุมการปฏิบัติ มุ่งจัดตั้งประชาชนในหมู่บ้านเป็นฝ่ายการเมือง หรือโครงสร้างองค์กรมวลชน โดยแผนดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่ 1 เป็นการปฏิบัติในขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 5 เป็นหัวขงของการดำเนินการจัดตั้ง และดำเนินงาน เพื่อสร้างความพร้อมของคนองค์กรและอุดมการณ์ ส่วนที่ 2 เป็นการปฏิบัติการในขั้นที่ 6 และขั้นที่ 7 เป็นขั้นการก่อการปฏิวัติ เพื่อความสำเร็จของการกู่ชาติปัตตานี(ชินวัณน์ แม้นเดช ,2555 : 20) สำหรับสาระสำคัญในแต่ละขั้นมีดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างจิตสำนึกมวลชน เป็นการปลุกระดมมวลชนให้สำนึกถึงความเป็นชาวมลายู ความยึดมั่นในศาสนาอิสลาม และเน้นความเป็นชาติ/รัฐปัตตานีในอดีตที่จะต้องต่อสู้เอาดินแดนคืน โดยมักจะยกประเด็นการกวาดต้อนชาวมลายู ไปยังกรุงเทพและบังคับให้ใช้มือเปล่าขุดคลองแสนแสบ รวมทั้งอ้างคำสอนในคัมภีร์อัลกุรอาน มาประกอบบอกเล่าประวัติศาสตร์รัฐปัตตานีซ้ำแล้วซ้ำเล่า จนกลายเป็นตำนานที่มีอยู่จริง เพื่อปลุกระดมกระแสของความเป็นชาติมลายูนิยม หรือสร้างอุดมการณ์ร่วมในแนวทางชาตินิยมอย่างรุนแรง ขั้นที่ 1 นี้กระทำอย่างต่อเนื่องในทุกขั้นตอนของการปฏิวัติ

ขั้นที่ 2 การจัดตั้งมวลชนเป็นการจัดตั้งแนวร่วม ซึ่งมักดำเนินการระหว่างสอนศาสนาต่อเยาวชน เยาวชนในที่นี่หมายถึงผู้ที่มีอายุในระหว่าง 18-35 ปี และประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะในช่วงการอ่าน “คุปตะเบาะห์” ในวันศุกร์ หรือ “ละหมาดใหญ่” ตามมัสยิด ส่วนในโรงเรียนคาทอลิก โรงเรียนเด็กเล็กก่อนวัยเรียน/อนุบาล ปอเนาะและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จะมอบหมายให้ครูสอนศาสนาที่ผ่านการบ่มเพาะมาในระดับหนึ่งแล้ว เป็นผู้ดำเนินการ จากนั้นจะพัฒนาให้นักเรียน/นักศึกษาเหล่านี้เป็นผู้ปฏิบัติ โดยอาจให้ทุนการศึกษาไปเรียนต่อต่างประเทศ(ที่ปรากฏหลักฐานคือการไปศึกษา ณ มหาวิทยาลัยในเมืองบันดุง เมดาน ยอร์คการ์กาตาร์ ประเทศอินโดนีเซีย) ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้นอกจากจบการศึกษาทางวิชาการแล้ว ยังได้ผ่านการฝึกหลักสูตรด้านการทหารมาอีกด้วย จากนั้นจะส่งตัวผู้ที่สำเร็จการศึกษาเข้าเป็นอาสาสมัครในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาและปอเนาะ เพื่อทำหน้าที่จัดตั้งขยายมวลชนในระบบของโรงเรียน และทำหน้าที่ครูฝึกและควบคุมการปฏิบัติของกลุ่มที่จัดตั้งแล้ว รวมทั้งส่งเป็นมวลชนจัดตั้งเข้าเป็นคณะกรรมการต่างๆ เช่น คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด คณะกรรมการมัสยิด คณะกรรมการหมู่บ้าน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเข้าครอบงำสหกรณ์ที่ภาครัฐส่งเสริมให้ประชาชนได้รวมกลุ่มดำเนินกิจการ เพื่อพึ่งพาตนเอง เช่น สหกรณ์หมู่บ้าน ซึ่งจะมีกรเก็บเงินรายได้ส่วนหนึ่งเข้าขบวนการ อันเป็นการสร้างฐานเศรษฐกิจระดับรากหญ้าควบคู่กันไป ส่วนสมาคมหรือชมรม (รวมถึงด้านกีฬา) ก็เป็นอีกเป้าหมายหนึ่งที่ต้องการเข้าครอบงำด้วย

ขั้นที่ 3 การจัดตั้งองค์กร เป็นการจัดตั้งองค์กรอำพรางในการปฏิบัติ ทั้งเพื่อการควบคุมมวลชนและแหล่งเงินทุน เช่น การจัดตั้งชมรมคาทอลิก โดยในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสใช้

ชื่อว่า “PUSAKA”(Pusat Kebajikan Tadika) พื้นที่จังหวัดปัตตานี ใช้ชื่อว่า “PUSTAKA” พื้นที่จังหวัดยะลาใช้ชื่อว่า “PERTIWI” พื้นที่จังหวัดสงขลาใช้ชื่อว่า “PUTRA” และพื้นที่จังหวัดสตูลใช้ชื่อว่า “PANTAS” เพื่อควบคุมโรงเรียน ตาดีกาที่ยินยอมเข้ามาอยู่ในองค์กร ซึ่งการควบคุมองค์กรเหล่านี้จะอำนวยความสะดวกทางการเมืองต่อระดับแกนนำในพื้นที่เหล่านั้นด้วย นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งองค์กรบังหน้าอื่นๆ อีกหลายรูปแบบ เช่น จัดตั้งสหกรณ์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุน เป็นต้น ซึ่งขณะที่มีการจัดตั้งองค์กรอำพราง ขบวนการก็ได้มีการจัดตั้งโครงสร้างของขบวนการไปด้วยพร้อมๆ กัน ทั้งโครงสร้างการจัดตั้งมวลชน หรือองค์กรมวลชน และโครงสร้างการจัดตั้งกลุ่มติดอาวุธ อันเป็นตัวตนที่แท้จริงของขบวนการ ซึ่งหลักการจัดตั้งโครงสร้างอันเป็นตัวตนที่แท้จริงของขบวนการนั้น ใช้หลักการจัดตั้งแบบองค์กรลับอย่างเข้มข้น

ขั้นที่ 4 การจัดตั้งกองกำลัง ในขั้นนี้มี 3 ระดับ ได้แก่ ระดับเยาวชนทหาร เป็นกองกำลังที่อยู่ประจำหมู่บ้าน ตามภูมิลำเนา โดยเฉพาะในหมู่บ้านสีแดง โดยมีเป้าหมายที่จะจัดตั้งกองกำลังดังกล่าวให้ได้ 30,000 คน ระดับเยาวชนคอมมานโด เป็นผู้ที่ถูกคัดเลือกจากกลุ่มเยาวชนทหาร นำไปฝึกยุทธวิธีหน่วยทหารขนาดเล็ก(Runda Kumpulan Kecil / RKK) และยุทธวิธีด้านอื่นๆ เพิ่มเติม สมาชิกระดับคอมมานโด จะได้รับมอบภารกิจด้านการก่อเหตุร้าย ซึ่งทั้งการลอบยิง ลอบวางระเบิด และลอบโจมตี โดยมีเป้าหมายที่จะจัดตั้งให้ได้ 3,000 คน กระจายอยู่ในเขตปกครองใหม่ 3 เขต (เขตปกครองขององค์กรกู้ชาติรัฐปัตตานี) เขตงานละ 1,000 คน และระดับกองกำลังระดับผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ควบคุม และครูฝึกกองกำลังคอมมานโดกลุ่มเหล่านี้บางคนผ่านการฝึกมาจากต่างประเทศ มีขีดความสามารถค่อนข้างสูง เคยผ่านการปฏิบัติจริงมาแล้ว และมีจิตใจต่อสู้เพื่อองค์กรที่แน่วแน่ โดยมีเป้าหมายกำหนดไว้ 300 คน และคัดเลือกจากเยาวชนคอมมานโด และผู้ที่ผ่านการฝึกจากต่างประเทศแล้ว

ขั้นที่ 5 การสร้างอุดมการณ์ชาตินิยม การปฏิบัติขั้นนี้มุ่งเน้นการสร้างอุดมการณ์ ความเป็นชาติพันธุ์เดียวกัน (ความเป็นมาลาเย) ที่จะต้องร่วมกันต่อสู้เพื่อให้ได้รัฐปัตตานีคืนมา โดยการผนึกกำลังของชนชาติพันธุ์มาลาเย ที่เป็นชาวไทยมุสลิมทุกสถานะ/อาชีพ ซึ่งรวมถึงข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหารที่เป็นมุสลิม และชาวมาเลเซีย ที่สำคัญผู้ที่ได้รับการปลูกฝังอุดมการณ์ชาตินิยมแล้ว จะต้องเคยผ่านการปฏิบัติจริง (การก่อเหตุร้ายไม่ว่าในลักษณะใดก็ตามเงื่อนไขและระดับความรับผิดชอบ)

ขั้นที่ 6 การเตรียมพร้อมปฏิวัติ เป็นขั้นตอนการปฏิบัติการทางยุทธวิธี ด้วยการก่อการร้ายทุกรูปแบบ เพื่อทำลายระบบของรัฐไทย(State System) สร้างสภาพอนาธิปไตยให้เกิดขึ้นกับสังคม 3 จังหวัด ทำให้อำนาจรัฐไทยอ่อนแอ ขาดความเชื่อมั่นและเชื่อถือจากประชาชน มุ่งมั่นในการก่อเหตุร้ายทุกรูปแบบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้เหมือนการแตก

กระจายของดอกไม้ไฟ หรือที่เรียกว่า “การจุดดอกไม้ไฟแห่งการปฏิบัติ” เพื่อเตรียมการเคลื่อนไหวกว้างใหญ่

ขั้นที่ 7 การจัดตั้งการปฏิบัติหรือการก่อการปฏิวัติ เป็นการต่อสู้ขั้นสุดท้าย และใช้การโจมตีด้วยกองกำลังต่อกลไกรัฐเต็มพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก่อให้เกิดเป็นสงครามกลางเมือง (Civil War) ระหว่างเชื้อชาติและศาสนา เป็นการต่อสู้กันระหว่างรัฐไทยซึ่งเป็นรัฐพุทธ กับคนมาลาญในพื้นที่ซึ่งเป็นมุสลิม จึงง่ายต่อการพัฒนาเป็นสงครามเชื้อชาติและเป็นสงครามศาสนาในที่สุด ซึ่งขณะโจมตีจะติดตั้งระเบิดตานีควบคู่ไปด้วย เพื่อให้สื่อมวลชนแพร่กระจายข่าวไปทั่วโลก และหวังผลให้ประชาคมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะองค์การสหประชาชาติ หรือองค์กรมุสลิมในระดับโลก เข้ามาแสดงบทบาทในการแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยหวังให้องค์การระหว่างประเทศ และประชาคมต่างประเทศมองเห็นความจำเป็นของการเกิดรัฐใหม่ ที่มีความเฉพาะของเชื้อชาติและศาสนา จนนำไปสู่การลงประชามติของประชาชนเพื่อแยกตัวเป็นเอกราชและจัดตั้งรัฐปัตตานีขึ้นในที่สุด ซึ่งตามแผนการเดิมขั้นตอนนี้กำหนดจะกระทำในปี พ.ศ.2548 และให้บรรลุผลไม่เกินปี พ.ศ.2550 อย่างช้า แต่ด้วยความไม่พร้อมในการจัดตั้งและพัฒนาโครงสร้างที่เข้มแข็ง และกระจายตัวไม่มากพอ ทำให้การขับเคลื่อนทางยุทธศาสตร์และยุทธวิธีไปเร็วเกินไป สถานการณ์ยังไม่สุกงอม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและระหว่างประเทศ จึงยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผน จะต้องขยายแผนนี้ออกไปอีกระยะหนึ่ง

2.4 ชื่อเรียกร้องในการเจรจาของ BRN Coordinate

การต่อสู้ของขบวนการ BRN-Coordinate จากปีพ.ศ.2547เป็นต้นมาเป็นการต่อสู้ด้วยขบวนการใต้ดิน โดยใช้การปฏิบัติการลับมีการตัดตอน(Compartmentation) และไม่มีเปิดเผยขององค์กร ไม่มีการประกาศตัวหรือแสดงความรับผิดชอบต่อเหตุรุนแรงที่เกิดขึ้น จนกระทั่งเมื่อวันที่ 28 ก.พ.2556 รัฐบาลไทยได้ส่ง เจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคง โดยมี พลโท ภราดร พัฒนถาบุตร เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ(สมช.)เป็นหัวหน้าคณะมีการเจรจาพูดคุยกับกลุ่ม BRN-Coordinate ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแทนคือ 1.นายฮัสซัน ตอยิบ ในฐานะหัวหน้าคณะพูดคุย 2.นายอับดุลการิม คอลิบ 3.อุस्ताซมะ สุหลง หรือ อุस्ताซมะ โฉลง 4.นายอับดุลเลาะห์ มาหะมะ 5.นายมะสุกรี อาลี ทั้งหมดเป็นตัวแทนจากบีอาร์เอ็น 6.นายลุกมัน บินลิมา ผู้แทนองค์การฟูโล 7.นายอาหมัด เบ็ญอวาน เป็นตัวแทนเยาวชนบีอาร์เอ็น ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย(ไทยพีบีเอสออนไลน์, 2557) นับเป็น นโยบายการเจรจากรั้งแรกของรัฐบาลไทยที่ถูกเปิดเผย(ต่อมามีการพูดคุยอีก 2 ครั้งเมื่อ 29 เม.ย.56 และ 13 มิ.ย.56)ซึ่ง BRN-Coordinate ได้เสนอข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลไทย 5 ข้อผ่านสื่อดังนี้

2.4.1 ข้อ 1 การพูดคุยสันติภาพนี้เป็นการพูดคุยระหว่างตัวแทนของนักต่อสู้เพื่ออิสรภาพปาตานีซึ่งนำโดย BRN กับราชอาณาจักรไทย โดยตั้งอยู่บนเหตุผลว่า

2.4.1.1 BRN คือองค์กรปลดปล่อย เป็นตัวแทนของประชาชาติปาตานีมาเลย์ (Patani Malay nation หรือ bangsa)

2.4.1.2 BRN คือผู้ปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของประชาชาติปาตานีมาเลย์

2.4.1.3 BRN มีฐานะเป็นผู้ดูแลภารกิจ และความต้องการของประชาชาติปาตานีมาเลย์

รายละเอียดของข้อเรียกร้องนี้อธิบายเรื่องการเป็น "องค์กรปลดปล่อย" ว่าอ้างอิงจากการต่อสู้เพื่ออิสรภาพหรือเสรีภาพในเรื่องการปฏิบัติศาสนกิจ การใช้ภาษาดำเนินชีวิตตามแนวทางอิสลาม, เสรีภาพในสิทธิด้านความยุติธรรมและกฎหมาย, เสรีภาพที่ไม่ถูกกดขี่ คุมขัง ฆ่า ลักพาตัว และคุกคามจากเจ้าหน้าที่รัฐหรือตัวแทน, เสรีภาพในการเรียน ทำธุรกิจ เป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์, เสรีภาพในการมีส่วนร่วมทางสังคมและกิจกรรมของชุมชน รวมทั้งหลุดพ้นจากการเลือกปฏิบัติ และมีสิทธิต่างๆ เหมือนคนเชื้อชาติไทย พร้อมย้ำว่าไม่ใช่กลุ่มแบ่งแยกดินแดน เพราะไม่ได้ต้องการแยกดินแดนจากราชาอาณาจักรไทย

ข้อเสนอแลกเปลี่ยน คือ 1.จะหยุดปฏิบัติการต่อเป้าหมายอ่อนแอ หมายถึงพลเรือนที่ไม่ติดอาวุธ เจ้าหน้าที่รัฐไม่ถืออาวุธรวมทั้งครู 2.หยุดปฏิบัติการต่อเป้าหมายทางเศรษฐกิจ ในเขตชุมชน โรงงาน ห้างร้าน โดยทั้งหมดจะมีผลทันที

2.4.2 ข้อ 2 BRN เห็นชอบให้แต่งตั้งรัฐบาลมาเลเซียเป็นคนกลาง ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงในกระบวนการพูดคุยสันติภาพ โดยมีบทบาทดังนี้

2.4.2.1 ควบคุมการพูดคุยสันติภาพและรับประกันความสำเร็จของการพูดคุย

2.4.2.2 เพื่อให้ได้รับการยอมรับและเชื่อมั่นจากคนมลายูปาตานีและประชาคมระหว่างประเทศ

2.4.2.3 เพื่อให้มีสื่อกลางระหว่าง 2 ฝ่ายในการช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองในปาตานี

รายละเอียดของข้อเรียกร้อง มาเลเซียจะได้รับการแต่งตั้งเป็นคนกลางในอนาคตอันใกล้ทันทีที่การพูดคุยมีความมั่นคงและยกระดับสู่การเจรจาสันติภาพ, มาเลเซียคือประเทศเพื่อนบ้านของไทย เป็นสมาชิกอาเซียน และสมาชิกโอไอซี (องค์การความ

ร่วมมืออิสลาม), มาเลเซียจะช่วยเหลือสนับสนุนการฟื้นฟูและการสร้างใหม่ของกระบวนการในภาคใต้ของไทย

ข้อเสนอแลกเปลี่ยน จะไม่ปฏิบัติการต่อชุดคุ้มครองครู บนเงื่อนไขที่ว่าต้องปรับเปลี่ยนชุดคุ้มครองเป็นอาสาสมัครแทนทหารและตำรวจ, กองทัพต้องสับเปลี่ยนกำลังทหารที่ดูแลความปลอดภัยพื้นที่ทางเศรษฐกิจออกไป แล้วให้พนักงานรักษาความปลอดภัยของเอกชนดำเนินการแทน (ข้อเสนอนี้จะไม่ทำทันที แต่เป็นไปตามไทม์ไลน์ที่เสนอแผนเอาไว้)

2.4.3 ข้อ 3 กระบวนการพูดคุยต้องมีพยานจากผู้แทนประเทศในอาเซียน โอไอซี และเอ็นจีโอ ซึ่งได้รับการอนุมัติจากทั้งสองฝ่าย (บิอาร์เอ็นและรัฐบาลไทย) ด้วยเหตุผลดังนี้

2.4.3.1 ความพยายามที่จะแก้ไขความขัดแย้งในปาตานีต้องการการมีส่วนร่วมจากประชาคมมุสลิมจากนานาชาติ

2.4.3.2 โดยปกติการพูดคุยและข้อตกลงสันติภาพใดๆ ควรต้องมีสักขีพยาน ซึ่งได้รับความเห็นชอบและเชื่อใจร่วมกันระหว่างคู่สนทนา (รัฐบาลไทยกับบิอาร์เอ็น)

2.4.3.3 เพื่อรับรองความมั่นคงของการพูดคุยซึ่งได้รับการรับประกันจากทั้งสองฝ่าย

รายละเอียดของข้อเรียกร้อง ความเกี่ยวข้องของอาเซียน โอไอซี และเอ็นจีโอ ในอนาคตอันใกล้จะเกิดขึ้นทันทีที่การพูดคุยมีความมั่นคงและยกระดับขึ้นเป็นการเจรจาสันติภาพ, เพื่อทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและความรับผิดชอบต่อกระบวนการสันติภาพ และจะทำให้เกิดความช่วยเหลืออย่างมากต่อการฟื้นฟูและสร้างกระบวนการในภาคใต้ของไทย

ข้อเสนอแลกเปลี่ยน บิอาร์เอ็นจะให้คำมั่นอย่างเต็มกำลังกับการร่วมหาฉันทามติในทุกๆ การประชุมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2.4.4 ข้อ 4 รัฐบาลไทยควรยอมรับการมีอยู่และอำนาจสูงสุดทางการปกครองของประชาชาติปาตานีมาเลย์บนแผ่นดินปาตานี โดยเหตุผลดังนี้

2.4.4.1 รากเหง้าของความขัดแย้งในปาตานีสืบเนื่องจากการเข้าครอบครองและการยึดเอาสิทธิต่างๆ ไปจากประชาชาติปาตานีมาเลย์

2.4.4.2 เป็นประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและสิทธิในการกำหนดใจหรือชะตาชีวิตตนเอง (self determination)

2.4.4.3 เป็นประเด็นของสิทธิทางการเมือง ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ การศึกษา และอัตลักษณ์ของสังคมและวัฒนธรรม

รายละเอียดของข้อเรียกร้องสิทธิในการกำหนดชะตาชีวิตตนเองจะมีการอภิปรายต่อไปในภายหลัง แต่จะต้องรวมประเด็นเหล่านี้ด้วยคือ 1.การรับรองต่อประชาคมปาตานีมาเลย์ 2.รูปแบบของเขตปกครองพิเศษ 3.ผู้แทนพิเศษในรัฐสภาไทย 4.ผู้ว่าการเขตปกครองพิเศษจากประชาคมปาตานีมาเลย์ 5.การบริหารเรื่องการปรับกำลังหรือเคลื่อนกำลังตำรวจไทยในเขตปกครอง 6.โควต้าของตำแหน่งราชการในเขตปกครอง 7.เรื่องเยาวชน และสำนักงานเกี่ยวกับเยาวชน 8.เสรีภาพสื่อ 9.ส่วนแบ่งรายได้ของรัฐและทรัพย์สินต่างๆ ของเขตปกครอง 10. การศึกษา

ข้อเสนอแลกเปลี่ยน บิอาร์เอ็นจะยุติปฏิบัติการทางทหารทั้งหมด (ตามขั้นตอนที่ได้เสนอแผนไว้) , บิอาร์เอ็นพร้อมให้ข้อผูกมัดอย่างเต็มที่กับการกำหนดกรอบเวลาเกี่ยวกับเงื่อนไขต่างๆ , บิอาร์เอ็นจะตกลงให้มีการหยุดยิงอย่างเป็นทางการในปี 2558 (ค.ศ.2015)

2.4.5 ข้อ 5 บิอาร์เอ็นต้องการให้รัฐบาลไทยปลดปล่อยผู้ถูกคุมขังทุกคนโดยเจ้าหน้าที่ไทยเนื่องจากเหตุผลทางการเมือง และลบล้างหมายจับทั้งหมดของนักสู้ปาตานี ด้วยเหตุผลดังนี้

2.4.5.1 นักสู้ปาตานีเป็นผู้พิทักษ์ปกป้องประชาชนของเขา ไม่ใช่ผู้ก่อการร้ายหรือกลุ่มแบ่งแยกดินแดน

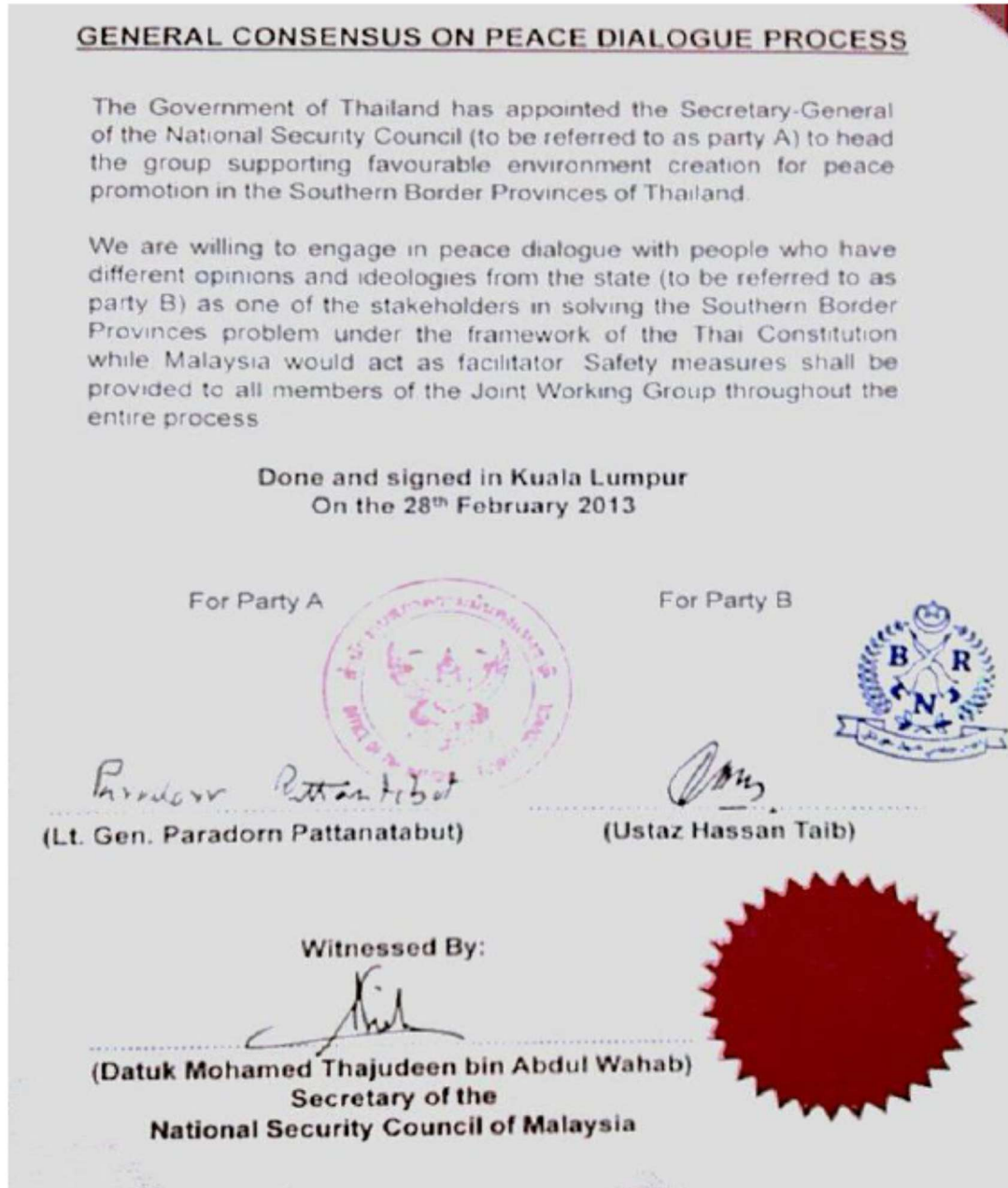
2.4.5.2 นักสู้ปาตานีเป็นผู้สนับสนุนความยุติธรรม ไม่ใช่ผู้คดโกง หรือปกครองแบบเผด็จการ หรือเป็นผู้ทรยศหักหลังประชาชนชาวปาตานี

2.4.5.3 นักสู้ปาตานีเป็นผู้รักสันติภาพ ไม่ใช่ผู้สร้างปัญหาหรือเป็นพวกสุดโต่ง

รายละเอียดของข้อเรียกร้อง ปล่อนักโทษและผู้ถูกจับกุมจากปัญหาความไม่สงบในภาคใต้ของไทย, นิรโทษกรรมให้กับนักต่อสู้เพื่ออิสรภาพทั้งที่ถูกพิพากษาและจำคุก, ยกเลิกหมายจับ, ป้องกันการฆ่าสังหาร โดยรัฐ หรือตัวแทนทั้งทางตรงและทางอ้อม

ข้อเสนอแลกเปลี่ยน การหยุดยิงและการอภิปรายในเรื่องนี้ต่อไปจะได้รับการผูกมัดเมื่อมีการจัดการให้ปล่อยผู้ต้องขัง 10 รายและยกเลิกหมายจับ 10 หมายทุกๆ เดือน โดยบิอาร์เอ็นจะหยุดปฏิบัติการโดยเป็นฝ่ายเลือกพื้นที่หรืออำเภอ , บิอาร์เอ็นจะระบุชื่อหรือพิสูจน์เอกลักษณ์ผู้คุมขัง โดยรัฐบาลไทยต้องช่วยเหลือในกระบวนการนี้ , บิอาร์เอ็นพร้อมให้ข้อผูกมัดอย่างเต็มที่กับการกำหนดกรอบเวลาเกี่ยวกับเงื่อนไขต่างๆ ซึ่งตัวแทนรัฐบาลไม่เห็นด้วยกับข้อเรียกร้องดังกล่าวและยังไม่มีความคืบหน้าต่อนโยบายการเจรจาดังกล่าวแต่อย่างใด

แผนภาพที่ 2-2 เอกสารการเจรจากับกลุ่ม BRN-Coordinate



ที่มา ไทยพีบีเอส, 2557

3. แนวคิดสงครามยุคที่ 4 กับเหตุการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ความรุนแรงในภาคใต้ของไทย นอกจากเป็นปัญหาท้าทายรัฐบาลไทยแล้วยังสร้างความวิตกต่อสหรัฐฯ อันเป็นมหามิตรของไทยด้วย โดยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีประเทศที่สหรัฐฯ ต้องจับตามองอย่างใกล้ชิดคือ ไทย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ เนื่องจากไทยประสบภัยคุกคามจากกลุ่มแบ่งแยกดินแดนมุสลิมทางภาคใต้และมีความเสี่ยงสูงที่ปัญหาดังกล่าวจะลุกลามขยายตัว ขณะที่การฟื้นฟูเศรษฐกิจของอินโดนีเซียได้รับผลกระทบจากวิกฤตภัยสินามิ ผู้ก่อการร้ายอาจแสวงประโยชน์จากความขัดแย้งด้านเชื้อชาติและความยุ่งยากทางการเมือง ส่วนฟิลิปปินส์มีปัญหาคำต่อผู้ยึดเยื้อกับกลุ่มกบฏคอมมิวนิสต์และมุสลิม อีกทั้งกลุ่มญะมาอะฮ์ อิสลามิยะห์ หรือ PI ใช้ดินแดนฟิลิปปินส์เป็นแหล่งหลบภัยและฐานการฝึกอบรมสมาชิกนักวิเคราะห์ด้านความมั่นคง แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการก่อเหตุรุนแรงใน 3 จังหวัดภาคใต้มีลักษณะคล้ายการทำสงครามกองโจรระดับโลก (Global Guerrilla Warfare) เพราะแม้ว่ามีกำลังทหารและตำรวจประจำการอยู่เต็มพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้ แต่ผู้ก่อความไม่สงบกลับสามารถหลบหนีและดำรงสถานะอยู่ได้ หลังจากออกมาก่อเหตุ ลักษณะที่ว่านี้ยังคล้ายคลึงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอิรักอีกด้วย โดยพยานหลักฐานที่ทำให้เชื่อว่าการทำสงครามกองโจรกำลังก่อตัวในไทยคือ 1) กลุ่มบุคคลที่ก่อเหตุเป็นพวกที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้นำท้องถิ่นและผู้นำศาสนา และมีการจัดตั้งเครือข่ายเป็นกลุ่มย่อย (Cell) กระจายกระจัดกระจายในพื้นที่ การประกอบกำลังแบบเซลล์ย่อยๆ แบบนี้ทำให้สามารถหาแหล่งหลบซ่อนได้ดี 2) อุดมการณ์แบบอัลกออิดะห์น่าจะเป็นแรงบันดาลใจของกลุ่มคนเหล่านี้ 3) พัฒนาการของการโจมตีโดยใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เป็นเครื่องควบคุมการจุดชนวนระเบิดระยะไกล และเป้าหมายโจมตีเป็นเป้าหมายที่มีการระวังป้องกันไม่เข้มงวด (Soft Target)

3.1 การแบ่งยุคของสงคราม

นักวิชาการด้านการทหารแบ่งยุคของสงครามที่เกิดขึ้นในอดีตเป็น 3 ยุค คือ สงครามยุคที่ 1 (First Generation Warfare-1GW) เป็นยุคที่จักรพรรดิ นโปเลียนของฝรั่งเศส (ค.ศ. 1769-1821) ครองอำนาจ มีการเกณฑ์ทหารและใช้อาวุธปืนเป็นเครื่องมือในการรบ สงครามยุคที่ 2 (Second Generation Warfare-2GW) เป็นช่วงที่เกิดสงครามกลางเมืองในสหรัฐฯ และการอุบัติขึ้นของสงครามโลกครั้งที่ 1 สงครามในยุคนี้เน้นอำนาจการยิงและการสร้างพันธมิตรระหว่างประเทศเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน สงครามยุคที่ 3 (Third Generation Warfare-3GW) มีการใช้กลยุทธ์วางแผนและกองทัพติดอาวุธยุทธโศปกรณ์ที่มีอำนาจทำลายล้างที่รุนแรงมากขึ้น เช่น สงครามโลกครั้งที่ 2

ปัจจุบันโลกกำลังเผชิญหน้ากับ สงครามยุคที่ 4 (Forth Generation Warfare-4GW) ซึ่งเพิ่งเกิดขึ้นในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 นี้เอง นักการทหารให้คำจำกัดความของสงครามในยุค

นี่ว่าเป็นสงครามของนักรบอาสาสมัครที่เป็นผลผลิตจากความขัดแย้งระหว่างโลกตะวันตกที่นำโดยสหรัฐฯ และพันธมิตรกับโลกอิสลามซึ่งยากที่จะเอาชนะได้ เนื่องจาก 4GW เป็นสงครามที่ต่อสู้กันอย่างยืดเยื้อ มากกว่าการรบแบบรัฐผลแพ้ชนะอย่างรวดเร็ว หลักการสำคัญของการรบแบบ 4GW ประการแรก บ่อนทำลายความเข้มแข็งของศัตรูทีละน้อย โดยทั่วไปสงครามสมัยใหม่มักจะโจมตีจุดแข็งของศัตรูด้วยการใช้ยุทธวิธีค้นหาและทำลาย (Search and Destroy) ประการที่สอง แสวงประโยชน์จากจุดอ่อนของศัตรูให้มากที่สุด ประการที่สาม ปฏิบัติการรบแบบอสมมาตร (asymmetric) โดยใช้อาวุธและเทคนิคที่แตกต่างจากฝ่ายตรงข้ามอย่างสิ้นเชิง เช่น กรณีเหตุการณ์วันที่ 28 เมษายน 2547 ที่กลุ่มชายฉกรรจ์ใช้อาวุธมีดในการต่อสู้กับเจ้าหน้าที่จนมีการเสียชีวิตจำนวนมาก เป็นตัวอย่างที่ดีในการอธิบายข้อนี้

3.2 พลังขับเคลื่อนในการทำสงครามยุคที่ 4

ปัจจัยที่ส่งเสริมการทำสงคราม 4GW ได้แก่ การที่รัฐสูญเสียการควบคุมและใช้ความรุนแรงจนทำให้ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม เชื้อชาติและศาสนาขยายตัว นโยบายแบ่งพื้นที่ 1,580 หมู่บ้านใน 3 จังหวัดภาคใต้เป็นสีแดง สีเหลืองและสีเขียวแล้วแจกงบประมาณพัฒนาตามระดับความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่นั้น เป็นนโยบายที่เข้าทางของผู้ก่อการร้าย ซึ่งอัมมาร สยามวาลา นักเศรษฐศาสตร์มุสลิมระบุว่า เป็นนโยบายที่น่ารังเกียจ (Disgusting) และถูกประชาชนจึงขอเรียกร้องให้ชาวมุสลิมปฏิเสธเงินงบประมาณของรัฐบาล (The Nation, February 19, 2005 p.2) นอกจากนี้ กระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งผ่านการบูรณาการของเทคโนโลยีมีส่วนช่วยให้ผู้ก่อการร้ายปฏิบัติการได้ง่ายขึ้น สำหรับกลยุทธ์ในการทำสงคราม 4GW คือ 1) ปฏิบัติการในพื้นที่ส่วนหลังนักรบ 4GW จะไม่เผชิญหน้ากับกำลังทหารของรัฐบาลแต่จะผสมกลมกลืนอยู่ในสังคม 2) ปฏิบัติการจิตวิทยาโดยพยายามสร้างความหวาดกลัว และความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัย 3) ความอ่อนตัว ผู้ก่อการร้ายสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ได้ตามความต้องการ เช่น ใช้จุดแข็งของศัตรูเพื่อต่อต้านศัตรู

ลักษณะเด่นของสงคราม 4GW คือ 1) ปฏิบัติการระดับโลก โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การบูรณาการทางเศรษฐกิจทำให้นักรบอาสาสมัครสามารถปฏิบัติการได้ทุกหนทุกแห่งในโลก 2) พื้นที่สนามรบกระจายตัว การเกิดสงครามระหว่างรัฐซึ่งมีโอกาสเป็นไปได้น้อยลงจึงทำให้มีการใช้ 4GW เป็นเครื่องมือแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง 3) กลุ่มคนที่ปฏิบัติการจัดกำลังเป็นกลุ่มเล็กๆ และปัญหาที่ขัดแย้งกันมีความซับซ้อนและหลากหลาย 4) สังคมและเศรษฐกิจแบบเปิดทำให้มีความเปราะบางมากกว่า 5) เทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้กลุ่มนักรบ 4GW แพร่ขยายเครือข่ายได้มากขึ้น 6) สื่อสารมวลชนระดับโลกมีส่วนช่วยเพิ่มจำนวนนักรบกองโจรอาสาสมัคร 7)

การจัดองค์กรแบบเซลล์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้นักอบอาสาสมัครสามารถเรียนรู้ เคลื่อนไหวปฏิบัติการและเอาตัวรอดจากเงื้อมมือของกฎหมาย

วิธีการที่จะต่อสู้เพื่อเอาชนะสงคราม 4GW ต้องพยายามเอาชนะจิตใจ (Winning Hearts and Minds) ของประชาชนให้ได้ (เชื่อว่าไม่มีวิธีอื่นที่ดีกว่านี้อีกแล้ว) เพราะ จุดมุ่งหมายของสงคราม 4GW คือ การทำลายสิ่งยึดเหนี่ยวทางสังคมของศัตรู โดยพยายามทำให้ ประชาชนเกิดความหวาดกลัว รู้สึกถูกคุกคามไม่แน่ใจในอนาคต สร้างความขัดแย้งไม่ไว้เนื้อเชื่อใจ ระหว่างคนในชาติ การจัดตั้งกองพลทหารราบที่ 15 ซึ่งไม่ว่าจะมีคำอธิบายภารกิจอย่างไร แต่ ความหมายในเชิงสัญลักษณ์ที่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบรับรู้ก็คือการส่งกำลังทหารเข้าไปยึดครองและ ความพยายามดำเนินนโยบายผสมกลมกลืนใหม่ (neo-assimilation) ซึ่งแทนที่จะทำให้ประชาชน รู้สึกอุ่นใจกลับหวาดระแวงมากขึ้น การใช้กำปั้นเหล็กและถุงมือกำมะหยี่หรือที่หมายถึงพระเดช และพระคุณจะประสบผลสำเร็จได้ ไม่เพียงแต่ต้องรู้ว่าจะใช้อะไรในโอกาสไหนเท่านั้น รัฐบาลควร ตระหนักถึงวิธีใช้ที่ถูกต้องและเป็นธรรมด้วย

สรุป

แนวความคิดตามยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบคือ การ ดำเนินการตามโครงการป้องกันและการพัฒนาซึ่งจะต้องกระทำควบคู่กันไป โดยมีวัตถุประสงค์ หลักในการสร้างบรรยากาศให้เกิดความมั่นคงภายใน ในระดับที่เกื้อกูลต่อการสร้างความ เจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม โดยการกำหนดโครงการพัฒนาที่สมดุลมุ่งกระทำ เพื่อให้เกิดผลกระทบทั้งต่อประชาชน และต่อขบวนการก่อความไม่สงบ ยุทธศาสตร์ในการพัฒนา และการป้องกันภายในอาจนำมาพิจารณากำหนดเป็นองค์ประกอบของยุทธศาสตร์ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันได้ 4 องค์ประกอบ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน , การรักษาความปลอดภัย , การทำลายองค์กรก่อความไม่สงบ และการระดมสรรพกำลัง

ในส่วน of หน่วยรบพิเศษ ภารกิจหลักของหน่วยรบพิเศษในการป้องกันและ ปราบปรามการก่อความไม่สงบ คือ การสนับสนุนกำลังในการ ปปส. ในเรื่องหลัก 3 ประการ คือ 1. การช่วยเหลือในด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ การวางแผน และการฝึกแก้กำลังทหาร (กำลัง ตามแบบ) กำลังตำรวจ และกำลังกึ่งทหาร 2. การจัดตั้งกำลังประชาชนเพื่อสนับสนุนฝ่ายรัฐบาล 3. การปฏิบัติการทางยุทธวิธีโดยหน่วยรบพิเศษ หรือร่วมกับกำลังประเภทอื่นๆ นอกจากภารกิจหลัก 3 ประการข้างต้นแล้วหน่วยรบพิเศษยังสามารถให้การสนับสนุนทางด้านการข่าว การปฏิบัติการ จิตวิทยาและการช่วยเหลือประชาชนได้ตามขีดความสามารถ

และรากเหง้าของปัญหาการก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีการเคลื่อนไหวต่อต้านอำนาจรัฐสยาม หรือความพยายามที่จะเป็นอิสระจากรัฐสยามได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ความพยายามขออำนาจจากอังกฤษจะไม่เป็นผล โดยในปี พ.ศ.2491 ตวนกูมูไฮยิดดิน ได้จัดตั้งองค์กรทางการเมืองเพื่อสนับสนุน และปกป้องผลประโยชน์ของมาลายูมุสลิมทั้งในมาเลเซียและในประเทศไทย ชื่อว่า GABUNGAN MELAYU PATTANI RAYA – GAMPAR หรือสมาคมชาวมลายูปัตตานี มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่โกตาบารู รัฐกลันตัน มีสำนักงานสาขาอยู่ในรัฐเคดาห์, ปีนัง และสิงคโปร์ แต่สมาคมอยู่ได้ไม่นานก็ล่มสลายลงเพราะการเสียชีวิตของผู้นำองค์กรนับเป็นจุดกำเนิดของขบวนการแบ่งแยกดินแดนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ขบวนการแบ่งแยกดินแดนที่มีบทบาทสำคัญในยุคเริ่มต้นสงครามเย็น ถึงสิ้นสุดยุคสงครามเย็น(พ.ศ.2502 – 2532) โดยทั่วไปขบวนการแบ่งแยกดินแดนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยอาจจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มหลักๆได้แก่ กลุ่มอำนาจเก่า, กลุ่มผู้นำศาสนา และกลุ่มสามัญชนติดอาวุธซึ่งทุกกลุ่มล้วนแล้วแต่มีเป้าหมายร่วมกันที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ต้องการประกาศเอกราชจากรัฐบาลไทย

BRN-Coordinate ซึ่งเป็นกลุ่มกรรมการเมืองใน BRN ทำหน้าที่คล้ายๆ กรรมการเมืองของขบวนการ และบุคคลในกลุ่มนี้เองที่ไม่ยอมรับ แนวทางการวินิจฉัยของอูस्ताซ อับดุลการิม จึงได้รวมตัวกันแสวงหาแนวทางการต่อสู้ใหม่ พร้อมกับการแสวงหากลุ่มผู้สนับสนุนการต่อสู้ต่อไปของกลุ่มตนจากภายนอกประเทศ เพื่อปรับแนวทางยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี เพื่อยับยั้งการต่อสู้กับรัฐไทย เพื่อสถาปนา “รัฐปัตตานี” ต่อไปโดยมุ่งเน้นสร้างสมาชิกผ่านโรงเรียนปอเนาะ และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาตลอดทั้งชาติคา ขบวนการ BRN-Coordinate ได้ดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และยุทธวิธีของขบวนการภายใต้หลักการปฏิบัติการลับ (Covers Action) โดยการวางเป้าหมายที่ชัดเจน คือการรื้อฟื้นความเป็นชาติขึ้นมาใหม่ สร้างให้เกิดความรู้สึกและมีอุดมการณ์ร่วมแห่งความเป็นเชื้อชาติมาลายู ศาสนาอิสลาม และแนวคิดความต้องการรัฐชาติ (Nation State) ขึ้นมาให้เป็นหนึ่งเดียว และปฏิเสธการปกครองของรัฐไทยภายใต้กรอบแนวคิดของแผนปฏิบัติการบันได 7 ขั้น โดยแผนดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่ 1 เป็นการปฏิบัติในขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 5 เป็นหัวของการดำเนินการจัดตั้ง และดำเนินงาน เพื่อสร้างความพร้อมของคนองค์กรและอุดมการณ์ ส่วนที่ 2 เป็นการปฏิบัติการในขั้นที่ 6 และขั้นที่ 7 เป็นขั้นการก่อการปฏิวัติ เพื่อความสำเร็จของการกู้ชาติปัตตานี

บทที่ 3

สถานการณ์การก่อความไม่สงบและการแก้ไขปัญหา

3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์ ศาสนา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และเงื่อนไขต่างๆ ในสังคม ซึ่งกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงได้นำประเด็นต่างๆ ในมิติเหล่านี้ มาบิดเบือนและนำไปใช้ในการบ่มเพาะ เผยแพร่ให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างปมขัดแย้งในด้านความคิดและจิตใจต่อรัฐและเจ้าหน้าที่ ด้วยการชี้ให้เห็นว่า พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เดิมคือรัฐปัตตานีแต่ถูกประเทศไทยเข้ายึดครองกดขี่ ข่มขู่หนานับประการ ให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันกับประชาชนในภูมิภาคอื่นๆ บิดเบือนหลักศาสนา นำหลักคำสอนของศาสนามาเบี่ยงเบน เพื่อตอบสนองการจับเคเลี่ยนหรือขยายข่ายงานของกลุ่ม รวมทั้ง สร้างความแตกแยกให้เกิดขึ้นกับ 2 ศาสนา สร้างความเกลียดชัง กระทำสิ่งใดก็ได้ให้ประชาชนเกลียดชังเจ้าหน้าที่รัฐ สร้างความหวาดกลัวกับผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือกับขบวนการ และผู้ที่ให้ความร่วมมือกับ เจ้าหน้าที่รัฐ ด้วยการก่อเหตุร้ายในหลายรูปแบบ เช่น ลอบวางระเบิด มีการพัฒนารูปแบบระเบิด วิธีการจุดระเบิด รวมทั้ง เลือกลงเป้าหมายให้มีผลกระทบอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น การลอบยิงใช้ทั้งปืนพกและอาวุธสงคราม ชู่มยิงเป้าหมายโดยมุ่งเน้นเจ้าหน้าที่และเป้าหมายอ่อนแอ การก่อความไม่สงบมีรูปแบบแตกต่างกัน เช่น การโปรยตะปูเรือใบ วางเพลิงอาคารสถานที่ของทางราชการ โรงเรียน บ้านเรือน และการโฆษณาชวนเชื่อ โดยใช้วิธีสื่อปากต่อปาก โดยอาศัยร้านน้ำชา และมัสยิด เป็นแหล่งกระจายข้อมูล ใช้เอกสารแผ่นปลิว เป็นสำคัญ ซึ่งตรวจพบได้ แพรมลทินว่าฝ่ายรัฐเป็นผู้ก่อเหตุรุนแรงเอง ตลอดทั้งการข่มขู่ให้เกิดความหวาดกลัวโดยมีจุดประสงค์เพื่อต้องการแบ่งแยกดินแดนการปกครองจากรัฐบาลไทย

1. ปัญหาพื้นฐานของสถานการณ์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นพื้นที่ที่มีความแตกต่างจากภูมิภาคอื่นของประเทศ เนื่องจากมีลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม

ประเพณี และวิถีชีวิตประจำวันสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้านสำคัญ ได้แก่

1.1 ปัญหาพื้นฐานของสังคม ความยากจน และขาดการศึกษา เนื่องจากราษฎรซึ่งเป็นมุสลิมส่วนใหญ่นิยมส่งบุตรหลานเรียนด้านศาสนาในโรงเรียนสอนศาสนามากกว่าเรียนในสายสามัญ สังคมจึงไม่สามารถผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพเพียงพอสำหรับการพัฒนาไม่สามารถยกระดับเศรษฐกิจให้กับตนเองและครอบครัว หรือสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น และไม่สามารถก้าวสู่กระบวนการคัดสรรในการประกอบอาชีพต่างๆที่เป็นสากลได้

1.2 ปัญหาทางสังคมจิตวิทยา เป็นผลมาจากความแตกต่างทางภาษา สังคม วัฒนธรรม และศาสนา ทำให้เกิดความรู้สึกที่แตกต่างกับสังคมส่วนใหญ่ของประเทศเกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างข้าราชการที่มาจากภูมิภาคอื่นกับประชาชนในพื้นที่ เกิดความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน มีอคติต่อกันจนเกิดความขัดแย้งและเป็นปัญหาเรื้อรังมาเป็นเวลานาน ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่รัฐบางคน ใช้อำนาจในทางที่ผิด เป็นผลให้ปัญหาทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

1.3 ปัญหาขบวนการแบ่งแยกดินแดน เป็นปัญหาพื้นฐานที่เกิดจากความแตกต่างและการไม่ยอมรับต่อรัฐบาลไทย หลังสิ้นสุดสงครามเย็นขบวนการแบ่งแยกดินแดนลดระดับการต่อสู้ลง เนื่องจากกองกำลังติดอาวุธส่วนใหญ่ถูกปราบปรามและรัฐบาลใช้นโยบายการเมืองนำการทหารมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามขบวนการแบ่งแยกดินแดนและแนวความคิดดังกล่าวมิได้ยุติลงอย่างสิ้นเชิง กลุ่มขบวนการได้หันมาต่อสู้ด้วยการทำจิตวิทยามวลชน ทำงานใต้ดิน โดยเน้นการบ่มเพาะแนวความคิดการแบ่งแยกดินแดนในสถานศึกษาตั้งแต่ระดับเด็กเล็ก ด้วยการบิดเบือนหลักศาสนาอิสลาม บิดเบือนประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของพื้นที่ และปลุกฝังอุดมการณ์ฟื้นฟูรัฐอิสระขึ้นมาใหม่ โดยมีแผนบันได 7 ขั้นในการทำสงครามปฏิวัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

1.4 ปัญหากลุ่มอิทธิพลท้องถิ่นและธุรกิจผิดกฎหมาย ที่ฝังรากลึกในพื้นที่มานาน มีโครงข่ายเชื่อมโยงทั้งฝ่ายการเมือง และขบวนการแบ่งแยกดินแดน จึงสร้างสถานการณ์ก่อเหตุร้าย เพื่อลดความเข้มแข็งของอำนาจรัฐ โดยทำให้เข้าใจว่า เป็นการกระทำของกลุ่มก่อเหตุรุนแรง และส่วนหนึ่งยังร่วมมือกับขบวนการแบ่งแยกดินแดน และนำเงินไปสนับสนุนการแบ่งแยกดินแดน แบ่งเป็นกลุ่มที่เข้ากับรัฐได้และกลุ่มที่เข้ากับรัฐไม่ได้ ซึ่งกลุ่มหลังนี้ขบวนการก่อเหตุรุนแรงจะเข้าแทรกแซง ทำให้ปัญหายิ่งกระจายออกไป และปัญหากลุ่มธุรกิจนอกกฎหมายทุกรูปแบบอาจมีผลประโยชน์เชื่อมโยงกับกลุ่มที่นิยมความรุนแรง

แม้ว่ารัฐบาลไทยตั้งแต่อดีตสมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบันจะพยายามหาวิธีการต่างเพื่อแก้ปัญหาแล้วก็ตาม แต่ด้วยความแตกต่างทางชาติพันธุ์และศาสนาที่เป็นปัญหาราก

ลึกความไม่ต่อเนื่องของนโยบายในการแก้ปัญหา ความไม่เข้มแข็งของกลไกรัฐทั้งตัวระบบและตัวบุคคล เมื่อมีการชี้แนะชี้แจงขยายผลของปัญหาทำให้ปัญหายังคงอยู่ ยิ่งเมื่ออัตลักษณ์ 3 อย่างผสมกันอย่างกลมกลืน คือ ชาติพันธุ์มลายู ศาสนาอิสลาม และมาตุภูมิฟาตอนี โดยนำประวัติศาสตร์มาเป็นตัวรองรับ ปัจจัยที่ทำให้อัตลักษณ์เป็นรากเหง้าของปัญหาความรุนแรง เพราะมีกระบวนการบ่มเพาะอัตลักษณ์นิยมอย่างเข้มข้นเกินกว่าที่ควรจะเป็น แยกอัตลักษณ์มลายูออกจากไทย แยกมุสลิมออกจากพุทธ ขับเคลื่อนเป็นความแตกแยก ขัดแย้ง ใช้วาทกรรมทางประวัติศาสตร์ที่ทำสงครามกันระหว่าง “ฟาตอนี” กับอยุธยาและรัตนโกสินทร์ เพื่อไปกระตุ้นวาทกรรมของญิฮาด ของดินแดนแห่งสงครามปัตตานีโดยชี้ให้เห็นว่าบรรพบุรุษของปัตตานีผู้มาตลอด ตั้งแต่ ตนกูอับดุลยิบ สร้าง BRN จนปัจจุบัน ทำให้คนเข้าใจ ว่าปัตตานี คือ ดินแดนดาร์ลุฮัลลาบี หรือดาร์ลุฮัดซึ่งทุกคนต้องสู้ ถ้ารัฐสร้างความเข้าใจตรงนี้ได้ ให้เด็กเข้มแข็งพอที่จะรู้ว่า หลัก ศาสนาในเรื่องในเรื่องของญิฮาดเป็นอย่างไร ข้อเท็จจริงในเรื่องของดินแดนเหล่านี้เป็นอย่างไร จะทำให้วาทกรรมเหล่านี้ไปกระตุ้นเด็กไม่ได้ นอกจากนี้ ขบวนการยังอาศัยนโยบายการจัดการปัญหาความแตกต่างที่ผิดพลาดของรัฐเอง คือบางนโยบายของรัฐ เป็นการทำลายความแตกต่างเพื่อสร้างความเหมือน และรัฐแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงในช่วงต้นๆ ซึ่งกระบวนการได้เอามาเป็นประวัติศาสตร์ร่วมสมัย แล้วพัฒนาจากความเกลียดเป็นความแค้น(กอ.รมน.ภาค 4 สน. ,2554 : 9)

2. สถานการณ์พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานการณ์ความรุนแรงในห้วง ปี 2556 ขบวนการก่อเหตุรุนแรงยังคงมีการปฏิบัติการสร้างเหตุรุนแรงและสถานการณ์ความไม่สงบอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้จะมีข้อตกลงจากการพูดคุยสันติภาพระหว่างตัวแทนขบวนการ BRN กับตัวแทนรัฐบาลไทยที่จะไม่ก่อเหตุรุนแรงก็ตาม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มผู้ไม่เห็นด้วยกับการพูดคุย ที่สร้างสถานการณ์เพื่อให้สังคมภายนอกได้รับรู้ว่า ยังมีกลุ่มขบวนการอื่นนอกเหนือจากกลุ่ม BRNที่สามารถบังคับวิถีความรุนแรงได้จริง หรือเป็นการปฏิบัติของกลุ่ม BRNเอง ที่ต้องการสร้างสถานการณ์ เพื่อการต่อรองในการพูดคุยสันติภาพ ป้ายสีฝ่ายรัฐ เพื่อต้องการควบคุมมวลชนบีบบังคับ ให้ประชาชนเลือกข้างตน และเพื่อเรียกร้องความสนใจให้องค์กรระหว่างประเทศเข้ามาแทรกแซง

จากภาพรวมสถานการณ์ยังคงปรากฏข่าวการนำระเบิดแสวงเครื่อง ยุทโธปกรณ์ เข้ามาซุกซ่อนเพื่อเตรียมก่อเหตุรุนแรง ข่าวความเคลื่อนไหวของสมาชิกระดับแกนนำ ประชุมสั่งการเตรียมการก่อเหตุ โดยต่อเนื่อง และการจัดหาเงินสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ ซึ่งยังคงแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการก่อเหตุรุนแรงต่อไป การจัดตั้งองค์กรการต่อสู้ในเชิงกายภาพคือ โครงสร้างพื้นฐานของสงครามประชาชนของ ผกธ. ตลอดห้วงที่ผ่านมา ยังคงใช้เงื่อนไขในการสร้างมวลชนต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐ โดยทำการปลุกระดมเยาวชน/ประชาชนบ่มเพาะปลูกฝังความคิด

และจัดตั้งให้มีการฝึกทางยุทธวิธี เป็นกำลังทดแทนตลอดเวลาตามยุทธศาสตร์ 7 ขั้นตอน และเมื่อประสบผลสำเร็จแล้ว ก็จะรวบรวมมวลชนที่มีแนวความคิดและทัศนคติเดียวกัน ดำเนินการจัดตั้งองค์กรในการต่อสู้กลายเป็นมวลชนปฏิวัติที่พร้อมอุทิศตนต่อสู้ตามแนวทางที่ตนเชื่อมั่น และศรัทธา พร้อมที่จะเสียสละแม้ชีวิตได้

2.1 สรุปเหตุการณ์จากการก่อเหตุรุนแรงตั้งแต่ปี พ.ศ.2547

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ได้รวบรวม และสรุปทุกเหตุการณ์ในพื้นที่ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งสิ้นจำนวน 15,192 เหตุการณ์ แยกเป็นการก่อความไม่สงบ 10,662 เหตุการณ์ก่ออาชญากรรม 1,507 เหตุการณ์ก่อกวน 2,444 เหตุการณ์การปิดล้อมปะทะ และจับกุม 579 เหตุการณ์ จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดนั้น ส่งผลให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนผู้บริสุทธิ์ เจ้าหน้าที่ ข้าราชการ ครู ผู้นำศาสนาเป็นจำนวนมาก สามารถแยกได้ดังนี้ มีผู้บาดเจ็บจำนวนรวมทั้งสิ้น 10,593 ราย แยกเป็นผู้บาดเจ็บศาสนาอิสลาม จำนวน 3,761 ราย ผู้บาดเจ็บศาสนาพุทธ จำนวน 6,694 ราย อื่นๆ อีก 138 ราย มีผู้เสียชีวิตรวมทั้งสิ้น 5,926 ราย แยกเป็นอิสลาม 3,461 ราย ศาสนาพุทธ 2,431 ราย และอื่นๆ อีก 34 ราย(กอ.รมน.ภาค 4 สน.) จากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องจนก้าวเข้าสู่ปีที่ 10 หน่วยงานความมั่นคงสูญเสียเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร ไปแล้วรวมกว่า 4,399 นาย กลุ่มประชาชนผู้บริสุทธิ์ซึ่งตกเป็นเป้าหมายอ่อนแอได้รับบาดเจ็บรวม 5,782 ราย เสียชีวิตอีก 3,786 ราย ปัจจุบันกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงยังคงก่อเหตุสร้างสถานการณ์อย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการเช่นเดิมที่ดำเนินการมาตั้งแต่ช่วงแรก แต่อาจมีการปรับปรุงเทคนิคการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะการวางระเบิด(กอ.รมน.ภาค 4 สน.. 2556 : 16)

2.2 การปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่รัฐ

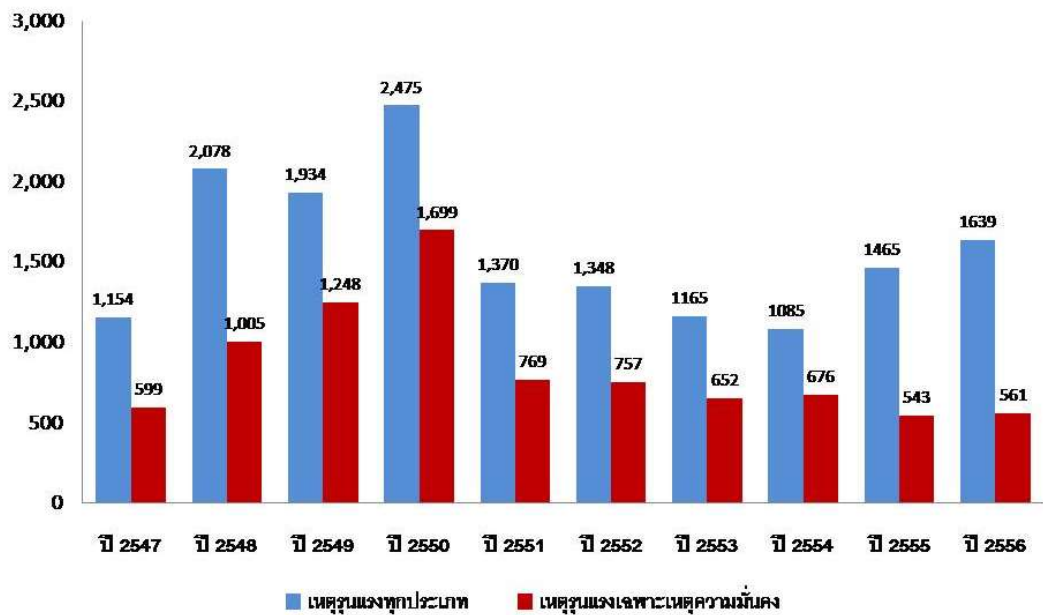
การแก้ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันอยู่คงภายใต้การอำนวยการของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เป็นหน่วยงานในระดับพื้นที่ ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคง ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีความปลอดภัยสงบสันติ ปราศจากเงื่อนไขที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรง และมีบรรยากาศ ที่เกื้อกูลต่อการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้าง ความสมานฉันท์ และความเป็นธรรมที่เกื้อกูลต่อการพัฒนา และการสร้างสันติภาพอย่างยั่งยืน ด้วยวิธีการน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 206/2549 เรื่องนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และนำยุทธศาสตร์กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยใช้นโยบายสานใจสู่สันติตามแนวทาง การเมื่อนำการทหาร มาใช้เป็นแนวทาง

ในการปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่ผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการสถานการณ์ในภาพรวมมีความก้าวหน้าในทางที่ดีขึ้น แต่สถานการณ์การก่อเหตุรุนแรงและความพยายามแบ่งแยกดินแดนของขบวนการยังไม่ยุติลง

3. ผลกระทบและสถิติต่างๆจากการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ในปีพ.ศ. 2547 หากติดตามจากข่าวสารการรายงานจะเห็นว่าพื้นที่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดเหตุร้ายแรงขึ้นเป็นจำนวนมากและยังไม่มีทีท่าว่าจะยุติลงเมื่อใด แต่หากวิเคราะห์จากสถิติการเกิดเหตุในแง่มุมต่างๆจะทำให้เราพิจารณาและวิเคราะห์สถานการณ์ได้แม่นยำขึ้น โดยมีข้อมูลทางสถิติในแง่มุมต่างๆดังนี้

3.1 ข้อมูลสถิติจำนวนเหตุการณ์ในแต่ละปีตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 ถึง พ.ศ.2556 มีดังนี้
แผนภาพที่ 3-1 สถิติเหตุรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้



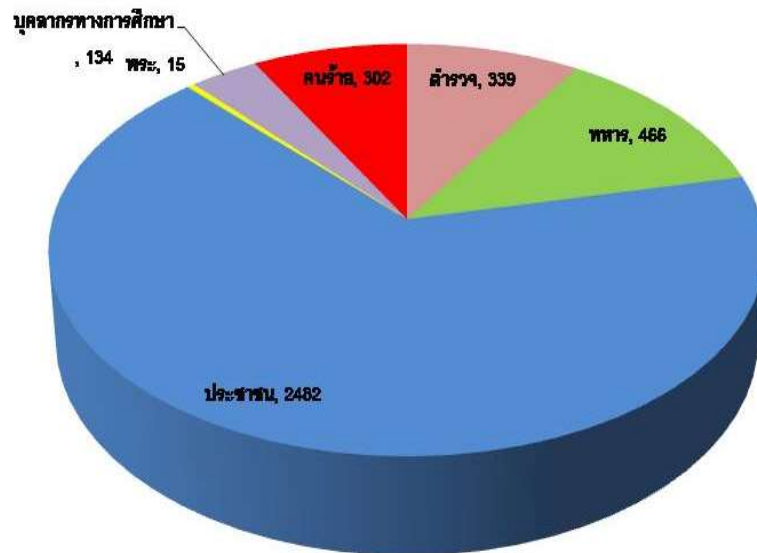
ที่มา : กอ.รมน.ภาค 4 สน.. 2556 : 16

พิจารณาจากสถิติจำนวนเหตุการณ์ จะเห็นได้ว่าเหตุรุนแรงเกิดมากที่สุดในช่วงปี 2548– 2550 โดยหลังจากปี 2552 อัตราความถี่ในการเกิดเหตุลดลง และกลับมาเพิ่มอีกครั้งในช่วง 2 ปีล่าสุดนี้ สถิติดังกล่าวอาจบ่งบอกถึงความพยายามในการทุ่มเทการปฏิบัติการของฝ่ายตรงข้ามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในช่วงเริ่มต้นการก่อเหตุแต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จ

3.2 ข้อมูลสถิติจำนวนและประเภทของผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บตั้งแต่ปีพ.ศ.2547 ถึง พ.ศ.2556 มีดังนี้

แผนภาพที่ 3-2 สถิติการเสียชีวิตจากเหตุความมั่นคงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ความสูญเสียเฉพาะเหตุการณ์ความมั่นคง
เสียชีวิต 3,705 คน

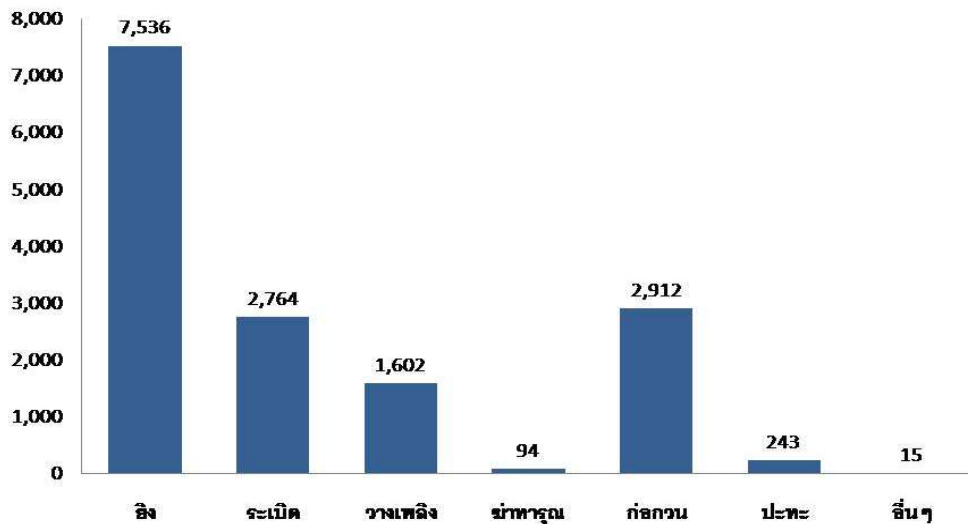


ที่มา : กอ.รมน.ภาค 4 สน.. 2556 : 16

พิจารณาจากจำนวนผู้ที่เสียชีวิตโดยรวม 3,705 คนส่วนใหญ่เป็นประชาชน เนื่องจากเป็นเป้าหมายที่อ่อนแอไม่สามารถป้องกันตนเองได้ รองลงมาเป็นเจ้าหน้าที่ทั้งทหารและตำรวจ เป็นบุคลากรครูจำนวน 134 คน โดยครูจะถูกสังหารสูงมากในช่วงปี 2550-2551 กลุ่มก่อเหตุรุนแรงจะปฏิบัติการทางยุทธวิธีเพื่อหวังผลทางการเมือง

3.3 ข้อมูลสถิติประเภทของการก่อเหตุรุนแรงตั้งแต่ปีพ.ศ.2547 ถึง พ.ศ.2556 มีดังนี้

แผนภาพที่ 3 - 3 สถิติประเภทของการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้



ที่มา : กอ.รมน.ภาค 4 สน.. 2556 : 16

พิจารณาจากสถิติประเภทของเหตุการณ์ที่ผู้ก่อเหตุรุนแรงกระทำต่อเป้าหมายที่เป็นทั้งประชาชนทั่วไป เจ้าหน้าที่ทหารตำรวจ ข้าราชการ และอื่นๆจะเห็นว่า การลอบยิงเป็นวิธีการที่ถูกใช้มากที่สุด รองลงมาคือการวางระเบิดซึ่งส่วนใหญ่เป็นการวางกับระเบิด ยังไม่มีการใช้ระเบิดแบบพลีชีพเหมือนในตะวันออกกลาง ส่วนการปะทะมักกระทำต่อเป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่และมีการเตรียมการล่วงหน้าเป็นส่วนใหญ่

3.4 ข้อมูลสถิติจำนวนคดีความที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 ถึง พ.ศ.2556 มีดังนี้

แผนภาพที่ 3 - 4 สถิติคดีความด้านความมั่นคงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้



ที่มา : กอ.รมน.ภาค 4 สน.. 2556 : 16

พิจารณาจากสถิติของคดีความด้านความมั่นคงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เห็นว่าเกินกว่า 50% เป็นคดีที่ไม่รู้ตัวผู้กระทำผิดซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำของขบวนการก่อความไม่สงบเนื่องจากการก่อเหตุความไม่สงบเป็นการก่อเหตุที่แตกต่างจากการก่ออาชญากรรมทั่วไป ทั้งเรื่องเหตุผลและมูลเหตุจูงใจทำให้การสืบสวนสอบสวนหาผู้กระทำผิดกระทำได้ยาก ต้องใช้งานข่าวด้านความมั่นคงเป็นส่วนประกอบด้วย ซึ่งเป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้คดีความที่เกิดจากการก่อความไม่สงบถูกยกฟ้องในชั้นศาลเป็นจำนวนมากเพราะเหตุผลเกี่ยวกับพยานหลักฐานในการก่อเหตุ

หน่วยงานและแนวทางในการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

การแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาลไทยมีมาตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ.2547 ซึ่งหากจะนับจริงๆก็เริ่มต้นมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 แล้วเนื่องจากหลังจากที่สยามหรือไทยผนวกดินแดนปัตตานีเป็นส่วนหนึ่งของดินแดนไทยก็เกิดปัญหาด้านการปกครองมาโดยตลอด แต่ในเอกสารการวิจัยฉบับนี้จะกล่าวถึงการแก้ปัญหาตั้งแต่ปีพ.ศ.2547 หลังเหตุการณ์ปล้นปืนกองพันพัฒนาที่ 4 เท่านั้นเนื่องจากกำหนดเป็นขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้

1. หน่วยงานในการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ในต้นปี พ.ศ.2547 ที่ผ่านมาเป็นสัญญาณบ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็น ในการปรับกระบวนการทัศน์ของฝ่ายรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้มีการแก้ปัญหอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่มีพื้นฐานจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในทุกด้านอย่าง ครบครัน มีการกำหนดสภาพและความสำคัญของปัญหาได้อย่างเด่นชัด มีกำหนดลำดับขั้นการปฏิบัติและความเร่งด่วน ในการบูรณาการเครื่องมือ และทรัพยากรของรัฐที่มีอยู่ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหามีประสิทธิภาพซึ่งได้พัฒนาปรับปรุงแนวทางและจัดตั้งองค์กรและหน่วยงานเข้าไปรับผิดชอบและดำเนินการในการแก้ปัญหามาตามลำดับดังนี้(กอ.รมน.ภาค 4 สน.,2554 : 28-32)

1.1 ห้วงแรก กองทัพภาคที่ 4 ตั้งแต่ 4 มกราคม 2547– 23 มีนาคม 2547

หลังจากเกิดเหตุการณ์ปล้นอาวุธปืนที่ กองพันพัฒนาที่ 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส กองทัพภาคที่ 4 ได้ใช้กำลังกองร้อยเตรียมพร้อมเผชิญสถานการณ์ขั้นต้นของกองทัพภาคที่ 4 ครั้งละกองร้อย เข้าแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อติดตามกลุ่มก่อเหตุรุนแรงที่ได้ปล้นอาวุธปืนของกองพันพัฒนาที่ 4 และเป้าหมายหลักคือ การค้นหาอาวุธปืนที่ถูกปล้นไปกลับคืนมา

1.2 ห้วงที่สอง กองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอ.สสส.จชต.)

1.2.1 ตั้งแต่ 24 มีนาคม 2547– 30 กันยายน 2547

เมื่อกองทัพภาคที่ 4 ได้ดำเนินการค้นหาอาวุธปืนได้ระยะหนึ่ง แต่ไม่สามารถหาอาวุธปืนพบเนื่องจากแหล่งข่าวที่จัดตั้งไว้เมื่อสมัยที่ยังมี กองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ 43 ได้สลายตัวหมดแล้ว อีกทั้งขบวนการก่อเหตุรุนแรงได้ปรับเปลี่ยนยุทธวิธี จาก การเคลื่อนไหวกว้างในป่า เป็นการจัดตั้งมวลชนในเมืองโดยแทรกซึม ซ่อนเร้นอยู่ในทุกองค์กร ติดตามความเคลื่อนไหวของฝ่ายเรา ขณะที่ฝ่ายเราค้นหาฝ่ายตรงข้ามแบบหลงทิศทาง จึงได้กำหนดนโยบายการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ และออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 68/2547 เรื่อง นโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ 24 มีนาคม 2547 เพื่อยุติสถานการณ์การก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ได้โดยเร็ว ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศให้เกิดความมั่นคงภายใน ให้อยู่ในระดับที่เกื้อกูลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ภายในระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ 24 มีนาคม 2547 ถึง สิ้นเดือน กันยายน 2550 มีแนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ บูรณาการการปฏิบัติงานของทุกองค์กรในการ

ป้องกันและต่อต้านการก่อเหตุรุนแรง พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ด้วยความเข้าใจ เข้าถึง ประชาชน ปฏิบัติงานในเชิงรุก เสริมสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน โดยได้จัดตั้งกองอำนวยการ เสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น โดยมอบหมายให้สำนักงานสภาความมั่นคง แห่งชาติ (สมช.) รับผิดชอบด้านความมั่นคง, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ (สศช.) รับผิดชอบด้านเศรษฐกิจและสังคม และได้ออกคำสั่งสำนัก นายกรัฐมนตรี ที่ 69/2547 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2547 ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) จัดตั้งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในส่วนหน้า เป็นศูนย์กลางและเป็นแกน หลักในการประสานการปฏิบัติงานการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้ชื่อว่า “กองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอ.สสส.จชต.)” โดยมีรอง นายกรัฐมนตรี (ด้านความมั่นคง)/ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ) เป็นประธานคณะกรรมการกำหนดนโยบาย

1.2.2 ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2547– 30 กันยายน 2548

กอ.สสส.จชต. (เดิม) ได้ดำเนินงานมาระยะหนึ่ง ยังมีปัญหาติดขัด อยู่หลายประการ โดยเฉพาะความเป็นเอกภาพในการปฏิบัติงาน รัฐบาลจึงได้มีคำสั่งสำนัก นายกรัฐมนตรีที่ 261/2547 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2547 ให้ยกเลิกคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับ กอ.สสส.จชต. (เดิม) ทั้งหมด และได้ออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 377/2547 ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2547 ให้จัดตั้งกองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอ.สสส.จชต.) เป็นกอง อำนวยการเฉพาะกิจภายในขึ้นตรงกับสำนักนายกรัฐมนตรีมีผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัด ชายแดนภาคใต้ (ผอ.สสส.จชต.) เป็นผู้บังคับบัญชา (พล.อ.ศิริชัย ทัชฌาย์ศิริ) ซึ่งแต่งตั้งโดย นายกรัฐมนตรีมีแนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ น้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นแนวทางโดยการใช้การปฏิบัติการจิตวิทยาควบคู่ไปกับการพัฒนาทางสังคมและ เศรษฐกิจ นำการเมืองและการทหารสร้างองค์กรที่มีเอกภาพ มีข้าราชการและภาคประชาคมใน ท้องถิ่น ที่มีอุดมการณ์รักชาติ เป็นแกนนำ เพื่อยุติสถานการณ์ความรุนแรงและสถาปนาความสงบ เรียบร้อยในพื้นที่ภาคใต้ ให้ได้อย่างรวดเร็ว ยั่งยืน และถาวร มีพันธกิจ 10 ประการ ได้แก่

- 1) ยุติปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ 3จชต. ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว
- 2) ขจัดปัญหาและสาเหตุที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกแตกแยกของ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 3) ดำเนินการเพื่อให้เกิดการประสานประโยชน์ และอยู่ร่วมกัน ระหว่างกลุ่มชนในสังคมที่มีความแตกต่างในด้านเชื้อชาติ ศาสนา และความเชื่อ

- 4) ส่งเสริมการดำเนินตามวิถีชีวิตที่เป็นไปตามวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ภาษา ที่เป็นเอกลักษณ์และการศึกษาของประชาชนในพื้นที่
- 5) สร้างความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันกับ กลุ่มการเมืองท้องถิ่นผู้นำทางศาสนา และองค์กรภาคเอกชน
- 6) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการของรัฐในทุก ด้าน
- 7) ปฏิบัติกับกลุ่มแนวร่วมที่หลงผิด หรือผู้กระทำผิดอย่างเพื่อนร่วม ชาติ
- 8) ทำความเข้าใจ และสร้างความร่วมมือในประชาคมโลกและใน ภูมิภาค ถึงความมีสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของประชาชนทุกหมู่เหล่า
- 9) พัฒนาส่งเสริม สร้างเศรษฐกิจในพื้นที่อย่างยั่งยืน ยกกระดับ มาตรฐานการครองชีพของประชาชน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน พัฒนาชุมชนเสริมสร้างการ บริหารจัดการในพื้นที่เชิงบูรณาการ
- 10) ดำเนินมาตรการด้านการข่าว ปฏิบัติการจิตวิทยาและ ประชาสัมพันธ์เชิงรุก ควบคู่กับ การปฏิบัติการในด้านอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง

1.2.3 ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2548 – 31 ธันวาคม 2549

เพื่อให้การแก้ปัญหาเป็นไปอย่างมีระบบและมีเอกภาพ จึงได้ออกคำสั่ง สำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 200/2548 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 เรื่อง “นโยบายและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการ เพื่อเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้” และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 390/2548 ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2548 เรื่อง “แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการให้เป็น ไปตาม นโยบายและยุทธศาสตร์เสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนใต้” ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1.2.3.1 คณะกรรมการนโยบายเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดน ภาคใต้ (กสชต.) เป็นคณะกรรมการที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี โดยรองนายกรัฐมนตรี(พล.ต.อ.ชิด ชัย วรณสถิต) เป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบายในการเสริมสร้างสันติ สุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี อำนาจการและควบคุมให้การ ดำเนินการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นไปตามนโยบาย

1.2.3.2 คณะกรรมการบริหารจัดการให้เป็นไปตามนโยบายและ ยุทธศาสตร์เสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กบชต.) โดย ผบ.ทบ. (พล.อ.สนธิ บุญ รัตกลิน) เป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่ ศึกษาวิเคราะห์และแปลงแนวนโยบายและยุทธศาสตร์ ในการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ กสชต. ให้การปฏิบัติในระดับยุทธการและ

ยุทธวิธีอย่างมีเอกภาพและบังเกิดประสิทธิผลต่อการยุติสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเร็ว เน้นด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การข่าวกรองและต่อต้านข่าวกรอง การปรับความคิด ความเชื่อ การ ปจว./ปชส. และด้านการส่งเสริมพลังประชาชน และการจัดระเบียบชุมชน

กลยุทธ์/ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วย 10 กลยุทธ์ คือ

1) การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดย กอ.สสส.จชต., ทบ., ตร., ทอ., และกระทรวงมหาดไทย

2) การข่าวกรองและการต่อต้านข่าวกรอง โดย ศชช. และ กอ.สสส.จชต.

3) การบริหารจัดการ โดย กสจต.

4) การปรับความคิดความเชื่อโดย สำนักจุฬาราชมนตรี, กระทรวงมหาดไทย และ สมช.

5) พลังประชาชนและการจัดระเบียบชุมชน โดย กระทรวงมหาดไทย และกองทัพบก

6) การปฏิบัติการจิตวิทยา โดย กอ.สสส.จชต., กองทัพบก และกรมประชาสัมพันธ์

7) การพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยศูนย์ต่อสู้ความยากจน

8) การพัฒนาการศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการ และ กระทรวงมหาดไทย

9) การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม โดย กอ.สสส.จชต., ศชช. และกระทรวงมหาดไทย

10) การต่างประเทศ โดยกระทรวงการต่างประเทศ, สมช. และกระทรวงมหาดไทย

ในห้วงนี้ได้มีการปรับโครงสร้างการจัด อยู่ 2 ครั้ง

1) กอ.สสส.จชต. (1 มกราคม – 30 พฤษภาคม 2549)

แม่ทัพภาคที่ 4 เป็นผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้

2) กอ.สสส.จชต. (1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2549)

แม่ทัพภาคที่ 4 เป็นผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุข จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.2.4 หัวข้อที่ 4 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ยุคแรก (ตั้งแต่ 1 มกราคม 2550 – 30 กันยายน 2550)

สมัยรัฐบาล พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้ออกคำสั่ง นร ที่ 206/2549 ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2549 เรื่อง นโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และคำสั่ง นร ที่ 207/2549 ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2549 เรื่อง การบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นไปอย่างมีเอกภาพและเกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด รวมทั้งการปฏิบัติงานเป็นไปตามแนวทางเดียวกัน ตามคำสั่งดังกล่าว ได้ปรับเปลี่ยนความรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน จึงได้เปลี่ยนจาก กองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้(กอ.สสส.จชต.) เป็น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า (กอ.รมน.ภาค 4 สน.) โดยกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยยังคงยึดถือยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นแนวทางหลักและเพิ่มปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” และแนวทาง “สันติวิธีและความสมานฉันท์” รวมทั้งนโยบาย การเกาะติด (เกาะที่ประชาชนพื้นที่ และฝ่ายตรงข้าม) และ “การแยกปลาออกจากน้ำ” มาเป็นกรอบในการปฏิบัติโดย 2 ยุทธศาสตร์หลัก คือ

1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง รับผิดชอบโดย กองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร (พตท.) มี 3 กลยุทธ์ ได้แก่

- 1.1 กลยุทธ์ด้านการข่าวกรองและการต่อต้านข่าวกรอง
- 1.2 กลยุทธ์ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 1.3 กลยุทธ์ด้านกิจการพลเรือนและการปฏิบัติการข่าวสาร

2) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา รับผิดชอบโดย ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) มี 5 กลยุทธ์ ได้แก่

- 2.1 กลยุทธ์การเมืองการปกครอง
- 2.2 กลยุทธ์การศึกษาและการกีฬา
- 2.3 กลยุทธ์สังคมจิตวิทยา
- 2.4 กลยุทธ์เศรษฐกิจและการสร้างรายได้
- 2.5 กลยุทธ์การต่างประเทศ

1.2.5 หัวข้อที่ 5 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ยุคตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2550– 2556

ยังคงน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยกำหนดยุทธศาสตร์หลัก 2 ยุทธศาสตร์ (ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา)เช่นเดิม แต่ปรับเปลี่ยนนโยบายเป็น “สันติวิธีภายใต้กฎหมายเดียวกัน” ใช้การเมืองนำการทหาร เป็นประการสำคัญ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้การทหารบรรลุความสำเร็จ นำไปสู่การสถาปนาความมั่นคง สร้างบรรยากาศความปลอดภัย เพื่อให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาได้อย่างราบรื่นไม่ชะงักงัน และยังเฝ้าอำนวยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้บังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม ควบคู่กันไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้อง

โดยงานด้านการเมืองจะกระทำเพื่อสนับสนุนการเอาชนะการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยการเอาชนะความคิดความเชื่อของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการแบ่งแยกดินแดน และเอาชนะจิตใจของประชาชนส่วนใหญ่ มุ่งกระทำต่อบุคคลเป้าหมาย 5 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มบ่มเพาะความคิดความเชื่อที่ผิด ที่แอบแฝงในคราบผู้นำศาสนา ครูสอนศาสนา ให้ยอมรับหลักศาสนาอิสลามที่ถูกต้อง ยึดแนวทางสายกลางและยุติบทบาทการเคลื่อนไหว การเผยแพร่อุดมการณ์ ชักชวนเยาวชนและประชาชนเข้าร่วมขบวนการ

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่ได้รับการบ่มเพาะความคิดความเชื่อที่ผิด ที่ออกมาเคลื่อนไหวปฏิบัติการ รวมทั้งแนวร่วมและผู้ให้การสนับสนุน ให้เลิกยุ่งเกี่ยวดอยห่างจากกลุ่มก่อเหตุรุนแรง ไม่รวมปฏิบัติการก่อเหตุร้าย

กลุ่มที่ 3 กลุ่มครอบครัว/ญาติของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง เป้าหมายที่ต้องการ เพื่อให้ญาติและครอบครัวของผู้ถูกควบคุมตัว มีทัศนคติที่ดีและสนับสนุน ฝ่ายรัฐในการแก้ไขปัญหา

กลุ่มที่ 4 กลุ่มประชาชนส่วนใหญ่ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นจริง ไม่ตกเป็นเครื่องมือของขบวนการก่อเหตุรุนแรง ไม่เกิดความแตกแยกในหมู่คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ และคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในพื้นที่ โดยไม่มีการโยกย้ายถิ่นฐาน

กลุ่มที่ 5 กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อสร้างความรัก ความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับประชาชนเข้าใจแนวทางในการปฏิบัติงานตามกรอบนโยบายและปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด

นอกจากการดำเนินการทางด้านการเมืองต่อบุคคลเป้าหมาย 5 กลุ่ม ที่กล่าวมาแล้วยังได้เพิ่มการแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้วยยุทธศาสตร์มวลชน ตามโครงการภูถันันนบารู หรือโครงการทางสายใหม่

ส่วนงานด้านการทหารได้แก่การปฏิบัติการทั้งปวงเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยโดยแบ่งออกเป็น 2 มาตรการ ได้แก่

1.) มาตรการเชิงรุก ได้แก่

- การค้นหาและทำลายกำลังติดอาวุธ ทั้งในพื้นที่ราบและพื้นที่ป่าภูเขา เพื่อจำกัดเสรีการปฏิบัติของกลุ่มก่อเหตุรุนแรง

- การติดตามจับกุม (ปิดล้อมตรวจค้น) บุคคลเป้าหมายและแหล่งซุกซ่อนอาวุธยุทธโศปกรณ์

- การสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้นำหมู่บ้าน/ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อสร้างประสิทธิภาพให้กับอำนาจรัฐ

- การสลายโครงสร้างการจัดตั้ง โดยการนำกำลังเข้าไปกดดันในหมู่บ้านเป้าหมายเพ่งเล็งที่เป็นหมู่บ้านจัดตั้ง ค้นหาแกนนำ/แนวร่วม แล้วเชิญตัวออกมาพบปะ ด้วยความสมัครใจหรือบีบบังคับให้ออกมามอบตัว เพื่อนำไปสู่การปรับทัศนคติต่อไป

2.) มาตรการเชิงรับ จะดำเนินการใน 2 ลักษณะ กล่าวคือ

ลักษณะที่ 1 การรักษาความปลอดภัยบุคคลและสถานที่สำคัญ 10 ประการ ทั้งชุมชนล่อแหลม ชุมชนเมือง วัด พระ ครุ โรงเรียน เส้นทาง รถไฟฟ้า ไฟฟ้า เขื่อน โดยชุดปฏิบัติการขนาดเล็กตามยุทธวิธี “แบ่งพื้นที่ – ซี่เป้า – เฝ้าระวัง และจรยุทธ์” เพื่อเฝ้าตรวจและระวังป้องกันไม่ให้เกิดเหตุร้ายโดยมีชุดนอกเครื่องแบบเสริมการปฏิบัติต่อเป้าหมาย ผลลัพธ์ที่ต้องการ คือ ทำให้ไม่เกิดเหตุร้ายรุนแรงในห้วงเทศกาลสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นเทศกาลขึ้นปีใหม่ หรือเทศกาลสงกรานต์

ลักษณะที่ 2 เป็นการเสริมสร้างกำลังประชาชนให้มีความเข้มแข็ง จะได้นำมาใช้ทดแทนกำลังทหาร ในการปฏิบัติการเชิงรับของทหารและตำรวจ ซึ่งมีใช้การสู้รบโดยตรง แต่เป็นการสนับสนุนรูปแบบอื่น ๆ เช่น การแจ้งข่าวสาร การเฝ้าตรวจ การรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน/ชุมชนด้วยการฝึกและการจัดตั้ง ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.), ราษฎรอาสารักษาหมู่บ้าน(อรบ.), ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านรักษาความสงบ(พรส.) เป็นต้น

การปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงยึดถือ 2 ยุทธศาสตร์หลัก คือ ยุทธศาสตร์ความมั่นคง และยุทธศาสตร์พัฒนา โดยใช้แนวทางการเมืองนำการทหาร ยึดหลักสันติวิธีภายใต้กฎหมายเดียวกัน ให้ความสำคัญสิทธิมนุษยชน และยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน โดยอาศัย คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี, กรอบแนวทางการปฏิบัติเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ และแผนพัฒนาพื้นที่พิเศษ ยึดถือ “ความเป็นธรรมและกระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชน” พร้อมทั้งยึดหลัก “บูรณาการการพัฒนาทุกมิติ” ทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองและความมั่นคง เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ปฏิบัติต่อประชาชน ทุกเชื้อชาติ ศาสนา อย่างเท่าเทียมกัน

พื้นที่รับผิดชอบของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า คือ พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้(จชต.) ได้แก่ จังหวัดยะลา, จังหวัดปัตตานี, จังหวัดนราธิวาส, จังหวัดสตูล และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา(อำเภอจะนะ, เทพา, สะบ้าย้อย และนาทวี)

2. ยุทธศาสตร์การแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

แนวทางการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินงานโดยใช้ยุทธศาสตร์หลัก 2 ยุทธศาสตร์คือ(กอ.รมน.ภาค 4 สน.,2557 : 8)

2.1 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา รับผิดชอบโดยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดน ภาคใต้มีเป้าหมายต่อประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางยุทธศาสตร์ โดยกำหนดบทบาทและภารกิจ 3 ส่วน คือ การชี้้นำให้กระทรวง กรม และหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปฏิบัติงานด้านการพัฒนา การเติมเต็มงานของกระทรวง กรม หรือนำร่องโครงการสำคัญ ๆ และการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน ที่หากดำเนินการจะส่งผลกระทบต่อสังคมจิตวิทยา โดยให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนกิจกรรมลงสู่หมู่บ้าน ดังนี้

2.1.1 หมู่บ้านทั้งหมดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2,901 หมู่บ้านจะต้องให้ราษฎรในหมู่บ้านมีความรู้สึกว่าได้รับการดูแลอย่าง “ทั่วถึง” ด้วย 2 โครงการหลัก ของ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนระดับหมู่บ้านจังหวัดชายแดนภาคใต้(พนม.) และ โครงการพัฒนาชุมชนสันติสุขตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง(พนพ.)

2.1.2 หมู่บ้านเป้าหมาย 696 หมู่บ้าน มุ่งยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้ “เท่าเทียมเป็นธรรม” เป็นภารกิจของกระทรวง กรม ที่เกี่ยวข้องในแผนการพัฒนาพื้นที่พิเศษ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินการร่วมกับจังหวัด

2.2 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง รับผิดชอบโดย กอ.รมน.ภาค 4 สน.ยึดถือแผนการอำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สามารถดำรงชีวิต และประกอบอาชีพได้อย่างปลอดภัย ได้รับสิทธิพื้นฐานตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม มีความเชื่อถือศรัทธาและไว้วางใจในอำนาจรัฐ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ดังนี้

2.2.1 กลยุทธ์การพัฒนางานยุติธรรมและประสิทธิภาพการเยียวยา โดยการบูรณาการระบบงานยุติธรรมให้สอดคล้องของวิถีชีวิตมุสลิมและศาสนาอิสลาม ให้ความรู้ด้านกฎหมายไทยแก่ประชาชน เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินคดีโดยอาศัยนิติวิทยาศาสตร์ การช่วยเหลือพัฒนาอาชีพและฟื้นฟูจิตใจเป็นผลกระทบจากเหตุรุนแรง เป้าหมาย คือ การร้องเรียนการละเมิดสิทธิของประชาชน และเงื่อนไขไม่เป็นธรรมลดลงอย่างต่อเนื่อง ประชาชนมีความเชื่อมั่นและมั่นใจในกระบวนการยุติธรรม และดำเนินการของภาครัฐ และผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงได้รับการเยียวยา ประกอบด้วย 2 แผนงานคือ แผนงานเสริมสร้างกระบวนการยุติธรรมชุมชนและกระบวนการยุติธรรมทางเลือกและแผนงานช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2.2 กลยุทธ์การเสริมสร้างความเข้าใจ และการขจัดความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธีให้ประชาชนมีความเข้าใจการดำเนินงานของภาครัฐ ยอมรับและให้ความร่วมมือกับภาครัฐเพิ่มขึ้นมีเป้าหมายการดำเนินการ คือ เจ้าหน้าที่ภาครัฐเข้าถึงประชาชนมากขึ้น และประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมของรัฐเพิ่มขึ้น ประชาชนมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นของตนเองเพิ่มขึ้น

2.2.3 กลยุทธ์การรักษาความสงบ คุ้มครองความปลอดภัย และแก้ไขปัญหาอาชญากรรม โดยการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้ประชาชน สกัดกั้นความเคลื่อนไหวการก่อเหตุรุนแรง สนับสนุนการป้องกันตนเองของชุมชนเพิ่มประสิทธิภาพงานข่าว และดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม มีเป้าหมายการดำเนินการ คือ ประชาชนในพื้นที่ได้รับการดูแลความปลอดภัยและความคุ้มครองจากภาครัฐอย่างใกล้ชิด, ชุมชนและหมู่บ้าน มีระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่ปลอดภัยและปัญหาอาชญากรรมร่วมกับภาครัฐ ข้อมูลด้านการข่าวมีความถูกต้อง รวดเร็ว ทันเวลา

การดำเนินการของ กอ.รมน.ภาค 4 สน.

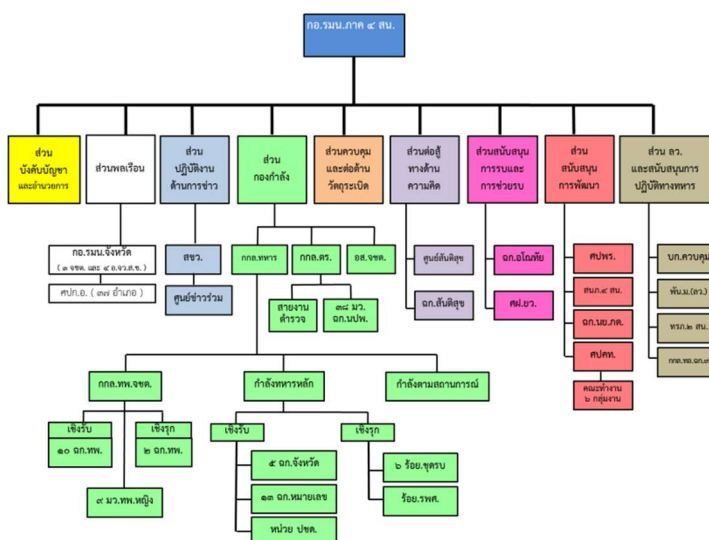
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เป็นหน่วยงานในระดับพื้นที่ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคง ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีความปลอดภัย สงบสันติ

ปราศจากเงื่อนไขที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรง และมีบรรยากาศ ที่เกื้อกูลต่อการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้าง ความสมานฉันท์ และเป็นธรรมที่เกื้อกูลต่อการพัฒนา และการสร้างสันติภาพอย่างยั่งยืน ด้วยวิธีการน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 206/2549 เรื่องนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และนำยุทธศาสตร์กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยใช้นโยบายสานใจสู่สันติตามแนวทาง การเมืองนำการทหาร มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่ผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการคือ ประชาชนในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และอยู่ร่วมกันอย่างสันติภายใต้ความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม

1. การจัด ภารกิจและผลการปฏิบัติงาน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการเปลี่ยนแปลงมาตลอดเวลาเกือบ 10 ปีตั้งแต่กองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอ.สสส.จชต.) เป็น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า (กอ.รมน.ภาค 4 สน.) และใน กอ.รมน. ภาค 4 สน.ก็มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายครั้งตั้งแต่เป็น กอ.รมน.ภาค 4 สน.ที่มีกองกำลังศรีสุนทร มีหน่วยงานพลเรือน ตำรวจทหาร (พตท.) และมีศูนย์อำนวยการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)เป็นหน่วยในการบังคับบัญชาและอำนวยการ แต่ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึง กอ.รมน.ภาค 4 สน. ในปัจจุบันปีพ.ศ.2557 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แผนภาพที่ 3 - 5 โครงสร้างการจัด กอ.รมน.ภาค 4 สน.



ที่มา : กอ.รมน.ภาค 4 สน..2557

1.2 ภารกิจ กอ.รมน.ภาค 4 สน.

กอ.รมน.ภาค 4 สน. รับผิดชอบในการหยุดยั้ง ขัดขวางและทำลาย ยุทธศาสตร์และโครงสร้างการบริหาร ของกลุ่มแนวร่วมปฏิวัติประชาชนชาติปัตตานี (BRN) เพื่อรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนและนำสันติสุขกลับสู่ จชต. อย่างยั่งยืน (กอ.รมน.ภาค 4 สน. ,2557 : 18)

1.3 แนวความคิดในการปฏิบัติ

ใช้นโยบายสานใจสู่สันติเป็นตัวขับเคลื่อนในการแก้ไขปัญหา ซึ่งได้กำหนด แนวทางการต่อสู้ เพื่อนำสันติสุขกลับสู่พื้นที่ จชต. อย่างยั่งยืน โดยใช้แนวความคิดการต่อสู้ เอาชนะสงครามประชาชน ด้วยการหยุดยั้ง ขัดขวางและ ทำลายยุทธศาสตร์ 7 ขั้นตอน และ โครงสร้างการบริหารของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง เพื่อโดดเดี่ยว สภากองก์กรนำ (DPP), กอดัน และ ติดตามจับกุมกองกำลังติดอาวุธ และการสามัคคีกับแนวร่วมและมวลชน ด้วยการกำหนดแผนงาน เร่งด่วน 5 หลัก 2 เสริม และ 4 แผนงานสนับสนุน โดยยังคงน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ ปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นยุทธศาสตร์หลัก และยึดถือ ยุทธศาสตร์ของ กอ.รมน. 6 ยุทธศาสตร์ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งแผนงานหลักของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. ได้แก่

1.3.1 แผนงานการสกัดกั้นการบ่มเพาะในสถานศึกษา ผลลัพธ์ที่ต้องการ คือ ไม่เกิดผู้ก่อเหตุรุนแรงรุ่นใหม่

1.3.2 แผนงาน รร.การเมืองเคลื่อนที่ ผลลัพธ์ที่ต้องการ คือ จนท.รัฐ เข้าใจ ปัญหาตรงกัน, ประชาชนสนับสนุนรัฐในการแก้ปัญหา และแนวร่วมยุติการสนับสนุนผู้ก่อเหตุ รุนแรง

1.3.3 แผนงานการต่อสู้เพื่อเอาชนะการจัดตั้งเขตอำนาจรัฐซ้อนระดับ หมู่บ้าน ผลลัพธ์ที่ต้องการ คือ หมู่บ้านจัดตั้งลดลง

1.3.4 แผนงานการพาคนกลับบ้าน ผลลัพธ์ที่ต้องการ คือ บุคคลที่เคยต่อสู้ กับรัฐ ถอยห่างจากขบวนการและยุติบทบาทการต่อสู้ด้วยวิธีรุนแรง กลับมารายงานตัวแสดงตนต่อ รัฐ

1.3.5 แผนงานการปฏิบัติโดยตรงต่อผกร. ผลลัพธ์ที่ต้องการ คือ จำนวนผู้ก่อ เหตุรุนแรงลดลง

1.3.6 แผนงานเสริม คือ การปฏิบัติการข่าวสาร และ การประชาสัมพันธ์

1.3.7 แผนงานสนับสนุน คือ 1) แผนการสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและชุมชนล่อแหลม, 2) แผนการสกัดกั้นแหล่งเงินทุนและเส้นทางการเงินที่สนับสนุน ผกร., 3) แผนการสนับสนุนผู้ทรงคุณวุฒิทางศาสนา และ 4) แผนการปฏิบัติการด้านกฎหมาย

โดยแผนงานทั้งหมดนี้มีเพื่อให้สามารถหยุดยั้ง ชัดขวางและทำลายยุทธศาสตร์และโครงสร้าง การบริหารของกลุ่มแนวร่วมปฏิวัติประชาชนชาติปัตตานี (BRN) ทำให้ปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ จชต. ยุติลงอย่างยั่งยืน ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และอยู่ร่วมกันอย่างสงบและสันติ

2. ยุทธศาสตร์และแนวทางในการแก้ปัญหาของ กอ.รมน.ภาค 4 สน.

2.1 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความเข้าใจ

เพื่อให้เงื่อนไขเรื่องอัตลักษณ์ และความไม่เป็นธรรมไม่สามารถนำมาใช้เป็นพลังในการขับเคลื่อน ความขัดแย้ง และการสร้างความชอบธรรมของผู้ก่อเหตุรุนแรง ด้วยการเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยสร้างความรู้และความเข้าใจในเรื่อง ประวัติศาสตร์ และอัตลักษณ์ ที่ถูกต้อง สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติบนพื้นฐานของความแตกต่าง ผ่านทางผู้นำศาสนา และใช้การเข้าพบปะพูดคุยอย่างต่อเนื่องในชุมชน และสถานศึกษา ส่งผลให้ประชาชนเข้าใจนโยบายการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานในพื้นที่ สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจน การปฏิบัติตัวที่ถูกต้องตามวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น โดยการอบรมเจ้าหน้าที่ก่อนลงไปปฏิบัติงาน และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้กับกำลังพลทุกนาย จัดการเสวนา เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นด้วยการระดมความคิดจากทุกภาคส่วน รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ตลอดจนการเชิญหรืออนุญาตให้กลุ่มบุคคลหรือองค์กรต่างๆ เข้าเยี่ยมชมและศึกษาดูงาน เพื่อให้รับทราบสถานการณ์และข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง

ผลจากการดำเนินการ ประชาชนในพื้นที่เกิดความเข้าใจ และให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ ด้วยการแจ้งเบาะแสจนนำไปสู่การจับกุมมากขึ้นของทุกภาคส่วนรวมทั้งนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรความร่วมมืออิสลาม (OIC) มีความเข้าใจต่อสถานการณ์ในพื้นที่ และให้การยอมรับนโยบายการแก้ไขปัญหาของรัฐ ไม่มีการชุมนุมเรียกร้องเดินขบวนเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีท่าที และทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่รัฐมากขึ้น

2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ที่ดีขึ้น และช่องว่างทางสังคมลดน้อยลง ด้วยการฟื้นฟูและส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักคุณธรรมที่ดีงาม บนพื้นฐานของความแตกต่างทางวัฒนธรรม ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีแผนงานโครงการการปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

2.2.1 ดำเนินโครงการเยาวชนทำดีมีอาชีพ เป็นโครงการที่มีการขยายผลอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นการนำเยาวชนนอกระบบการศึกษามาเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพ จัดตั้งกลุ่มอาชีพ และจัดตั้งศูนย์การศึกษาในพื้นที่ จนถึงปัจจุบันมีเยาวชนที่ผ่านการอบรมตามโครงการแล้วกว่า 26,000 คน จัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพได้แล้ว 741 กลุ่ม และศูนย์การฝึกอบรม ในพื้นที่จำนวน 5 ศูนย์

2.2.2 จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ทำการฝึกอบรมราษฎรในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีผู้ผ่านการอบรมแล้วกว่า 220,000 คน เป็นผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีส่วนสำคัญต่อการเสริมสร้างความเข้าใจเพื่อให้ประชาชนได้เห็นถึงความจริงใจของเจ้าหน้าที่ต่อการแก้ไขปัญหา

2.2.3 โครงการสร้างงานและจ้างงานเร่งด่วน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบให้สามารถอยู่ได้อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ไม่ตกเป็นเครื่องมือของผู้ก่อเหตุรุนแรง ตลอดจนสามารถแบ่งเบาภาระเจ้าหน้าที่ในการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนเป็นอย่างดี โดยดำเนินการ มาตั้งแต่ปี 2548 มีผู้เข้าร่วมโครงการปีละ 25,000 คน

2.2.4 โครงการบริการทางการแพทย์ ศูนย์แพทย์ทหารบกจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้บริการทางการแพทย์ทั้งตรวจโรคทั่วไป, บริการทันตกรรม, แสงแห่งความหวัง และเก้าอี้ไฟฟ้าสถิตย์ มีผู้เข้ารับบริการแล้วกว่า 426,000 คน ส่งผลให้สามารถพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชนให้ดีขึ้นตามลำดับ ผลจากการดำเนินการ สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ในระดับที่น่าพอใจ ลดการว่างงานได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเยาวชนนอกระบบการศึกษา กลุ่มอาชีพที่มีความสามารถทางด้านการตลาดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

2.3 ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแทรกซ้อน

เพื่อให้ผู้ก่อเหตุรุนแรงไม่ได้รับการสนับสนุนเครื่องมือ และปัจจัยที่จำเป็นในการก่อเหตุ ด้วยการดำเนินการใน 2 เรื่องหลัก ได้แก่ ปัญหายาเสพติด และน้ำมันเถื่อน โดยได้จัดตั้งคณะทำงานพิเศษดำเนินการแก้ไขปัญหา มีการปฏิบัติที่สำคัญของศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินการแก้ปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการ มีการปฏิบัติที่สำคัญ คือ โครงการญาลันนันบารู มี เยาวชนที่ผ่าน โครงการตั้งแต่ปี 2550 กว่า 20,000 คน และมีชมรมญาลันนันบารู ที่ได้จัดตั้งแล้ว 575 ชมรม โครงการมัสยิดसानใจ ป้องกันภัยยาเสพติด โดยมีมัสยิดเข้าร่วมโครงการแล้วกว่า 900 มัสยิด มีครัวเรือนสมัครเข้าร่วมโครงการกว่า 31,500 ครัวเรือน ผลจากการทำกิจกรรมทำให้ผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเลิกยุ่งเกี่ยวได้ ด้วยกฎของชุมชนสามารถรับรอง เป็นครัวเรือนปลอดภัยแล้วกว่า 12,200 ครัวเรือน และจะดำเนินการ เพื่อรับรองให้ครบทุกครัวเรือนต่อไป การดำเนินการต่อขบวนการค้ำน้ำมันเถื่อน และยาเสพติด ได้ตรวจพบและ

จับกุมผู้กระทำความผิดได้หลายราย สามารถยึดของกลางเป็นน้ำมันกว่า 300,000 ลิตร และยาเสพติดประเภทต่างๆ จำนวนมาก นำไปสู่ การยึดทรัพย์แล้วกว่า 300 ล้านบาท

ผลจากการดำเนินการ ประชาชนให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหายาเสพติดในชุมชน และหันมาให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่เพิ่มมากขึ้น การจับกุมคดียาเสพติด และน้ำมันเถื่อน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สามารถตัดการสนับสนุนกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงจากธุรกิจผิดกฎหมายได้ในระดับหนึ่ง

2.4 ยุทธศาสตร์การดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน

เพื่อให้สถานการณ์ในพื้นที่ไม่ถูกยกระดับเข้าสู่เวทีสากลด้วย การดำเนินการ คือ การบังคับใช้กฎหมายตามหลักนิติธรรม โดยเน้นย้ำเจ้าหน้าที่เคารพในหลักกฎหมาย และไม่ให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยเด็ดขาด ประสานและชี้แจงข้อเท็จจริงในห้วงการออกชน ตลอดจนได้พบปะหารือกับผู้แทนจาก หน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เข้าใจและรับทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน ในพื้นที่ และไม่ยกประเด็นปัญหาไปสู่ประชาคมโลก ดำเนินการสร้างความเข้าใจ เพื่อนำผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์กลับสู่ภูมิลำเนา รวมทั้งการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่มีหมายตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมตามขั้นตอนของกฎหมาย มีผู้เข้ารายงานตัวแล้วกว่า 700 คน การเตรียมการ เพื่อรองรับการนำ มาตรา 21 มาบังคับใช้ในพื้นที่ ตั้งแต่ 1 มีนาคม 2554 โดยมีการประชาสัมพันธ์และ ติดต่อประสานงานกับญาติผู้หลงผิด ปัจจุบันมีผู้เข้าสู่กระบวนการแล้วจำนวนหนึ่ง

ผลจากการดำเนินการ การแก้ปัญหาใน พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังไม่มีประเด็นที่จะถูกหยิบยกเข้าสู่เวทีสากล หรือองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ และทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในความจริงใจของรัฐ ในการแก้ปัญหาและการบังคับใช้กฎหมายที่เป็นธรรมมากขึ้น

2.5 ยุทธศาสตร์การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

เพื่อให้สภาพแวดล้อมมีความปลอดภัยและ ประชาชนในพื้นที่สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ ด้วยการบูรณาการใช้กำลังทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง กำลังประชาชน และเครือข่ายภาคประชาชน ในการดูแลพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยมีการดำเนินการ คือ การดูแลรักษาความปลอดภัยบุคคล, สถานที่, สาธารณูปโภค และการคมนาคม ที่เป็นเป้าหมายในการก่อเหตุรุนแรง ประกอบด้วย ครู โรงเรียน วัด พระ ชุมชนล่อแหลม ชุมชนเมือง รถไฟ ไฟฟ้า เขื่อน และเส้นทาง เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นศรัทธาในอำนาจรัฐ การติดตามจับกุม ผู้ก่อเหตุรุนแรง ใช้มาตรการจากเบาไป หานัก ยึดถือหลักชนะโดยไม่ต้องรบ โดยใช้การเสริมสร้างความเข้าใจ การบังคับใช้กฎหมาย ที่เป็นธรรมและเคารพในหลักสิทธิมนุษยชน

ผลจากการดำเนินการ ประสิทธิภาพงานด้านการข่าวดีขึ้น นำไปสู่การปฏิบัติ สามารถติดตามจับกุมและควบคุมผู้ต้องหาได้หลายคน มาตรการรักษาความปลอดภัยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นทำให้จำนวน เหตุการณ์รุนแรง การสูญเสียชีวิตของประชาชน และเจ้าหน้าที่รัฐอยู่ในเกณฑ์ลดลงสถานการณ์มีความก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ

2.6 ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

เพื่อให้ทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือสนับสนุนการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง โดยมี มาตรการ ดำเนินการ คือ ผนึกกำลังทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการป้องกันและแก้ไขเหตุการณ์รุนแรง รวมทั้งจัดให้มีการประชุมร่วมกับทุกส่วนราชการเพื่อกำหนดรูปแบบการปฏิบัติงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลท้องถิ่นและชุมชนของตนเองให้มากยิ่งขึ้น โดยจัดตั้งเป็นสมาชิกเครือข่ายภาคประชาชนเผ่าละวัง ปัจจุบัน มีสมาชิกเครือข่ายกว่า 16,000 คน บูรณาการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดเอกภาพในการบริหารงาน ตามนโยบายของรัฐบาล ส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาความมั่นคง และการพัฒนาให้มีความมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลจากการดำเนินการ องค์กรแก้ไข ปัญหาในระดับพื้นที่ ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน สภาสันติสุขตำบล เข้าร่วมร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหามากขึ้น จำนวนกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือภาคประชาชน และการแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

ผลการดำเนินงานของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ภายใต้การนำของ แม่ทัพภาคที่ 4/ผู้บัญชาการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ที่มีความตั้งใจ แน่วแน่ และมุ่งมั่นที่จะทุ่มเท แรงกาย แรงใจ ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ให้บรรลุผลและสนองตอบต่อการแก้ไขปัญหาในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำพาวิถีชีวิตของประชาชนสู่ความเป็นปกติ และเกิดสันติสุข ที่ยั่งยืน เป็นวัตถุประสงค์หลักขององค์กร การปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษในการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษได้รับมอบภารกิจจากกองทัพบก ให้สนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ(ปปส.) ตั้งแต่เริ่มเกิดเหตุการณ์ในปี.ศ.2547 ถึงปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่จัดกำลังเริ่มแรกด้วยกำลังหนึ่งกองร้อยรบพิเศษในนาม ชค.954 สนับสนุนกองทัพภาคที่ 4 เพื่อติดตามและค้นหาอาวุธปืนที่ถูกปล้นไปจาก กองพันพัฒนาที่ 4 ต่อมากองทัพบกได้เห็นความสำคัญในการใช้หน่วยรบพิเศษเพิ่มมากขึ้น จึงได้จัดหน่วยควบคุมบังคับบัญชาใช้นามหน่วยว่า กองบังคับการควบคุมที่ 9 (บก.9)และจัดกำลังเพิ่มเติมอีก 3 ชุดควบคุมรบพิเศษ 1 ชุดควบคุม ปจว. 1 ชุดควบคุมจู่โจม โดยมีภารกิจหลักในช่วงเริ่มแรกคืองานจัดตั้งกำลังประชาชน ค้นหาและทำลาย

เครือข่ายของขบวนการก่อความไม่สงบโดยกำหนดขอบเขตของพื้นที่ปฏิบัติการ 1 ชุดควบคุมรบพิเศษต่อ 1 อำเภอเป้าหมาย ส่วนชุดควบคุม ปจว.และจุดโจมตีสนับสนุนเป็นส่วนรวม แต่เนื่องจากการประมาณสถานการณ์ของฝ่ายเราต่อขบวนการก่อความไม่สงบยังไม่มีความแน่ชัดทำให้มีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปฏิบัติงานบ่อยครั้งแต่ลักษณะของภารกิจหน่วยรบพิเศษยังคงเป็นไปในลักษณะเดิม ต่อมาได้มีการปรับเปลี่ยนกำลังตลอดจนการควบคุมบังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง ในห้วงประมาณปีพ.ศ.2551-2554 หน่วยรบพิเศษถูกกำหนดให้มีภารกิจหลักคือการค้นหา พิสูจน์ทราบและทำลายโครงสร้างอาเจะห์(โครงสร้างอำนาจรัฐชั้นระดับหมู่บ้าน)ด้วยความเชื่อว่าอาเจะห์เป็นแหล่งสนับสนุนหลักของRKK อาเจะห์เป็นจุดศูนย์กลางในระดับยุทธวิธีของขบวนการก่อความไม่สงบ จนถึงปัจจุบันหน่วยรบพิเศษปฏิบัติงานในนามหน่วยเฉพาะกิจสันติสุข มีกำลัง 4 ชุดควบคุมรบพิเศษ(มีกำลัง 4 กองร้อยเพิ่มเติมกำลัง) , 1 ชุดควบคุมการปฏิบัติการพิเศษ(มีกำลัง 1 หมวดจุดโจมตีเพิ่มเติมกำลัง) และ 1 ชุดควบคุมทัชฉินสัมพันธ์(เป็นกำลังชุดปฏิบัติการจิตวิทยา)มีภารกิจหลักคือการเข้าสลายแหล่งบ่มเพาะความคิดความเชื่อในสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละห้วงดังนี้

1. บก.ควบคุม 9 ในห้วงปี 2547

บก.ควบคุม 9 ถือว่าเป็นหน่วยควบคุมบังคับบัญชาหน่วยรบพิเศษหน่วยแรกที่ส่งลงไปสนับสนุนการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้หลังจากเกิดเหตุการณ์ปล้นปืน โดยการจัดตั้งครั้งแรกมีหน้าที่เป็นชุดติดต่อกับกองทัพภาคที่ 4 ส่วนหน้า และได้ขยายอัตราและขอบเขตของอำนาจหน้าที่จนเป็นหน่วยควบคุมบังคับบัญชาหน่วยรบพิเศษทั้งปวงที่ส่งไปสนับสนุนภารกิจการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยมีภารกิจ การจัดตั้งนี้

1.1 ภารกิจ (ม.ค.2547-ก.ย.2547) บก.ควบคุม 9 ขึ้นควบคุมทางยุทธการกับ ทก.4 สน. ปฏิบัติภารกิจป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 6 อำเภอ บริเวณรอบเทือกเขาบูโด เพื่อติดตามกลุ่มก่อเหตุรุนแรงที่ได้ปล้นอาวุธปืนกองพันพัฒนาที่ 4

1.2 ภารกิจ (ต.ค.2547-ก.ย.2548) บก.ควบคุม 9 ปฏิบัติภารกิจป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบในพื้นที่ บริเวณรอบเทือกเขาบูโด เทือกเขาตะเว และเทือกเขาเมาะแต เพื่อติดตามกลุ่มก่อเหตุรุนแรงที่ได้ปล้นอาวุธปืนกองพันพัฒนาที่ 4 รวมทั้งจัดตั้ง/เสริมสร้างกำลังประชาชนในพื้นที่หมู่บ้าน/ตำบล เพื่อปฏิบัติการรุกทางการเมือง แย่งชิงมวลชน

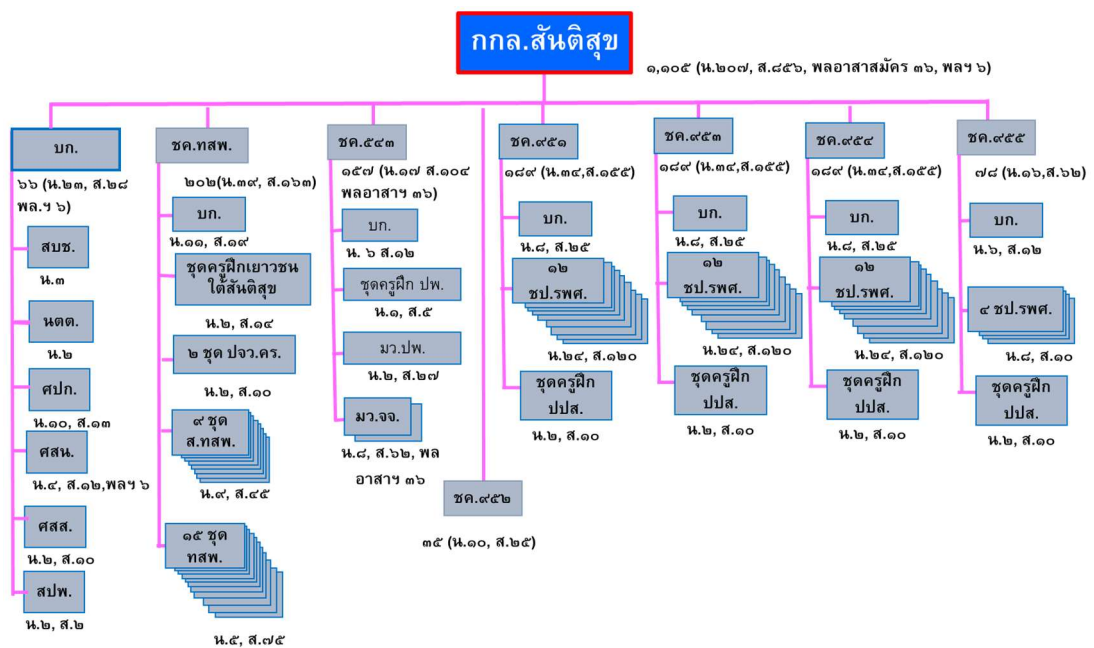
ภารกิจของหน่วยรบพิเศษในช่วงนี้มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปฏิบัติการอีก 2 ครั้งในระหว่างปีโดยครั้งแรกเข้ารับผิดชอบความสงบเรียบร้อยในเขตชุมชนเมือง/เทศบาล และได้รับมอบภารกิจการจัดตั้ง/เสริมสร้างกำลังประชาชนในพื้นที่หมู่บ้าน/ตำบล เพื่อปฏิบัติการรุกทางการเมือง แย่งชิงมวลชนครั้งที่ 2 ปฏิบัติภารกิจป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบในพื้นที่ บริเวณรอบเทือกเขาตะเว

2. กกล.สันติสุข(ห้วงปีพ.ศ. 2548– 2551)

2.1 ภารกิจกกล.สันติสุข ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบในพื้นที่รับผิดชอบโดยการจัดตั้ง การเสริมสร้าง และพัฒนากำลังประชาชนให้สามารถต้านภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่ จชต. และปฏิบัติการพิเศษ สนับสนุน กอ.สสส.จชต. เพื่อรักษาความมั่นคงภายใน และยุติสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่ที่เกิดขึ้น

มีแนวความคิดในการปฏิบัติคือบูรณาการการใช้กำลังของหน่วยรบพิเศษ ให้ประสานสอดคล้องทั้งในภาพเปิด และปิดลับ โดยการใช้การ ปจว. และงานข่าวนำ แล้วใช้งานการจัดตั้งเสริมสร้างพลังประชาชนเป็นงานหลัก เน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ตั้งเป้าหมายเพื่อสลายความเชื่อที่ผิดและสร้างความคิดที่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดความสันติสุขแบบยั่งยืน

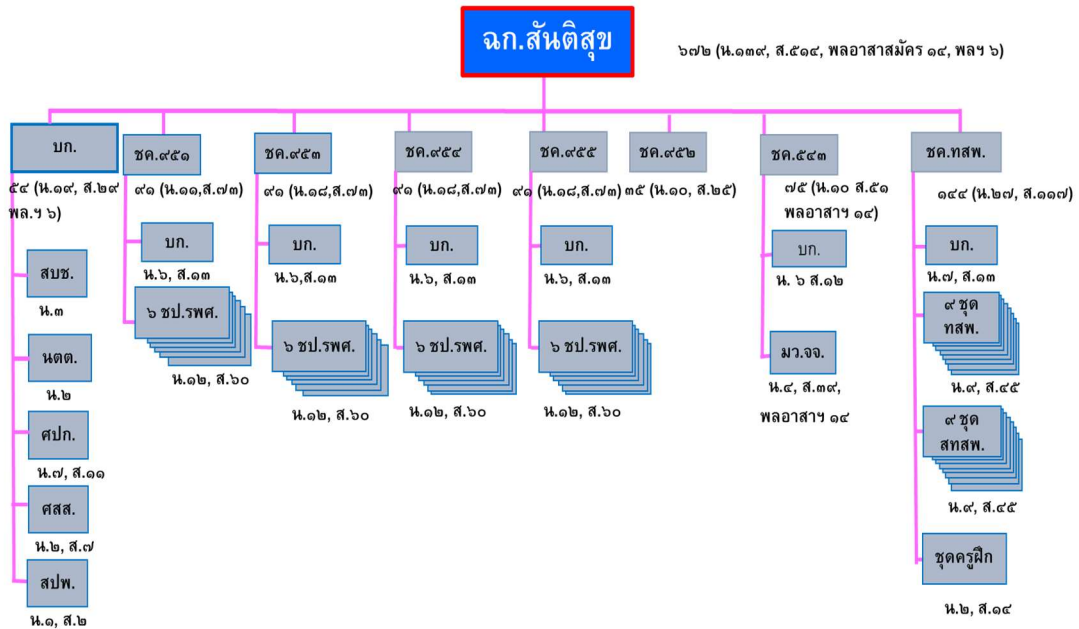
2.2 การจัด



3. กค.สันติสุข(ห้วงปีพ.ศ. 2552– 2553)

3.1 ภารกิจกค.สันติสุข วางแผนอำนวยการและกำกับดูแลการใช้กำลังหน่วยรบศ.ปฏิบัติงานสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ จชต. ส่งมอบกำลัง 4 ชค.รพศ. ขึ้นควบคุมทางยุทธการกับหน่วยเฉพาะกิจประจำพื้นที่ และปฏิบัติงาน ปจว./ปชส.ช่วยเหลือประชาชนสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่เป็นส่วนรวม

3.2 การจัด



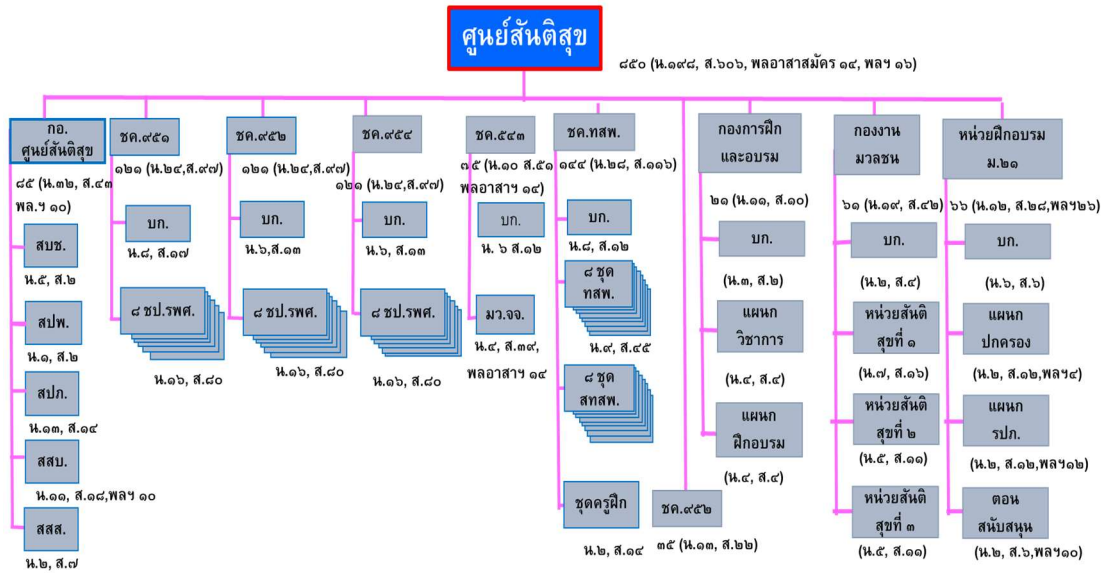
4. ศูนย์สันติสุข(ในห้วงปี 2554– 2555)

เมื่อ 1 ต.ค.54 ได้เปลี่ยนนามหน่วยจาก จก.สันติสุข เป็น ศูนย์สันติสุข (โดยการยุบรวม ศูนย์สันติสุข กับ จก.สันติสุข เป็น ศูนย์สันติสุข) มีเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

1. องค์กรนำ (DPP)
2. จุดศูนย์ตุลโครงสร้างการจัดตั้งอำนาจรัฐซ้อน
3. แนวร่วม
4. แหล่งบ่มเพาะความคิดความเชื่อ
5. ประชาชน

4.1 ภารกิจ สร้างความเข้าใจ ความเชื่อมั่น ต่อแนวนโยบายของรัฐ เกี่ยวกับการแก้ปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยการให้ความรู้ ความเข้าใจ กับประชาชน และฝึกอบรมเจ้าหน้าที่รัฐให้มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง รวมทั้งสนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายเวทีประชาคมในระดับชุมชน/หมู่บ้าน ตามแนวทางยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เพื่อให้บรรลุผลในการสร้างสันติสุขที่ยั่งยืนถาวรตลอดไป

4.2 การจัด

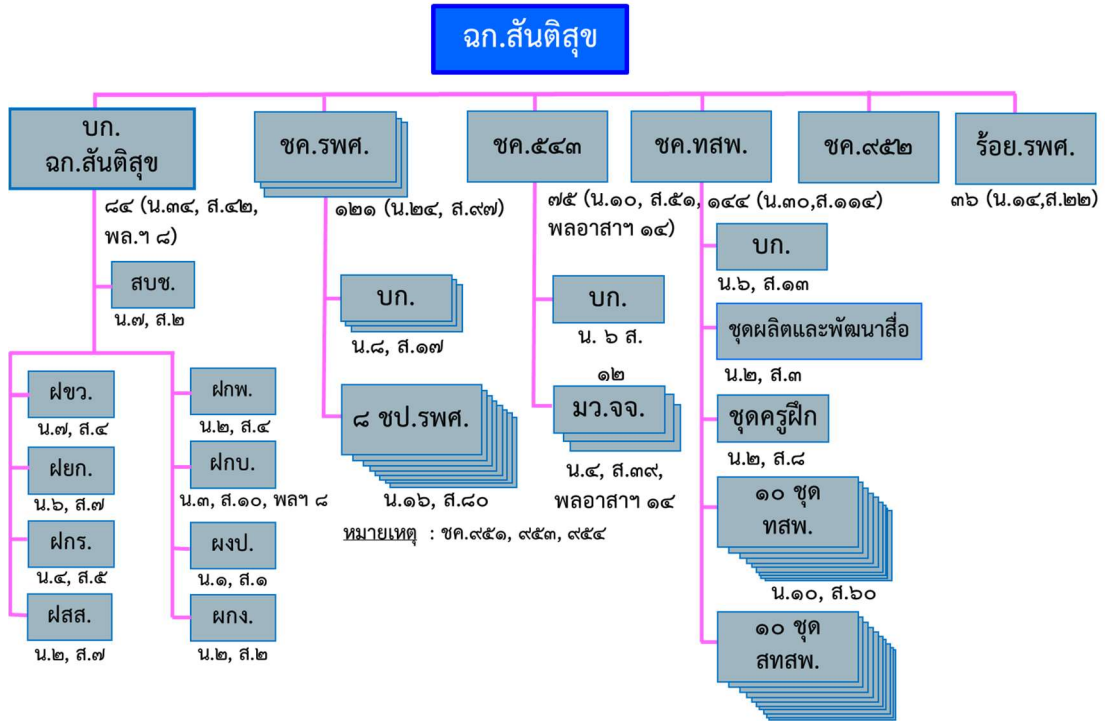


5. จก.สันติสุข(ปีพ.ศ. 2557)

เมื่อ 1 ต.ค.56 ได้เปลี่ยนนามหน่วยจาก ศูนย์สันติสุข กลับมาเป็น จก.สันติสุข อีกครั้ง

5.1 ภารกิจจก.สันติสุข สกัดกั้นการบ่มเพาะในรร.เอกชนสอนศาสนา และสถาบันการศึกษาปอเนาะ จำนวน 48 โรงเรียน ในพื้นที่ จชต. ด้วยการค้นหาแยกแยะกลุ่มเป้าหมาย สร้างภูมิคุ้มกัน ให้กับเยาวชนที่ตกเป็นเป้าหมายในการบ่มเพาะของขบวนการ สกัดกั้นยับยั้งการบ่มเพาะ ตลอดจนสลาย และทำลายขบวนการจัดตั้งในสถานศึกษาให้หมดประสิทธิภาพ และปฏิบัติการพิเศษอื่นๆ

5.2 การจัด



สรุป

สถานการณ์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดจากขบวนการแบ่งแยกดินแดนที่มีแนวความคิดต้องการที่จะแยกการปกครองออกจากประเทศไทย โดยใช้เงื่อนไขประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์ ศาสนา วิถีชีวิตวัฒนธรรม และเงื่อนไขความไม่เป็นธรรมต่างๆก่อความไม่สงบด้วยการก่อเหตุร้ายรุนแรงด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อสร้างความหวาดกลัวให้เกิดกับประชาชนในพื้นที่ และสร้างสถานการณ์ให้ต่างชาติเข้ามาแทรกแซงเพื่อให้เกิดสภาวะที่เกื้อกูลในการแบ่งแยกดินแดนออกจากประเทศไทย ปัจจุบันขบวนการก่อความไม่สงบยังคงความพยายามในการสร้างสถานการณ์การก่อความไม่สงบ ยังก่อเหตุรุนแรงต่อเจ้าหน้าที่และประชาชนอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อสังเกตจากสถิติการเกิดเหตุในรูปแบบต่างๆจะมีจำนวนที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับสถิติสูงสุดในปี 2550 แต่ก็ยังมีเหตุความไม่สงบเกิดขึ้นต่อมาอย่างต่อเนื่อง

รัฐบาลไทยได้ทุ่มเทความพยายามในการแก้ไขปัญหาทั้งจัดตั้งหน่วยงานเข้าแก้ปัญหาเป็นการเฉพาะ ใช้กำลังพลและงบประมาณจำนวนมากเข้าแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง โดยกรม.ภาค 4 สน. เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการหยุดยั้ง ขัดขวางและทำลายยุทธศาสตร์และโครงสร้างการบริหาร ของกลุ่มแนวร่วมปฏิวัติประชาชนชาติปัตตานี (BRN) เพื่อรักษาความปลอดภัย

ในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนและนำสันติสุขกลับสู่ จชต. อย่างยั่งยืน โดยใช้นโยบายสานใจสู่สันติเป็นตัวขับเคลื่อนในการแก้ไขปัญหา ซึ่งได้กำหนดแนวทางการต่อสู้ เพื่อนำสันติสุขกลับสู่พื้นที่ จชต. อย่างยั่งยืน โดยใช้แนวความคิดการต่อสู้เอาชนะสงครามประชาชน ด้วยการหยุดยั้งขัดขวางและทำลายยุทธศาสตร์ 7 ขั้นตอน และโครงสร้างการบริหารของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง เพื่อโค่นเดี่ยว สภาก่อการนำ (DPP), กอ.รมน. และติดตามจับกุมกองกำลังติดอาวุธ และการสามัคคีกับแนวร่วมและมวลชน ด้วยการกำหนดแผนงานเร่งด่วน 5 หลัก 2 เสริม และ 4 แผนงานสนับสนุน โดยยังคงน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ ปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นยุทธศาสตร์หลัก และยึดถือยุทธศาสตร์ของ กอ.รมน. 6 ยุทธศาสตร์ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งแผนงานหลักของ กอ.รมน.ภาค 4 สน.ทำให้สถานการณ์ในปัจจุบันจำนวนและสถิติการก่อเหตุร้ายรวมถึงการสูญเสียในแง่มุมต่างๆลดจำนวนลง แต่ยังคงมีการปฏิบัติการก่อเหตุรุนแรงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องมิได้หมดไปอย่างสิ้นเชิง และที่สำคัญสัญญาณของการดำรงแนวความคิดในการแบ่งแยกดินแดนยังคงมีอยู่ต่อไป แม้จะมีการเจรจาเกิดขึ้นในช่วงปีที่ผ่านมาแต่ก็ยังขาดเอกภาพและความพยายามที่จะยุติปัญหาความรุนแรง จึงยังไม่สามารถคาดการณ์แนวโน้มที่จะเกิดต่อไปได้

หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษเป็นหน่วยงานหนึ่งของกองทัพบกที่เข้ามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มเกิดปัญหา การใช้หน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นไปตามหลักนิยมการใช้หน่วยโดยมีภารกิจหลักๆ 3 ประการ ได้แก่การจัดตั้งและการสลายการจัดตั้งกำลังประชาชนและฝ่ายก่อความไม่สงบ โดยใช้กำลังชุดควบคุมรบพิเศษเป็นหน่วยหลัก ประการที่สองคือการใช้กำลังปฏิบัติการโดยตรง (Direc Action) ต่อเป้าหมายติดอาวุธที่ชัดเจนโดยหน่วยจู่โจม(ชค.543) และประการสุดท้ายคือปฏิบัติการจิตวิทยา(Phycho Operation)โดยชุดควบคุมปฏิบัติการจิตวิทยา(ชค.ทักษิณสัมพันธ์) ปัจจุบันหน่วยรบพิเศษมีภารกิจหลักที่ได้รับมอบจาก กอ.รมน.ภาค 4 สน.คือ สกัดกั้นการบ่มเพาะในรร.เอกชนสอนศาสนา และสถาบันการศึกษาปอเนาะ ด้วยการค้นหาแยกแยะกลุ่มเป้าหมาย สร้างภูมิคุ้มกัน ให้กับเยาวชนที่ตกเป็นเป้าหมายในการบ่มเพาะของขบวนการ สกัดกั้นยับยั้งการบ่มเพาะตลอดจนสลาย และทำลายขบวนการจัดตั้งในสถานศึกษาให้หมดประสิทธิภาพ และปฏิบัติการพิเศษอื่นๆ

บทที่ 4

วิเคราะห์บทบาทและแนวทางในการใช้หน่วยรบพิเศษสนับสนุน การแก้ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สภาพปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

แม้ว่ารัฐบาลไทยตั้งแต่อดีตจะพยายามหาวิธีการต่างเพื่อแก้ปัญหาอย่างไรก็ตาม แต่ด้วยความแตกต่างทางชาติพันธุ์และศาสนาที่เป็นปัญหารากลึก ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายในการแก้ปัญหา ความไม่เข้มแข็งของกลไกรัฐ เมื่อมีการชี้แนะชี้ นำขยายผลของปัญหาจากกลุ่มคนหรือขบวนการแบ่งแยกดินแดนทำให้ปัญหายังคงอยู่ ยิ่งเมื่ออัตลักษณ์ 3 ประการผสมกันอย่างกลมกลืน คือ ชาติพันธุ์มลายู ศาสนาอิสลาม และมาตุภูมิฟาตอนี โดยนำประวัติศาสตร์มาเป็นตัวรองรับ ปัจจัยที่ทำให้อัตลักษณ์เป็นรากเหง้าของปัญหาความรุนแรง เพราะมีกระบวนการบ่มเพาะอัตลักษณ์นิยมอย่างเข้มข้นเกินกว่าที่ควรจะเป็น แยกอัตลักษณ์มลายูออกจากไทย แยกมุสลิมออกจากพุทธ ขับเคลื่อนเป็นความแตกแยก ขัดแย้ง ใช้วาทะกรรมทางประวัติศาสตร์ที่ทำสงครามกันระหว่าง “ฟาตอนี” กับอยุธยาและรัตนโกสินทร์ เพื่อไปกระตุ้นวาทะกรรมของญีฮาด ของดินแดนแห่งของสงครามปัตตานี โดยชี้ให้เห็นว่าบรรพบุรุษของปัตตานีสู้มาตลอด ตั้งแต่ ตนกูอับดุลยิว สร้าง BRN จนปัจจุบัน ทำให้คนเข้าใจ ว่าปัตตานี คือ ดินแดนดาร์ลุสฮัลลาบี หรือดาร์ลุสฮัดซึ่งทุกคนต้องสู้ ถ้ารัฐสร้างความเข้าใจตรงนี้ได้ ให้เด็กเข้มแข็งพอที่จะรู้ว่า หลักศาสนาในเรื่องของญีฮาดเป็นอย่างไร ข้อเท็จจริงในเรื่องของดินแดนเหล่านี้เป็นอย่างไร จะทำให้วาทะกรรมเหล่านี้ไปกระตุ้นเด็กไม่ได้ นอกจากนี้ ขบวนการยังอาศัยนโยบายการจัดการปัญหาความแตกต่างที่ผิดพลาดของรัฐเอง คือบางนโยบายของรัฐ เป็นการทำลายความแตกต่างเพื่อสร้างความเหมือน และรัฐแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงในช่วงต้นๆ ซึ่งขบวนการก่อความไม่สงบได้เอามาเป็นประวัติศาสตร์ร่วมสมัย แล้วพัฒนาจากความเกลียดเป็นความแค้น

1. การวิเคราะห์ปัญหาพื้นฐาน 4 ด้านที่สำคัญสำคัญ ได้แก่

1.1 ปัญหาพื้นฐานของสังคม ความยากจน และขาดการศึกษา ทำให้พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่สามารถผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพเพียงพอสำหรับการพัฒนาพื้นที่ ไม่สามารถยกระดับเศรษฐกิจให้กับตนเองและครอบครัว หรือสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น และไม่สามารถก้าวสู่กระบวนการคิดสรรในการประกอบอาชีพต่างๆที่เป็นสากลได้ จึงเป็นจุดอ่อนที่กลุ่มก่อความไม่สงบสามารถใช้เป็นเงื่อนไขได้ง่าย

1.2 ปัญหาทางสังคมจิตวิทยา เป็นผลมาจากความแตกต่างทางภาษา สังคม วัฒนธรรม และศาสนา ทำให้ประชาชนในพื้นที่ 3 จชต.เกิดความรู้สึกที่แตกต่างกับสังคมส่วนใหญ่ของประเทศ เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างข้าราชการที่มาจากภูมิภาคอื่นกับประชาชนในพื้นที่ เกิดความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน มีอคติต่อกันจนเกิดความขัดแย้งและเป็นปัญหาเรื้อรังมาเป็นเวลานาน ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่รัฐบางคน ใช้อำนาจในทางที่ผิด เป็นผลให้ปัญหาทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

1.3 ปัญหาขบวนการแบ่งแยกดินแดน เป็นปัญหาพื้นฐานที่เกิดจากความแตกต่างและการไม่ยอมรับต่อรัฐบาลไทย หลังสิ้นสุดสงครามเย็นขบวนการแบ่งแยกดินแดนลดระดับการต่อสู้ลง เนื่องจากกองกำลังติดอาวุธส่วนใหญ่ถูกปราบปรามและรัฐบาลใช้นโยบายการเมืองนำการทหารมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามขบวนการแบ่งแยกดินแดนและแนวความคิดดังกล่าวมิได้ยุติลงอย่างสิ้นเชิง กลุ่มขบวนการได้หันมาต่อสู้ด้วยการทำจิตวิทยามวลชน ทำงานใต้ดินโดยเน้นการบ่มเพาะแนวความคิดการแบ่งแยกดินแดนในสถานศึกษาตั้งแต่ระดับเด็กเล็ก ด้วยการบิดเบือนหลักศาสนาอิสลาม บิดเบือนประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของพื้นที่ และปลุกฝังอุดมการณ์ฟื้นฟูรัฐอิสระขึ้นมาใหม่ ทำให้ความพยายามในการใช้ยุทธศาสตร์พัฒนาของรัฐบาลไม่ประสบผลสำเร็จไม่สามารถเอาชนะจิตใจของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริงเพราะกลุ่มขบวนการแบ่งแยกดินแดนที่แทรกอยู่ในอนุของประชาชนในท้องถิ่นคอยคัดค้านอยู่

1.4 ปัญหากลุ่มอิทธิพลท้องถิ่นและธุรกิจผิดกฎหมาย ที่ฝังรากลึกในพื้นที่มานาน มีโครงข่ายเชื่อมโยงทั้งฝ่ายการเมือง และขบวนการแบ่งแยกดินแดน จึงสร้างสถานการณ์ก่อเหตุร้าย เพื่อลดความเข้มแข็งของอำนาจรัฐ โดยทำให้เข้าใจว่า เป็นการกระทำของกลุ่มก่อเหตุรุนแรง และส่วนหนึ่งยังร่วมมือกับขบวนการแบ่งแยกดินแดน และนำเงินไปสนับสนุนการแบ่งแยกดินแดน แบ่งเป็นกลุ่มที่เข้ากับรัฐได้และกลุ่มที่เข้ากับรัฐไม่ได้ ซึ่งกลุ่มหลังนี้ขบวนการก่อเหตุรุนแรงจะเข้าแทรกแซง ทำให้ปัญหายิ่งกระจายออกไป และปัญหากลุ่มธุรกิจนอกกฎหมายทุกรูปแบบอาจมีผลประโยชน์เชื่อมโยงกับกลุ่มที่นิยมความรุนแรง

2. วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ขบวนการ BRN Co-ordinate 3 ขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นที่ 1 ขั้นรับทางยุทธศาสตร์ จะประกอบด้วยกระบวนการบ่มเพาะแนวความคิด เพื่อสร้างจิตสำนึกแล้วจัดตั้งโครงสร้างมวลชน (อาเยาะห์) และกองกำลังติดอาวุธ (RKK) การวิเคราะห์ขั้นตอนนี้เห็นได้ว่าขบวนการ BRN Co-ordinate สามารถดำเนินการอย่างได้ผล ปัจจุบันยังคงมีหลักฐานว่าขบวนการ BRN Co-ordinate ยังดำเนินการกระบวนการบ่มเพาะความคิดความเชื่ออย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างฐานการสนับสนุนของมวลชนให้คงอยู่โดยเฉพาะการมุ่งเป้าหมายไปยังกลุ่มเยาวชนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ด้วยเงื่อนไขที่เกื้อกูลที่มีอยู่ในพื้นที่ได้แก่ ชาติพันธุ์ ศาสนา และดินแดนมลายู การดำเนินการขั้นนี้ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญของ BRN Co-ordinate และหากฝ่ายรัฐบาลไม่สามารถสกัดกั้นการดำเนินการนี้ได้ ปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็ไม่สามารถได้รับการแก้ไขหรือยุติได้อย่างถาวร การดำเนินการแก้ปัญหาต่อเรื่องดังกล่าวจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและในทุกภาคส่วนทั้งฝ่ายปกครอง ฝ่ายการศึกษา ภาคสังคม และทุกๆส่วนที่เกี่ยวข้องรวมทั้งฝ่ายทหาร

ปัจจุบันหน่วยรบพิเศษ โดย จก.สันติสุข รับผิดชอบภารกิจการสกัดกั้นการบ่มเพาะความคิดความเชื่อในรร.เอกชนสอนศาสนา และสถาบันการศึกษาปอเนาะ จำนวน 48 โรงเรียน ในพื้นที่ จชต. ด้วยการค้นหาแยกแยะกลุ่มเป้าหมาย สร้างภูมิคุ้มกัน ให้กับเยาวชนที่ตกเป็นเป้าหมายในการบ่มเพาะของขบวนการ สกัดกั้นยับยั้งการบ่มเพาะ ตลอดจนสลาย และทำลายขบวนการจัดตั้งในสถานศึกษาให้หมดประสิทธิภาพ ซึ่งผลการดำเนินการยังไม่สามารถประเมินได้ชัดเจนในเชิงยุทธศาสตร์ เพราะยังมีปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องอีกหลายประการ

2.2 ขั้นที่ 2 ขั้นยันทางยุทธศาสตร์ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ขบวนการก่อความไม่สงบใช้การสร้างสถานการณ์ก่อความไม่สงบด้วยยุทธวิธีก่อการร้าย สร้างความสับสนไร้ระเบียบในพื้นที่ พยายามขับเคลื่อนให้เกิดการจลาจลในรูปแบบสงครามกลางเมือง โดยมุ่งทำลายอำนาจการปกครองและลดความน่าเชื่อถือของรัฐ ขั้นตอนนี้ส่งผลในด้านลบต่อขบวนการก่อความไม่สงบ เนื่องจากต้องใช้วิธีการที่โหดร้าย รุนแรงต่อเป้าหมายที่เป็นทั้งประชาชนผู้บริสุทธิ์และเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้เกิดการต่อต้านและไม่เห็นด้วยกับวิธีการดังกล่าวจากประชาชนทั้งในและต่างประเทศ เมื่อใช้เวลานานและยังไม่บรรลุผลเพราะยุทธวิธีก่อการร้ายได้สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของคนจำนวนมาก ทำให้ขบวนการไม่ได้รับการยอมรับในวงกว้าง

กลยุทธ์หรือวิธีการความรุนแรงที่ขบวนการก่อความไม่สงบใช้ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือเป็นจุดอ่อนสำคัญของขบวนการ โดยเฉพาะการหวังผลทางยุทธศาสตร์ แต่อาจได้ผลในทางยุทธวิธีระยะสั้นในแง่ของการสร้างความหวาดกลัวให้เกิดในพื้นที่ แต่ในระยะยาวแล้ว

กลับเป็นสิ่งที่ทำให้ไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่และองค์กรระหว่างประเทศซึ่งถือว่าเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จในการต่อสู้ของขบวนการแบ่งแยกดินแดนอีกด้วย

2.3 ชั้นที่ 3 ชั้นรุกรทางยุทธศาสตร์ จะดำเนินกลยุทธ์โดยการเมืองทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ โดยผ่านองค์กรมุสลิมโลก (OIC) เพื่อที่จะให้องค์กรสหประชาชาติ (UN) เข้ามาแก้ไขปัญหาแทนรัฐไทยโดยพยายามสร้างสถานการณ์ให้สูงจนด้วยการก่อเหตุรุนแรงด้วยกองกำลังติดอาวุธ (RKK) จนเจ้าหน้าที่รัฐไทยไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งชั้นตอนนี้ขบวนการก่อความไม่สงบยังไม่สามารถดำเนินการอย่างได้ผลเพราะเกิดความล้มเหลวจากชั้นที่ 2 ทำให้ไม่ได้รับการยอมรับจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ยุทธศาสตร์ 3 ชั้นของ BRN-Coordinate มีความสอดคล้องกับขั้นตอนการก่อความไม่สงบ 3 ขั้นตอนตามทฤษฎีการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ ตามหลักนิยมของกองทัพบกกล่าวคือ 1. ชั้นรับทางยุทธศาสตร์มีความสอดคล้องกับขั้นเริ่มต้นซ่อนเร้นแต่ BRN มุ่งไปที่การบ่มเพาะความคิดความเชื่อมากกว่าการบ่อนทำลาย 2. ชั้นยันทางยุทธศาสตร์มีความสอดคล้องกับขั้นสงครามกองโจร โดย BRN ใช้ยุทธวิธีกองโจรในเมืองมากกว่ากองโจรในป่า รวมถึงใช้เทคนิควิธีการส่วนหนึ่งแบบขบวนการก่อการร้ายและมีการสังหารประชาชนผู้บริสุทธิ์ซึ่งถือเป็นจุดอ่อนในยุทธศาสตร์ขั้นนี้ 3. ชั้นรุกรทางยุทธศาสตร์อาจเปรียบเสมือนขั้นสงครามขบวนการ แต่ BRN อาจมีจุดมุ่งหมายไปที่การใช้องค์กรระหว่างประเทศเช่น UN หรือ OIC เข้ามาดำเนินการเพื่อบรรลุดูวัตถุประสงค์ซึ่งไม่อาจทำได้ด้วยเหตุผลในเรื่องจุดอ่อนในการสังหารผู้บริสุทธิ์ในชั้นที่ 2 นั่นเอง

ขบวนการ BRN Co-ordinate ขณะนี้อยู่ในชั้นที่ 2 ชั้นยันทางยุทธศาสตร์ คือ ไม่สามารถที่จะรุกรทางยุทธศาสตร์อย่างได้ผล แต่ก็ยังไม่พ่ายแพ้ทางยุทธวิธี เพราะเหตุการณ์ก่อการร้ายสร้างความรุนแรงทั่วทั้งพื้นที่ด้วยการลอบยิงครู, พระ, วางเพลิงเผาโรงเรียน, ลอบวางระเบิดในพื้นที่เมืองใหญ่ การชุมนุมโจมตีกองกำลังของรัฐด้วยระเบิด และการฆ่าผู้บริสุทธิ์ทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคมในวงกว้างจนไม่ได้รับการสนับสนุนทั้งจากประชาชนในประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ ในขณะที่รัฐบาลไทยก็พยายามดำเนินการทางการทูตและประชาสัมพันธ์ข้อเท็จจริงต่อต่างชาติอย่างได้ผล การที่ขบวนการก่อความไม่สงบนำทฤษฎีสงครามอสมมาตร ด้วยการทำลายสิ่งยึดเหนี่ยวทางสังคมของศัตรูและทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว รู้สึกถูกคุกคามไม่แน่ใจในอนาคต สร้างความขัดแย้งไม่ไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างคนในชาติ มาผสมกับทฤษฎีสงครามประชาชนของโจ hevien เกียบ ที่มุ่งการเอาชนะที่ประชาชนดูว่าจะมีความขัดแย้งกันเองโดยเฉพาะเมื่อนำยุทธวิธีของขบวนการก่อการร้ายที่ใช้ในตะวันออกกลางเช่นการระเบิดในที่สาธารณะ ทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบและเกิดทัศนคติในทางลบต่อขบวนการมากกว่าจะได้รับความร่วมมือ

นโยบายและแผนงานการแก้ไขปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เริ่มปะทุเมื่อปี 2547 เป็นปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนแตกต่างจากปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในยุคก่อน เมื่อเกิดเหตุการณ์ปล้นปืนที่กองพันพัฒนาที่ 4 เมื่อปี 2547 รัฐบาลไทยจึงยังไม่สามารถวิเคราะห์และประเมินสาเหตุของปัญหาได้อย่างถูกต้องทำให้ความพยายามในการแก้ปัญหาของรัฐบาลในช่วงเวลานั้นขาดการกำหนดแผนและทิศทางที่ชัดเจน เสมือนเป็นการเริ่มต้นที่ไม่มั่นคงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายและแผนในการแก้ไขปัญหาโดยตลอด ทำให้กลไกในการแก้ปัญหาคาดความต่อเนื่องและไม่เกิดประสิทธิผลอย่างที่ควรจะเป็น จึงวิเคราะห์นโยบายและแผนงานในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1. นโยบายรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

นโยบายของรัฐบาลที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันเป็นนโยบายในกรอบความมั่นคง การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การบริหารจัดการ รวมถึงนโยบายความมั่นคงแห่งชาติปี 2555 – 2559 และนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555 – 2557 ซึ่งวิเคราะห์ได้ดังนี้

1.1 ด้านความมั่นคง เป็นนโยบายที่เน้นความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ภัยแทรกซ้อน และอิทธิพลอำนาจมืด ซึ่งมีมิติด้านความมั่นคงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสลับซับซ้อนที่มากกว่านั้น เพราะเกิดจากขบวนการแบ่งแยกดินแดนที่มีอัตลักษณ์ของพื้นที่ ใช้ยุทธวิธีแบบอย่างขบวนการก่อการร้าย มีพื้นที่สนับสนุนอยู่ภายนอกประเทศ การกำหนดนโยบายจึงควรพิจารณาให้ครอบคลุมทั้งนโยบายเชิงรุกและเชิงรับ ส่วนปัญหาภัยแทรกซ้อนเช่นยาเสพติด ลินค้าหนีภาษี น้ำมันเถื่อน และอิทธิพลอำนาจมืดนั้น เป็นภัยที่แทรกซ้อนอยู่ในตัวปัญหาใหญ่ มิใช่สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาควรกำหนดอยู่ในนโยบายรองเพื่อให้มีนโยบายมีความชัดเจนและสามารถมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ในการแก้ปัญหาคือการก่อความไม่สงบโดยขบวนการแบ่งแยกดินแดนได้อย่างแท้จริง

1.2 ด้านพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ เป็นนโยบายที่เน้นขจัดความยากจนให้ประชาชนในพื้นที่ อำนวยความยุติธรรมอย่างทั่วถึง ปรับปรุง พัฒนากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้อง ทันสมัยกับสภาพความเป็นจริงของปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อสร้างโอกาส และความเสมอภาค โดยเฉพาะการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและคุณภาพชีวิต เคารพอัตลักษณ์ ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบอย่างเป็นธรรม

นโยบายดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบคือการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาควบคู่ไปกับยุทธศาสตร์การป้องกันภายใน ทำให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและขจัดเงื่อนไขการก่อความไม่สงบ แต่นโยบายดังกล่าวจะต้องมีกลไกในการดำเนินนโยบายให้ประสานสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การป้องกันภายใน ต้องมีการกำหนดแผนการพัฒนาและการป้องกัน(Campaign) ต้องกำหนดเป้าหมายและพื้นที่ให้สัมพันธ์กัน ต้องกำหนดช่วงเวลาที่ต้องการให้เกิดผลกระทบ ซึ่งยังไม่เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยเหตุผลสำคัญประการหนึ่งคือโครงสร้างการบริหารและองค์กรในการแก้ปัญหา เพราะหน่วยงานหลักที่ขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาดังกล่าวได้แก่ ศูนย์อำนวยการบริหารราชการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ในขณะที่องค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การป้องกันภายในคือ กอ.รมน.ภาค 4 สน. ปัจจุบันทั้งสองหน่วยงานไม่ได้ขึ้นต่อกัน แต่อยู่ภายใต้การกำกับแผนยุทธศาสตร์อย่างหลวมๆ โดยรัฐบาล

1.3 ด้านการบริหารจัดการ เป็นนโยบายที่เน้นการบูรณาการบริหารจัดการทุกภาคส่วนให้มีเอกภาพทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ซึ่งเป็นเรื่องที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุดและเป็นหลักสำคัญอีกประการหนึ่งในหลักนิยามการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบคือหลักเอกภาพ การบูรณาการการบริหารจัดการในการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้นับเป็นเรื่องที่มีปัญหาอุปสรรคค่อนข้างมากเนื่องจากปัจจัยเหตุผลดังนี้

1.3.1 ความไม่ชัดเจนของแผนและนโยบายตั้งแต่ระดับนโยบายถึงระดับปฏิบัติ ทำให้การแปลงแผนนโยบายลงสู่การปฏิบัติไม่มีประสิทธิภาพ

1.3.2 จำนวนหน่วยงานในการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีจำนวนมาก และหลายส่วนเป็นหน่วยที่มาจากนอกพื้นที่ ทำให้ยากต่อการบูรณาการงานให้มีประสิทธิภาพ

1.3.3 ความไม่เข้าใจต่อแนวทางในการแก้ไขปัญหอย่างดีพอ โดยเฉพาะหลักคิดในเชิงทฤษฎีในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบตัวอย่างเช่น การแก้ปัญหาด้านการศึกษาที่จะทำอย่างไรให้ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการสกัดกั้นแหล่งบ่มเพาะความคิดความเชื่อในสถานศึกษาของฝ่ายความมั่นคงใน กอ.รมน.ภาค 4 สน.หมายถึงมิใช่คิดในแง่การพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เพียงอย่างเดียวแต่จะต้องมีมาตรการในเชิงควบคุมและกวดขันควบคู่ไปด้วยเป็นต้น

1.4 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติปี 2555 - 2559 ภายใต้การเสนอแนะของสภาความมั่นคงแห่งชาติ ถือเป็นนโยบายระดับชาติ ที่มีความต่อเนื่องไม่สิ้นสุดตามสมัยรัฐบาลมีแนวทางนโยบาย 7 ข้อ ประกอบด้วย การรักษาความปลอดภัย, การพูดคุยในการแสวงหาทางออก, กระบวนการยุติธรรม, การต่างประเทศ, การพัฒนา, การอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลาย และการ

บริหารจัดการ ซึ่งปัญหาในการกำหนดนโยบายในระดับชาติของไทยคือการแปลงนโยบายลงมาสู่แผนในการปฏิบัติ(Implementation)ที่มีประสิทธิภาพ ยังไม่สามารถทำได้ ยังไม่สามารถบูรณาการแผนตามแนวนโยบายให้มีความประสานสอดคล้องได้

1.5 นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555 – 2557 นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555 - 2557 กำหนดวัตถุประสงค์ จำนวน 9 ข้อ เป็นกรอบในการบูรณาการระหว่าง ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (กอ.รมน.) จำนวน 6 ยุทธศาสตร์ กับยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา (ศอ.บต.) จำนวน 9 ยุทธศาสตร์ โดยกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ร่วม จำนวน 29 ข้อ โดยให้น้ำหนักการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันทั้งงานด้านความมั่นคงงานการพัฒนาทางด้านกระบวนการยุติธรรม และงานปฏิบัติการข่าวสาร แบ่งการดำเนินการออกเป็น 7 กลุ่มงานประกอบด้วย การ รปก.ชีวิตและทรัพย์สิน/ภัยแทรกซ้อน, การพัฒนาคุณภาพชีวิตและโครงสร้างพื้นฐาน, การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, การสาธารณสุข, การสนับสนุนการสร้างสภาวะที่เกื้อกูลต่อการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง, การอำนวยความสะดวก และ สิทธิมนุษยชนและสร้างความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์ “มุ่งให้ จชต. มีความปลอดภัยปราศจากเงื่อนไขของการใช้ความรุนแรง มีสภาวะแวดล้อมที่พร้อมและเอื้อต่อการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี ทุกภาคส่วน มีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการเสริมสร้างสันติภาพ” โดยกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหา จชต. หรือ แผน 9 5 29 มุ่งเน้นการสร้างความเข้าใจ การสร้างความยุติธรรม และการมีส่วนร่วมเชิงบูรณาการในการดำเนินการ

การวิเคราะห์ปัญหาของประเด็นนี้น่าจะเป็นการรวมกันของปัญหาตั้งแต่ข้อ 1.1-1.4การดำเนินการตามแผนต่างๆต้องพัฒนาการกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพ ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ปัญหาส่วนใหญ่ คือ นโยบายไม่เสถียรยั่งยืน หรือแนวทางการนำไปสู่การปฏิบัติที่มีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ เปลี่ยนแปรไปตามตัวบุคคล และปัจจัยของปัญหาอีกประเด็นคือการดำเนินการในแผนงานต่างๆของกอ.รมน.ภาค 4 สน.นั้นขาดความต่อเนื่อง และขาดความอ่อนตัวเนื่องจากการใช้ระเบียบราชการที่ไม่สอดคล้องกับระบบปฏิบัติการและการปรับตัวของฝ่ายตรงข้ามหรือขบวนการก่อความไม่สงบ ทั้งนี้หมายถึงรวมถึงระบบงบประมาณที่ต้องจัดทำแผนประจำปี ทำให้แผนงานขาดความอ่อนตัวที่จะปรับเปลี่ยนในสอดคล้องของกลยุทธ์ของสถานการณ์ซึ่งฝ่ายก่อความไม่สงบมีการปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง การกำหนดแผน ยุทธศาสตร์และแนวทางในการแก้ปัญหา 3 จชต. ควรจะมีการกำหนดระยะเวลาของแผนเป็นระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว ในขณะที่ต้องมีการทบทวน ปรับปรุงแนวทางการนำไปสู่การปฏิบัติในระยะเวลาของแต่ละแผนอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เพราะรากฐานในการแก้ไขปัญหา จชต. เป็นเรื่องของปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อ

หรือความรู้สึกรักของคน หรือ การสร้างกระแสสังคม ดังนั้นจึงต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ อย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 5 ปี โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเยาวชน หรือ ประชาชน ซึ่ง จะสอดคล้องกับการแบ่งหัวระยะเวลาการศึกษาของแต่ละระดับทางการศึกษา อีกทั้งเพื่อให้มีระยะเวลา นานพอที่จะมีการติดตามประเมินผลลัพธ์ และหวังผลในเชิงคุณภาพให้มากขึ้น เช่น โครงการที่ เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนสร้างกระแสสังคม เศรษฐกิจ โดยเฉพาะการศึกษา การพัฒนาอาชีพ และ การปฏิบัติการจิตวิทยามวลชนอย่างสร้างสรรค์สังคม และจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ในเชิงบวก อย่างมีคุณภาพ และมีความยั่งยืนสืบต่อไป

2. บทบาทของ กอ.รมน.ภาค 4 สน.

บทบาทของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. ต่อการแก้ไขปัญหา 3 จชต. ยังถือว่าไม่สมบูรณ์ เท่าที่ควร เพราะ กอ.รมน.ภาค 4 สน. โดยเฉพาะการแสดงผลบทบาทและให้ความสำคัญกับบทบาท ทางทหารในการป้องกันการก่อเหตุร้ายเป็นหลัก โดยเฉพาะเมื่อให้ สอ.บต.ฯ รับผิดชอบ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา การบูรณาการแผนให้เป็นแผนการพัฒนาเพื่อความมั่นคงจึงไม่สามารถ กระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพแม้จะอ้างว่ามีการประสานแผนในระดับนโยบายแล้วก็ตาม แต่เมื่อ แผนถูกนำมาปฏิบัติโดยองค์กรที่ไม่ขึ้นต่อกันจึงเป็นการยากที่จะประสานแผนให้เป็นไปในแนวทาง เดียวกัน โดยเฉพาะการพัฒนาเพื่อความมั่นคงมากกว่าการพัฒนาให้เกิดการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจ บางครั้งต้องใช้งานพัฒนาเป็นเครื่องมือเข้าหาประชาชนและเป็นเครื่องมือเพื่อดำเนิน แผนความมั่นคงในด้านอื่นเช่นการสลายโครงสร้างอำนาจรัฐซ้อนของขบวนการก่อความไม่สงบก็ ดำเนินการได้ในอย่างจำกัด ยุทธศาสตร์และแผนงานของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. ในปัจจุบันจึงไม่ สามารถตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหา 3จชต.ได้โดยสมบูรณ์เท่าที่ควร

การปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษในการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

หลักนิยามพื้นฐานของการ ปปส.คือการใช้ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาและการป้องกัน ภายใน เพื่อการป้องกันไม่ให้เกิดการก่อความไม่สงบขยายตัวลุกลามจนถึงขั้นการเป็นภัยคุกคามที่มี อันตราย การป้องกันดังกล่าว สามารถทำได้โดยการป้องกันไม่ให้เกิดความไม่สงบ และการ ขจัดภัยคุกคามด้วยการแก้ไขสภาพแวดล้อมที่เป็นชนวนเหตุของการก่อความไม่สงบเสียตั้งแต่ต้น รวมทั้งเน้นการใช้วิธีการเพื่อลดระดับความรุนแรงเมื่อเกิดความไม่สงบขึ้นแล้ว การดำเนินการ ดังกล่าวนั้นจะต้องเน้นการระดมสรรพกำลังจากประชาชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและป้องกัน ภายในด้วย เพราะประชาชนเป็นฐานการสนับสนุนที่สำคัญของทั้งสองฝ่าย

1. บทบาทที่เหมาะสมของหน่วยรบพิเศษในการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบของกำลังรักษาความปลอดภัยนั้น ขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของการก่อความไม่สงบเป็นหลักตัวอย่างเช่น กำลังตำรวจจะมีบทบาทสำคัญตั้งแต่การป้องกัน(PREVENT)ก่อนเกิดการก่อความไม่สงบ และมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่เมื่อการก่อความไม่สงบได้เกิดขึ้นแล้วในทุกขั้นตอน ในสถานการณ์การก่อความไม่สงบในชนบทอาจมีความจำเป็นต้องใช้กำลังทหาร กึ่งทหาร หรือกำลังราษฎรเข้าช่วยเหลือตามความเหมาะสมสำหรับในสถานการณ์ฝ่ายก่อความไม่สงบซึ่งมีกำลังเข้มแข็งแล้ว ก็จะต้องใช้กำลังทหารเข้าปฏิบัติการ ดังนั้นหน่วยรบพิเศษซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกำลังทหารจึงเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในฐานะหน่วยที่ให้การสนับสนุนการปฏิบัติต่อกำลังทหารตามแบบ ทั้งนี้ขึ้นกับระดับของความรุนแรงของสถานการณ์การก่อความไม่สงบและการประมาณสถานการณ์ของฝ่ายเราเป็นหลัก

ตามทฤษฎีการ ปปส.(หลักนิยม รส.100-20) ได้กำหนดภารกิจหลักของหน่วยรบพิเศษในการ ปปส. คือ การสนับสนุนกำลังในการ ปปส. ในเรื่องหลัก 3 ประการ คือ

1. การช่วยเหลือในด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ การวางแผน และการฝึกแก้กำลังทหาร (กำลังตามแบบ) กำลังตำรวจ และกำลังกึ่งทหาร
2. การจัดตั้งกำลังประชาชนเพื่อสนับสนุนฝ่ายรัฐบาล
3. การปฏิบัติการทางยุทธวิธี โดยหน่วยรบพิเศษ หรือร่วมกับกำลังประเภทอื่นๆ

นอกจากภารกิจหลัก 3 ประการข้างต้นแล้วหน่วยรบพิเศษยังสามารถให้การสนับสนุนทางด้านการข่าว การปฏิบัติการจิตวิทยาและการช่วยเหลือประชาชนได้ตามขีดความสามารถ

ซึ่งจากการศึกษาการใช้หน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองทัพไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 ส่วนใหญ่เป็นไปตามหลักนิยมการใช้หน่วยโดยมีภารกิจหลักๆ 3 ประการได้แก่ การจัดตั้งและการสลายการจัดตั้งกำลังประชาชนและฝ่ายก่อความไม่สงบ โดยใช้กำลังชุดควบคุมรบพิเศษเป็นหน่วยหลัก ประการที่สองคือการใช้กำลังปฏิบัติการโดยตรง(Direct Action) ต่อเป้าหมายติดอาวุธที่ชัดเจนโดยหน่วยจู่โจม(ชค. 543) และประการสุดท้ายคือปฏิบัติการจิตวิทยา(Psychological Operation)โดยชุดควบคุมปฏิบัติการจิตวิทยา(ชค.ทักษิณสัมพันธ์) ปัจจุบันหน่วยรบพิเศษมีภารกิจหลักที่ได้รับมอบจาก กอ.รมน.ภาค 4 สน.คือ สกัดกั้นการบ่มเพาะในร.เอกชนสอนศาสนา และสถาบันการศึกษาปอเนาะ

ด้วยการค้นหาแยกแยะกลุ่มเป้าหมาย สร้างภูมิคุ้มกัน ให้กับเยาวชนที่ตกเป็นเป้าหมายในการบ่มเพาะของขบวนการ สกัดกั้นยับยั้งการบ่มเพาะ ตลอดจนสลาย และทำลายขบวนการจัดตั้งในสถานศึกษาให้หมดประสิทธิภาพ และปฏิบัติการพิเศษอื่นๆ

เห็นได้ว่าการใช้หน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่เป็นหน่วย บก.ควบคุม 9 ที่มุ่งเน้นปฏิบัติการรุดทางการเมือง แย่งชิงมวลชน ต่อด้วยการเป็นกองกำลังสันติสุขที่มีภารกิจในการจัดตั้ง การเสริมสร้าง และพัฒนากำลังประชาชนให้สามารถต้านภัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ต่อมาเป็นหน่วยเฉพาะกิจสันติสุข มีภารกิจที่มุ่งเน้นไปในการค้นหาและสลายโครงสร้างการจัดตั้งอำนาจรัฐซ้อน(อาเยาะห์) จนถึงปัจจุบันหน่วยรบพิเศษปฏิบัติงานในนาม ศูนย์สันติสุขและเปลี่ยนกลับมาเป็น หน่วยเฉพาะกิจสันติสุขในปี 2557 มีภารกิจหลักในการสกัดกั้นการบ่มเพาะใน รร. เอกชนสอนศาสนา และสถาบันการศึกษาปอเนาะในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ สกัดกั้นการบ่มเพาะในรร.เอกชนสอนศาสนา และสถาบันการศึกษาปอเนาะในพื้นที่ จชต. (ปี 2557ได้รับมอบเป้าหมายจำนวน 48 โรงเรียน)

ในแง่ความสัมพันธ์ทางการบังคับบัญชาของหน่วยรบพิเศษ(ฉก.สันติสุข และ นขต.) ที่มีต่อหน่วยงานในการแก้ปัญหาของ กอ.รมน.ภาค 4สน. ในทุกระดับมีความเหมาะสมและเกื้อกูลต่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพหรือไม่ ถ้าไม่ควรเป็นอย่างไร ซึ่งผลจากการประมวลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ในเชิงโครงสร้างหน่วยรบพิเศษใน จชต. มีสถานะเป็นหน่วยปฏิบัติการที่มีภารกิจเฉพาะ บางช่วงเวลาก็ขึ้นตรง บางช่วงเวลาก็ขึ้นควบคุมยุทธการต่อ กอ.รมน.ภาค 4 สน. แต่ในบางห้วงก็ถูกกำหนดให้เป็นหน่วยรอง ของหน่วยบังคับบัญชางานด้านการเมืองอีกชั้นหนึ่ง ทำให้การประสานการวางแผน การประสานการอำนวยความสะดวก และการประสานการปฏิบัติ ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ในขณะที่ กอ.รมน.ภาค 4 สน. ทำหน้าที่บทบาทในการอำนวยความสะดวก กำกับกับหน่วยขึ้นตรง เพียงการอำนวยความสะดวก วางแผน และแบ่งมอบภารกิจ ติดตามประเมินผลด้วยการรายงาน และการบรรยายสรุปเป็นส่วนใหญ่ การบูรณาการและการประสานงาน ส่วนใหญ่ต้องดำเนินการกันเองในระดับปฏิบัติ ต้องพึ่งพาช่องทางความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการจึงจะเกิดการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ ในขณะที่หน่วยอื่นๆ ส่วนใหญ่มุ่งความสนใจ และ ทุ่มเทพพยากรไปกับการปฏิบัติการทางทหารเพื่อป้องกันเหตุร้ายเป็นหลัก จนกลายเป็นข้อจำกัดในการประสานความร่วมมือกับหน่วยรบพิเศษที่มุ่งจะปฏิบัติงานด้านการเมืองเป็นหลัก การประสานความร่วมมือจึงเป็นไปอย่างจำกัด ไม่เกื้อกูลต่อการบูรณาการปฏิบัติการให้มีประสิทธิภาพ หากมีการจัดกำลังพลที่เหมาะสมเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในส่วนอำนาจการด้านการเมืองของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. หรืออาจจัดตั้งเป็นฝ่ายกิจการพิเศษด้านการเมืองของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. ขึ้นมาเป็นการเฉพาะ โดย

จัดกำลังพลที่มีความเข้าใจงานเป็นอย่างดี เพื่อให้เกิดการประสานการวางแผนและการอำนวยความสะดวกที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งต้องจัดให้มีส่วนปฏิบัติงานด้านการเมือง ที่ชัดเจน ในหน่วยปฏิบัติงานหลักประจำพื้นที่ ทั้ง จก.จว. และ จก.หมายเลข 2 ตัว พร้อมทั้งต้องมีการกำหนดภารกิจแบ่งมอบเป้าหมายให้ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบร่วมกันในงานด้านการเมือง ซึ่งถือเป็นกลไกหลักสำคัญในการแก้ไขปัญหา จชต. และ หน่วยรบพิเศษที่มาสนับสนุนการแก้ไขปัญหา จชต. ควรมีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวกปฏิบัติงานการเมืองในภาพรวมต่อส่วนงานที่ปฏิบัติงานด้านการเมืองทั้งหมด มิใช่เพียงได้รับการแบ่งมอบเป้าหมายมาให้หน่วยรบพิเศษดำเนินการ ซึ่งด้วยข้อจำกัดด้านจำนวนกำลังพลจึงมักจะเป็นการดำเนินการเพียงเฉพาะบางส่วนของปัญหาโดยรวม การดำเนินงานจึงไม่เคยประสบผลสำเร็จโดยสมบูรณ์ และ ไม่มีความยั่งยืน ทำให้การดำเนินการของหน่วยรบพิเศษในการร่วมแก้ไขปัญหา จชต. ดูเสมือนไม่คืบหน้า โดยเฉพาะเมื่อการกำหนดเป้าหมายงานการเมืองถูกปรับเปลี่ยนไป สิ่งที่เคยดำเนินการได้ผลดีแล้วก็กลับคืนสู่สภาพปัญหาเดิม ดังเช่นการดำเนินการค้นหา/สลายโครงสร้าง ผกร.และจัดตั้งแกนนำฝ่ายเราในระดับหมู่บ้าน ที่หน่วยรบพิเศษเคยดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาจนประสบความสำเร็จกว่า 30 หมู่บ้าน ในขณะที่หมู่บ้านที่ควรเข้าดำเนินการในลักษณะเช่นนี้มีมากกว่า 300 หมู่บ้าน ครั้นเมื่อหน่วยรบพิเศษปรับเปลี่ยนเป้าหมาย / ภารกิจไป หมู่บ้านเหล่านั้นส่วนหนึ่งก็กลับคืนสู่สภาพปัญหาเดิม เพราะไม่มีหน่วยงานใดจะมารับผิดชอบในการดำเนินการให้เกิดต่อเนื่อง

แม้ว่าการใช้หน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นไปตามหลักนิยมการใช้หน่วย แต่สิ่งที่ป็นอุปสรรคทำให้การปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรคือ ความไม่ต่อเนื่องในการดำเนินการ การขาดพลังและประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวก การขาดการบูรณาการแผนและการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เป็นต้น

2. ขนาดกำลังที่เหมาะสมของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนภารกิจ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

การใช้หน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองทัพไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 อยู่ในกรอบภารกิจหลักๆ 3 ประการได้แก่ การจัดตั้งและการสลายการจัดตั้งกำลังประชาชนและฝ่ายก่อความไม่สงบซึ่งถือเป็นงานการเมืองในกรอบของแผนระดับยุทธศาสตร์ โดยใช้กำลังชุดควบคุมรบพิเศษ(ชค.951,953,954) เป็นหน่วยหลัก ประการที่สองคือการใช้กำลังปฏิบัติการโดยตรง(Direc Action) ต่อเป้าหมายคิด

อาวุธที่ชัดเจนเป็นการปฏิบัติการทางยุทธวิธี โดยหน่วยจู่โจมและหน่วยปฏิบัติการพิเศษ(ชค.543) และประการสุดท้ายคือการปฏิบัติการจิตวิทยา(Psychological Operation)ซึ่งถือเป็นงานการเมืองในกรอบของแผนงานการปฏิบัติการข่าวสาร โดยชุดควบคุมปฏิบัติการจิตวิทยา(ชค.ทักษิณสัมพันธ์) นอกจากนั้นจะเป็นลักษณะของการปฏิบัติการพิเศษอื่นๆตามสั่งการ

ขนาดกำลังของหน่วยรบพิเศษในภารกิจแต่ละประเภทจะขึ้นกับการประมาณสถานการณ์ของกองทัพบกและกอง.รมน.เป็นปัจจัยหลัก ซึ่งในห้วงเวลาที่ผ่านมามีการปรับเพิ่ม/ลดกำลังอยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะในห้วงเวลาของการผลักดันเปลี่ยนกำลังของกองทัพบก ในเดือน เม.ย. และต.ค.ของทุกปี แต่ทั้งนี้การพิจารณาถึงขนาดของกำลังที่เหมาะสมในเอกสารวิจัยฉบับนี้จะพิจารณาความเหมาะสมของหน่วยมูลฐานของหน่วยรบพิเศษที่เหมาะสมกับการใช้งานในแต่ละภารกิจน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปเป็นข้อพิจารณาใช้กำลังได้ดีกว่าเพราะสถานการณ์และปัจจัยแวดล้อมในสถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความซับซ้อนมากกว่า

2.1 ภารกิจงานการเมือง เช่นการจัดตั้งและการสลายการจัดตั้งกำลังประชาชนและฝ่ายก่อความไม่สงบ การฝึกและจัดตั้งกำลังประชาชน หรือการสกัดกั้นการบ่มเพาะความคิดความเชื่อต่อเยาวชนในสถานศึกษา โดยใช้กำลังชุดควบคุมรบพิเศษซึ่งมีกำลังที่จัดจาก กองร้อยรบพิเศษเป็นหน่วยพื้นฐาน โดยมีกำลังปฏิบัติการหลักคือชุดปฏิบัติการรบพิเศษ (ขป.รพศ.มีกำลังจำนวน 12 นาย) เป็นหน่วยมูลฐานที่เป็นหัวใจของการปฏิบัติการ เป็นขนาดกำลังที่มีความเหมาะสม แต่เพื่อให้การปฏิบัติมีความต่อเนื่องและสอดคล้องกับระยะเวลาในการปฏิบัติการที่ยาวนานจึงควรจัดเป็นกองร้อยรบพิเศษเพิ่มเติมกำลัง โดยเพิ่มเติมกำลังให้ชุดปฏิบัติการรบพิเศษ ส่วนจำนวนกองร้อยรบพิเศษ ควรมีจำนวนเท่าไรนั้นควรขึ้นกับการประมาณสถานการณ์ ลักษณะของการใช้กำลัง ความสัมพันธ์ทางการบังคับบัญชา ซึ่งสามารถใช้ได้ตั้งแต่ 1 กองร้อยขึ้นไป ในปี พ.ศ.2557 กอง.รมน.ภาค 4 สน.ใช้หน่วยรบพิเศษจำนวน 3 กองร้อยเพิ่มเติมกำลัง โดยแบ่งมอบให้ขึ้นควบคุมทางยุทธการกับ หน่วย ฉก.จังหวัดละ 1 กองร้อยเพิ่มเติมกำลัง และมีการสั่งการเพิ่มเติมกำลังเป็นพิเศษ ในระหว่างปีอีก 1 กองร้อยรบพิเศษ

2.2 ภารกิจการปฏิบัติการจิตวิทยา โดยใช้กำลังจากหน่วยปฏิบัติการจิตวิทยาซึ่งมีชุดปฏิบัติการจิตวิทยา และชุดสถานีวิทยุ เป็นหน่วยพื้นฐานเป็นกำลังที่มีความเหมาะสม ส่วนจำนวนกำลังของหน่วยพื้นฐานดังกล่าวควรมีจำนวนเท่าไรควรขึ้นกับการประมาณสถานการณ์ ลักษณะของการใช้กำลัง ความสัมพันธ์ทางการบังคับบัญชา ในปี พ.ศ.2557 กอง.รมน.ภาค 4 สน.ใช้หน่วยปฏิบัติการจิตวิทยาจำนวน 9 ชุด ปจว.และ 9 ชุดสถานีวิทยุ โดยแบ่งมอบให้ขึ้นควบคุมทางยุทธการกับ หน่วย ฉก.จังหวัด

2.3 การกิจทางยุทธวิธี เป็นการใช้อำนาจปฏิบัติการโดยตรง(Direct Action) ต่อเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นการปฏิบัติการทางยุทธวิธี โดยหน่วยจู่โจมและหน่วยปฏิบัติการพิเศษ ซึ่งการปฏิบัติการทางยุทธวิธีด้วยกำลังนั้นถือว่าเป็นภารกิจที่มีความอ่อนไหวและล่อแหลมต่อผลกระทบทางการเมืองในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ โดยเฉพาะใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงควรใช้อย่างระมัดระวังและพิจารณาความจำเป็นอย่างถี่ถ้วน ขนาดกำลังในการรองรับภารกิจนี้จึงไม่จำเป็นต้องมีจำนวนมากหรือหากสถานการณ์เลวร้ายจริงก็สามารถใช้กำลังเตรียมพร้อมของกองทัพได้ และในยามที่ไม่มีการใช้อำนาจ หน่วยจู่โจมและหน่วยปฏิบัติการพิเศษสามารถทำหน้าที่เป็นครูฝึกให้กับหน่วยกำลังอื่นๆเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพได้อีกด้วย

สรุป

การวิเคราะห์บทบาทของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาพื้นฐานที่สำคัญ ทั้ง 4 ประการ ได้มีการดำเนินการในหลายรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ ปัญหาพื้นฐานทางสังคม และสังคมจิตวิทยา ที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่ 3 จชต.เกิดความรู้สึกที่แตกต่างกับสังคมส่วนใหญ่ เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างประชาชนในพื้นที่ เกิดความหวาดระแวงและมือคดติดกัน ปัญหาดังกล่าวนี้ต้องถือว่าเป็นต้นตอรากเหง้าของปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ต้องได้รับการดูแลแก้ไขโดยหน่วยงานและประชาชนทุกคนทุกภาคส่วน ไม่สามารถดำเนินการโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งได้ ต้องใช้หลักยุทธศาสตร์พระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”มาเป็นแกนหลักทางความคิด เพราะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในความรู้สึกนึกคิดของประชาชน ต้องทำด้วยความเข้าใจและจริงจัง ในส่วนของบทบาทของหน่วยรบพิเศษที่สามารถสนับสนุนการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ได้แก่

บทบาทการปฏิบัติจิตวิทยาของหน่วยปฏิบัติการจิตวิทยา ซึ่งมีหน้าที่ในการสร้างความเข้าใจต่อประชาชน ปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อแนวร่วมหรือฝ่ายก่อความไม่สงบ ด้วยหลักการและเทคนิคการปฏิบัติการตามหลักนิยมของหน่วย ทั้งการให้การพบปะพูดคุยโดยตรง การประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อประเภทต่างๆ ทั้งวิทยุกระจายเสียง แผ่นพับใบปลิว ป้ายโฆษณา สื่อมีเดียในรูปแบบอื่นๆ เป็นต้น นับว่าหน่วยปฏิบัติการจิตวิทยาที่ปฏิบัติการในนาม “หน่วยทักษิณสัมพันธ์” เป็นเครื่องมือของหน่วยรบพิเศษที่สามารถใช้สนับสนุนการแก้ปัญหาพื้นฐานทางสังคมและสังคมจิตวิทยาได้ตรงประเด็นที่สุด ส่วนจะใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใดต้องขึ้นหน่วยที่ควบคุมการใช้ทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการในการกำหนดขอบเขตและแผนงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงไร และนอกจากหน่วยปฏิบัติการจิตวิทยาแล้ว ชุดควบคุมรบพิเศษ(ชค.951 , 953

, 954)ซึ่งประกอบด้วยชุดปฏิบัติการพิเศษ มีภารกิจทำงานใกล้ชิดโดยตรงกับประชาชนในหลายรูปแบบก็เป็นเครื่องมืออีกอย่างหนึ่งของหน่วยรบพิเศษที่สามารถสนับสนุนการแก้ปัญหาในประเด็นนี้ได้อีกทางหนึ่งแม้จะไม่ใช้ภารกิจโดยตรง แต่ด้วยโอกาสการทำงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนและความเป็นนักปฏิบัติการจิตวิทยาที่อยู่ในตัวนักรบพิเศษทุกคนจะสามารถช่วยสนับสนุนการแก้ปัญหานี้ได้อีกทางหนึ่งด้วย

บทบาทในการแก้ปัญหახบวนการแบ่งแยกดินแดน การแก้ปัญหานี้ควรต้องวิเคราะห์โครงสร้างของขบวนการให้แยกออกจากกันอย่างชัดเจนว่าส่วนใดคือองค์กรนำ ส่วนใดคือแนวร่วม และส่วนใดคือกองกำลังติดอาวุธ ซึ่งต้องใช้กระบวนการสืบสวนสอบสวนประกอบกับกระบวนการด้านการข่าวที่มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องเป็นกลไกหลัก หน่วยรบพิเศษจะสามารถเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการแก้ปัญหานี้ได้หลายประการอาทิเช่น

การปฏิบัติการด้านการข่าวทั้งในพื้นที่ระวางป้องกันและพื้นที่ภายในโดยเครื่องมือที่อยู่ใน กอ.รมน.ภาค 4 สน.(ฉก.สันติสุข)และในแผนป้องกันชายแดน(บก.ควบคุม 4) การปฏิบัติการข่าวของหน่วยรบพิเศษทำได้ทั้งการปฏิบัติการข่าวเปิดและการข่าวลับ โดยเฉพาะเทคนิคการใช้ตัวแทนด้านการข่าว และตัวแทนปฏิบัติการลับ

การสลายโครงสร้างอำนาจรัฐซ้อนและแนวร่วม โดยการค้นหา พิสูจน์ทราบและทำลายโครงสร้างอำนาจรัฐซ้อนด้วยเทคนิควิธีการต่างๆเช่น การแพร่เมล็ดหินให้เกิดความหวาดระแวงกันเองในกลุ่มขบวนการ การปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อ การจัดตั้งมวลชนฝ่ายเรา เข้ามุมอำนาจในระดับหมู่บ้าน ตำบล หรืออาจใช้การจัดการด้วยกฎหมายหากมีหลักฐานความผิด

การสกัดกั้นการบ่มเพาะในรร.เอกชนสอนศาสนา และสถาบันการศึกษาปอเนาะ ในพื้นที่ จชต. ด้วยการค้นหาแยกแยะกลุ่มเป้าหมาย สร้างภูมิคุ้มกัน ให้กับเยาวชนที่ตกเป็นเป้าหมายในการบ่มเพาะของขบวนการ สกัดกั้นยับยั้งการบ่มเพาะ ตลอดจนสลาย และทำลายขบวนการจัดตั้งในสถานศึกษาให้หมดประสิทธิภาพ

การปฏิบัติการโดยตรงต่อเป้าหมายที่ถูกระบุอย่างชัดเจน หรือมีความพิเศษเกินขีดความสามารถของหน่วยทหาร ดำรวจทั่วไปเช่นมีการควบคุมตัวประกัน โดยใช้ขีดความสามารถ การโจมตี การช่วยเหลือตัวประกัน การใช้ยุทธโศปกรณ์พิเศษ การปฏิบัติร่วมกับอากาศยานเป็นต้น

และบทบาทของหน่วยรบพิเศษในการช่วยเหลือในด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ การวางแผน และการฝึกแก่กำลังทหาร (กำลังตามแบบ) กำลังตำรวจ และกำลังกึ่งทหาร ถือว่าเป็นบทบาทที่สำคัญและเหมาะสมของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะเป็นการขยายขีดความสามารถในการแก้ปัญหาในมิติต่างๆไปยังกำลังทหาร

ตามแบบ กำลังสำรวจและกำลังกึ่งทหารให้มีศักยภาพมากขึ้น มีผลต่อเป้าหมายในวงกว้างมากขึ้น และสามารถดำเนินการด้วยความต่อเนื่องมากขึ้นด้วย

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

สรุป

เอกสารวิจัยเรื่อง “บทบาทของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติด จังหวัดชายแดนภาคใต้” ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ 3 ประการคือ 1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2. เพื่อศึกษาบทบาทที่เหมาะสมของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษสนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ระดับ ผู้บัญชาการกองกำลังรบพิเศษ จนถึงระดับผู้บังคับชุดควบคุมรบพิเศษ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์เนื้อหาจนได้ข้อสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้

1. สถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานการณ์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดจากขบวนการแบ่งแยกดินแดนที่มีแนวความคิดต้องการที่จะแยกการปกครองออกจากประเทศไทย โดยใช้เงื่อนไขประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์ ศาสนา วิถีชีวิตวัฒนธรรม และเงื่อนไขความไม่เป็นธรรมต่างๆ ก่อความไม่สงบด้วยการก่อเหตุร้ายรุนแรงด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อสร้างความหวาดกลัวให้เกิดกับประชาชนในพื้นที่ และสร้างสถานการณ์ให้ต่างชาติเข้ามาแทรกแซงเพื่อให้เกิดสถานะที่เกือตูลในการแบ่งแยกดินแดนออกจากประเทศไทย ปัจจุบันขบวนการก่อความไม่สงบยังคงความพยายามในการสร้างสถานการณ์การก่อความไม่สงบ ยังก่อเหตุรุนแรงต่อเจ้าหน้าที่และประชาชนอย่างต่อเนื่อง ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เริ่มปะทุเมื่อปี 2547 เป็นปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนแตกต่างจากปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในยุคก่อน เมื่อเกิดเหตุการณ์ปล้นปืนที่กองพันพัฒนาที่ 4 เมื่อปี 2547 รัฐบาลไทยจึงยังไม่สามารถวิเคราะห์และประเมินสาเหตุของปัญหา ได้อย่างถูกต้องทำให้ความพยายามในการแก้ปัญหาของรัฐบาลในช่วงเวลานั้นขาดการกำหนดแผนและทิศทางที่ชัดเจน เสมือนเป็นการเริ่มต้นที่ไม่มั่นคงทำ

ให้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายและแผนในการแก้ไขปัญหาโดยตลอด ทำให้กลไกในการแก้ปัญหาขาดความต่อเนื่องและไม่เกิดประสิทธิผล

BRN-Coordinate ถือเป็นหนึ่งในขบวนการก่อความไม่สงบที่ดำเนินการก่อเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยปรับแนวทางยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี เพื่อยับยั้งการต่อสู้กับรัฐไทย เพื่อสถาปนา “รัฐปัตตานี” โดยมุ่งเน้นสร้างสมาชิกผ่านโรงเรียนปอเนาะ และตาดีกา ขบวนการ BRN-Coordinate ได้ดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และยุทธวิธีของขบวนการภายใต้หลักการปฏิบัติการลับ (Covert Action) โดยการวางเป้าหมายที่ชัดเจน คือการรื้อฟื้นความเป็นชาติขึ้นมาใหม่ สร้างให้เกิดความรู้สึกและมีอุดมการณ์ร่วมแห่งความเป็นเชื้อชาติมลายู ศาสนาอิสลาม และแนวคิดความต้องการรัฐชาติ(Nation State) ขึ้นมาให้เป็นหนึ่งเดียว และปฏิเสธการปกครองของรัฐไทยภายใต้กรอบแนวคิดของแผนปฏิบัติการบันได 7 ขั้น โดยแผนดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่ 1 เป็นการปฏิบัติในขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 5 เป็นห้วงของการดำเนินการจัดตั้ง และดำเนินงาน เพื่อสร้างความพร้อมของคนองค์กรและอุดมการณ์ ส่วนที่ 2 เป็นการปฏิบัติการในขั้นที่ 6 และขั้นที่ 7 เป็นขั้นการก่อการปฏิวัติ เพื่อความสำเร็จของการกู้ชาติปัตตานี โดยขบวนการ BRN Co-ordinate มียุทธศาสตร์ 3 ขั้นตอนประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นรับทางยุทธศาสตร์ เป็นกระบวนการบ่มเพาะแนวความคิด เพื่อสร้างจิตสำนึกแล้วจัดตั้งโครงสร้างมวลชน (อาเยาะห์) และกองกำลังติดอาวุธ (RKK) ขบวนการ BRN Co-ordinate สามารถดำเนินการขั้นนี้ได้อย่างได้ผล ปัจจุบันยังคงมีหลักฐานว่าขบวนการ BRN Co-ordinate ยังดำเนินการกระบวนการบ่มเพาะความคิดความเชื่ออย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างฐานการสนับสนุนของมวลชนให้คงอยู่โดยเฉพาะการมุ่งเป้าหมายไปยังกลุ่มเยาวชนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ด้วยเงื่อนไขที่เกื้อกูลที่มีอยู่ในพื้นที่ได้แก่ ชาติพันธุ์ ศาสนา และดินแดนมลายู การดำเนินการขั้นนี้ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญของ BRN Co-ordinate และหากฝ่ายรัฐบาลไม่สามารถสกัดกั้นการดำเนินการนี้ได้ ปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็ไม่สามารถได้รับการแก้ไขหรือยุติได้อย่างถาวร การดำเนินการแก้ปัญหาต่อเรื่องดังกล่าวจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและในทุกภาคส่วนทั้งฝ่ายปกครอง ฝ่ายการศึกษา ภาคสังคม และทุกๆส่วนที่เกี่ยวข้องรวมทั้งฝ่ายทหาร ขั้นที่ 2 ขั้นยับยั้งทางยุทธวิธี เป็นขั้นที่ขบวนการก่อความไม่สงบใช้การสร้างสถานการณ์ก่อความไม่สงบด้วยยุทธวิธีก่อการร้าย สร้างความสับสนไร้ระเบียบในพื้นที่ พยายามขับเคลื่อนให้เกิดการจลาจลในรูปแบบสงครามกลางเมือง โดยมุ่งทำลายอำนาจการปกครองและลดความน่าเชื่อถือของรัฐ ขั้นตอนนี้ส่งผลในด้านลบต่อขบวนการก่อความไม่สงบเนื่องจากต้องใช้วิธีการที่โหดร้าย รุนแรงต่อเป้าหมายที่เป็นทั้งประชาชนผู้บริสุทธิ์และเจ้าหน้าที่รัฐทำให้เกิดการต่อต้านและไม่เห็นด้วยกับวิธีการดังกล่าวจากประชาชนทั้งในและต่างประเทศ เมื่อใช้เวลานานแล้วยังไม่บรรลุผลเพราะยุทธวิธีก่อการร้ายได้สร้างความเสียหาย

ต่อชีวิตและทรัพย์สินของคนจำนวนมาก ทำให้ขบวนการไม่ได้รับการยอมรับในวงกว้าง ขั้นที่ 3 ขั้นรุกทางยุทธศาสตร์ ขบวนการก่อความไม่สงบจะดำเนินกลยุทธ์ทางการเมืองทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยผ่านองค์กรมุสลิมโลก (OIC) เพื่อที่จะให้ องค์การสหประชาชาติเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาและนำไปสู่การแบ่งแยกดินแดนอย่างสมบูรณ์ในที่สุด ซึ่งขั้นตอนนี้ขบวนการก่อความไม่สงบยังไม่สามารถดำเนินการอย่างได้ผล

สถานการณ์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในขั้นยืนทางยุทธศาสตร์ คือ ขบวนการก่อความไม่สงบไม่สามารถที่จะรุกทางยุทธศาสตร์ตามที่วางไว้ได้อย่างได้ผล แต่ก็ยังไม่พ่ายแพ้ทางยุทธวิธี ยังสามารถปฏิบัติการทางยุทธวิธีด้วยการก่อเหตุรุนแรงในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่องแต่เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติการก่อเหตุย้อนหลังไปถึงปีพ.ศ.2547 ถือว่ามีสถิติที่ลดลง เหตุผลเพราะเหตุการณ์ก่อการร้ายสร้างความรุนแรงทั่วทั้งพื้นที่ด้วยการลอบยิงครู, พระ, วางเพลิงเผาโรงเรียน, ลอบวางระเบิดในพื้นที่เมืองใหญ่ การชุมนุมโจมตีกองกำลังของรัฐด้วยระเบิด และการฆ่าผู้บริสุทธิ์ทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคมในวงกว้างจนไม่ได้รับการสนับสนุนทั้งจากประชาชนในประเทศและองค์การระหว่างประเทศซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทางยุทธศาสตร์ของขบวนการก่อความไม่สงบ ในขณะที่รัฐบาลไทยพยายามดำเนินการต่อสู้กับขบวนการก่อความไม่สงบด้วยยุทธศาสตร์การป้องกันภายในและยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมถึงการดำเนินการทางการทูตและประชาสัมพันธ์ข้อเท็จจริงต่อต่างชาติเพื่อตัดการสนับสนุนจากภายนอก ทำให้สถานการณ์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่สามารถนำไปสู่การบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของขบวนการแบ่งแยกดินแดน แต่ฝ่ายรัฐบาลไทยก็ยังไม่สามารถยุติสถานการณ์การก่อเหตุรุนแรงได้อย่างสิ้นเชิง ยังไม่สามารถสกัดกั้น ยับยั้งการบ่มเพาะความคิดความเชื่อที่บิดเบือนให้เกิดความเกลียดแค้นชิงชังต่อรัฐไทยได้ ยังไม่สามารถสร้างคุณภาพชีวิต การกินดีอยู่ดี การศึกษาที่ดีที่ถาวรให้เกิดในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็จะยังคงอยู่ต่อไป

2. บทบาทที่เหมาะสมของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ภารกิจหลักของหน่วยรบพิเศษในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ คือ การสนับสนุนกำลังในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ ในเรื่องหลัก 3 ประการ คือ

1. การช่วยเหลือในด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ การวางแผน และการฝึกแก่กำลังทหาร (กำลังตามแบบ) กำลังตำรวจ และกำลังกึ่งทหาร
2. การจัดตั้งกำลังประชาชนเพื่อสนับสนุนฝ่ายรัฐบาล
3. การปฏิบัติการทางยุทธวิธีโดยหน่วยรบพิเศษ หรือร่วมกับกำลังประเภทอื่นๆ นอกจากภารกิจหลัก

3 ประการข้างต้นแล้วหน่วยรบพิเศษยังสามารถให้การสนับสนุนทางด้านอาวุธ การปฏิบัติการจิตวิทยาและการช่วยเหลือประชาชนได้ตามขีดความสามารถซึ่งบทบาทของหน่วยรบพิเศษที่เหมาะสมในการสนับสนุนการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้แก่

2.1 บทบาทของหน่วยรบพิเศษในการช่วยเหลือด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ การวางแผน และการฝึกแก้กำลังทหาร (กำลังตามแบบ) กำลังตำรวจ และกำลังกึ่งทหารโดยเฉพาะการจัดตั้งกำลังประชาชน เป็นบทบาทที่สำคัญและเหมาะสมของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะเป็นการใช้ขีดความสามารถของหน่วยรบพิเศษทั้งในด้านการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ(ปปส.) การปฏิบัติการจิตวิทยาและการปฏิบัติการโดยตรงเพื่อขยายขีดความสามารถในการแก้ปัญหาในมิติต่างๆ ไปยังกำลังทหารตามแบบ กำลังตำรวจและกำลังกึ่งทหารให้มีศักยภาพมากขึ้น อันจะมีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่รัฐต่อเป้าหมายได้กว้างขวางมากขึ้นและสามารถดำเนินการด้วยความต่อเนื่องมากขึ้นเพราะกำลังทหารตามแบบ กำลังตำรวจและกำลังกึ่งทหารเป็นกำลังที่อยู่ปฏิบัติการถาวรในพื้นที่ อันจะทำให้การแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 บทบาทในการสนับสนุนการแก้ปัญหาต่อขบวนการแบ่งแยกดินแดน การแก้ปัญหาประเด็นนี้ต้องวิเคราะห์โครงสร้างของขบวนการให้แยกออกจากกันอย่างชัดเจนและกำหนดเป้าหมายให้ได้ว่าส่วนใดคือองค์กรนำ ส่วนใดคือแนวร่วม และส่วนใดคือกองกำลังติดอาวุธ และใช้กระบวนการสืบสวนสอบสวนประกอบกับกระบวนการด้านการข่าวที่มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องเป็นกลไกหลัก หน่วยรบพิเศษจะสามารถเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ได้หลายประการได้แก่

2.2.1 การปฏิบัติการด้านการข่าวทั้งในพื้นที่ระวางป้องกันและพื้นที่ภายใน โดยเครื่องมือที่อยู่ใน กอ.รมน.ภาค 4 สน.(ฉก.สันติสุข)และในแผนป้องกันชายแดน(บก.ควบคุม 4) การปฏิบัติการข่าวของหน่วยรบพิเศษทำได้ทั้งการปฏิบัติการข่าวเปิดและการข่าวลับ โดยเฉพาะเทคนิคการใช้ตัวแทนด้านการข่าว และตัวแทนปฏิบัติการลับ

2.2.2 การสลายโครงสร้างอำนาจรัฐซ้อนและแนวร่วม โดยการค้นหา พิสูจน์ทราบ และทำลายโครงสร้างอำนาจรัฐซ้อนด้วยเทคนิควิธีการต่างๆ เช่น การแพร่มลทินให้เกิดความหวาดระแวงกันเองในกลุ่มขบวนการ การปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อ การจัดตั้งมวลชนฝ่ายเรา เข้ากุมอำนาจในระดับหมู่บ้าน ตำบล หรืออาจใช้การจัดการด้วยกฎหมายหากมีหลักฐานความผิด

2.2.3 การสกัดกั้นการบ่มเพาะความคิดความเชื่อที่ถูกบิดเบือนในรร.เอกชนสอนศาสนา และสถาบันการศึกษาปอเนาะ ในพื้นที่ จชต. ด้วยการค้นหาแยกแยะกลุ่มเป้าหมาย สร้าง

ภูมิคุ้มกัน ให้กับเยาวชนที่ตกเป็นเป้าหมายในการบ่มเพาะของขบวนการ สกัดกั้นยับยั้งการบ่มเพาะ ตลอดจนสลาย และทำลายขบวนการจัดตั้งในสถานศึกษาให้หมดประสิทธิภาพ

2.2.4 การปฏิบัติการโดยตรงต่อเป้าหมายที่ถูกระบุอย่างชัดเจน หรือมีความพิเศษเกินขีดความสามารถของหน่วยทหาร ดำรงทั่วไปเช่นมีการควบคุมตัวประกัน โดยใช้ขีดความสามารถการ โจมตี การช่วยเหลือตัวประกัน การใช้ยุทธโศปกรณ์พิเศษ การปฏิบัติร่วมกับอากาศยาน เป็นต้น

2.3 บทบาทในการสนับสนุนการแก้ปัญหาพื้นฐานทางสังคม และสังคมจิตวิทยา ที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่ 3 จชต.เกิดความรู้สึกที่แตกต่างกับสังคมส่วนใหญ่ เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างประชาชนในพื้นที่ เกิดความหวาดระแวงและมีอคติต่อกัน ปัญหาดังกล่าวนี้ต้องถือว่าเป็นต้นตอรากเหง้าของปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ต้องได้รับการดูแลแก้ไข โดยหน่วยงานและประชาชนทุกคนทุกภาคส่วน ไม่สามารถดำเนินการโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งได้ ต้องใช้หลักยุทธศาสตร์พระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” มาเป็นแกนหลักทางความคิด เพราะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในความรู้สึกนึกคิดของประชาชน ต้องทำด้วยความเข้าใจ และจริงใจ ในส่วนของบทบาทของหน่วยรบพิเศษที่สามารถสนับสนุนการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ได้แก่ บทบาทการปฏิบัติจิตวิทยาของหน่วยปฏิบัติการจิตวิทยา ซึ่งมีหน้าที่ในการสร้างความเข้าใจต่อประชาชน ปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อแนวร่วมหรือฝ่ายก่อความไม่สงบ ด้วยหลักการและเทคนิคการปฏิบัติการตามหลักนิยมของหน่วย ทั้งการใช้การพบปะพูดคุยโดยตรง การประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อประเภทต่างๆ ทั้งวิทยุกระจายเสียง แผ่นพับใบปลิว ป้ายโฆษณา สื่อมีเดียในรูปแบบอื่นๆ เป็นต้น นับว่าหน่วยปฏิบัติการจิตวิทยาที่ปฏิบัติการในนาม “หน่วยทักษิณสัมพันธ์” เป็นเครื่องมือของหน่วยรบพิเศษที่สามารถใช้สนับสนุนการแก้ปัญหาพื้นฐานทางสังคมและสังคมจิตวิทยาได้ตรงประเด็นที่สุด ส่วนจะใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใดต้องขึ้นหน่วยที่ควบคุมการใช้ทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการในการกำหนดขอบเขตและแผนงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงไร และนอกจากหน่วยปฏิบัติการจิตวิทยาแล้ว ชุดควบคุมรบพิเศษ(ชค.951 , 953 , 954)ซึ่งประกอบด้วยชุดปฏิบัติการรบพิเศษ มีภารกิจทำงานใกล้ชิดโดยตรงกับประชาชนในหลายรูปแบบก็เป็นเครื่องมืออีกอย่างหนึ่งของหน่วยรบพิเศษที่สามารถสนับสนุนการแก้ปัญหาในประเด็นนี้ได้อีกทางหนึ่งแม้จะไม่ใช่งานโดยตรง แต่ด้วยโอกาสการทำงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนและความเป็นนักปฏิบัติการจิตวิทยาที่อยู่ในตัวนักรบพิเศษทุกคนจะสามารถช่วยสนับสนุนการแก้ปัญหานี้ได้อีกทางหนึ่งด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กอ.รมน.ภาค 4 สน. ควรมีการกำหนดแผนงานยุทธศาสตร์ในการต่อสู้กับ ขบวนการก่อความไม่สงบทั้งเชิงรับและเชิงรุก ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์การสกัดกั้น ขัดขวางการรุก ทางการเมืองของขบวนการก่อความไม่สงบ และแผนยุทธศาสตร์การรุกทางการเมืองของฝ่ายเรา เพื่อเป็นกรอบแผนงานในการแก้ปัญหาภาคใต้ให้มีการขับเคลื่อนอย่างมีพลัง มีเป้าหมายที่ชัดเจน ส่งผลกระทบต่อขบวนการก่อความไม่สงบ และมีเป้าหมายระยะเวลาแห่งความสำเร็จที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1.2 กอ.รมน.ภาค 4 สน. ควรกำหนดแผนการจัดการต่อองค์กรนำอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เพราะองค์กรนำเป็นกลไกสำคัญของขบวนการก่อความไม่สงบที่สร้างปัญหาการก่อความไม่สงบ ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ หากองค์กรนำถูกกำจัดหรือจำกัดการดำเนินการจะทำให้ ขบวนการก่อความไม่สงบเกิดความระส่ำระสายขาดเอกภาพ ขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้จะใช้เซลล์ อิสระที่มาเกาะเกี่ยวกันก็ตาม แต่การจัดการต่อองค์กรนำนั้นจะต้องทำควบคู่กัน ไปทั้งการปราบปรามและการเจรจาใช้ทั้งมาตรการทั้งอ่อนและแข็งควบคู่กัน ไป ควรทำทั้งในทางเปิดและ ทางลับ ด้วยหน่วยงานทั้งในและนอกประเทศ

1.3 กอ.รมน.ภาค 4 สน.ควรมีการประเมินผลในการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ทั้งในระดับยุทธศาสตร์และยุทธการ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ปรับปรุงและกำหนดกลยุทธ์ใน การเอาชนะขบวนการก่อความไม่สงบ ซึ่งการประเมินผลดังกล่าวจะไม่ออกในเชิงปริมาณหรือผล การปฏิบัติงานที่เป็นเชิงสถิติ แต่การประเมินต้องตอบได้ว่าแผนงานในระดับต่างๆส่งผลต่อ ขบวนการก่อความไม่สงบหรือไม่อย่างไร และจะต้องปรับปรุงกลยุทธ์ที่มีอยู่หรือเพิ่มเติมแผนงาน ในเรื่องใดเพื่อให้การแก้ปัญหาบรรลุผลสำเร็จ

1.4 ขนาดกำลังที่เหมาะสมของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนภารกิจในรูปแบบ ต่างๆควรเป็นดังนี้

1.4.1 ใช้กำลัง 1 กองร้อยรบพิเศษเพิ่มเติมกำลังในภารกิจด้านการเมือง

1.4.2 ใช้กำลัง 1 หมวดจู่โจมในภารกิจทางยุทธวิธี

1.4.3 ใช้กำลัง 1 หมวดปฏิบัติการจิตวิทยาในภารกิจปฏิบัติการจิตวิทยา

ทั้งนี้ เป็นข้อเสนอขนาดกำลังมูลฐานต่อภารกิจในรูปแบบต่างๆเท่านั้น การใช้ กำลังแต่ละประเภทจำนวนเท่าไร ควรขึ้นกับการประมาณสถานการณ์ของหน่วยที่รับผิดชอบภารกิจ และความสอดคล้องของแผนปฏิบัติการ

1.5 หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ควรเร่งรัดและพัฒนาขีดความสามารถความเป็นครูซึ่งเป็นคุณลักษณะประการหนึ่งของหน่วยรบพิเศษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อช่วยขยายขีดความสามารถให้กับกำลังตามแบบและหน่วยงานอื่นๆ ในด้านการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่อง การจัดตั้งกำลังประชาชนเพื่อต่อสู้กับขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าควรมีขั้นตอนและวิธีการอย่างไร

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่อง การเอาชนะทางยุทธศาสตร์ต่อขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อความสงบที่ยั่งยืน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

บะห์รุณ(นามแฝง), “ญีสาดสี่เทา ไครสร้าง ไครเลี้ยงไฟได้”. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สาธิตา, 2548

บะห์รุณ(นามแฝง). “ประวัติศาสตร์ลัทธิประหลาด”. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สาธิตา, 2551.

อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว. “อัลกออิดะห์ ญีสาด เจไอ และขบวนการก่อการร้ายภาคใต้” . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ Open Books, 2548

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

ลำเรีจ ศรีหรัย,พลตรี. “ขบวนการ BRN-COORDINATE กับการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ในช่วงปี พ.ศ.2547 – ปัจจุบัน (2550) และแนวความคิดในการยุติสถานการณ์”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร,2550

ชินวัฒน์ แม้นเดช,พันเอก. “กระบวนการเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์กรการต่อสู้ของขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และแนวทางในการหยุดยั้ง” เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร,2555

คุณวุฒิ หมอแก้ว,พันเอก. “แนวความคิดในการต่อสู้เพื่อเอาชนะขบวนการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศึกษาเฉพาะกรณี : BRN Co – ordinate” .เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร,2555

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กองทัพบก. “หลักนียมการปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษ ทบ.” 2550

กองทัพบก. “หลักนียมการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ ทบ.” 2534

กอ.รมน.ภาค 4 สน.,”กรอบแนวทางการบริหารจัดการด้านความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดน

ภาคใต้ประจำปี 2554-2558” .2554

กอ.รมน.ภาค 4 สน. “แผนปฏิบัติการด้านความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ประจำปี 2557” 2557

กอ.รมน.ภาค 4 สน. “สรุปผลการปฏิบัติงานประจำปี2556” . 2556

กอ.รมน.ภาค 4 สน. “เอกสารการปฏิบัติ 7 ขั้นตอน ยึดได้จากบ้านนายมะแซ อุเซ็ง” .2550

คณะกรรมการวุฒิสภา, รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง “ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้”,2554

โรงเรียนสงครามพิเศษ, “เอกสารประกอบการสอนวิชา ปปส.”.2553

โรงเรียนการเมืองศูนย์สันติสุข, อัดสำเนา, 2553

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

สุเมธ ปานเพชร . “สถิติย้อนหลัง”.(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก : <http://www.isranews.org/south-news/stat-history.html> ,2557

ธีรนนท์ นันทขว้าง, พันเอก. “การก่อความไม่สงบใน จชต.”. (ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก :<http://tortaharn.net/contents/index.php?option=com>. 2555

ไทยพีบีเอส . “ เกรจา 3 จังหวัดภาคใต้เราจะอยู่ร่วมกันอย่างไร?”. (ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก : http://www.fes-thailand.org/.../Southern%20Conflict%20Negotiations_final.pd. 2557

ภาคผนวก

ผนวก ก

แบบสัมภาษณ์การวิจัยและรายชื่อผู้สัมภาษณ์

การแก้ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันอยู่ภายใต้การอำนวยการของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เป็นหน่วยงานในระดับพื้นที่ ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคง ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีความปลอดภัย สงบสันติ ปราศจากเงื่อนไขที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรง และมีบรรยากาศ ที่เกื้อกูลต่อการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้าง ความสมานฉันท์ และความเป็นธรรมที่เกื้อกูลต่อการพัฒนา และการสร้างสันติภาพอย่างยั่งยืน ด้วยการนำยุทธศาสตร์กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยใช้ นโยบายสานใจสู่สันติตามแนวทาง การเมืองนำการทหาร มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่ผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการคือ ประชาชนในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ห้วงเวลาที่ผ่านมานั้นการแก้ปัญหาในภาพรวมมีความก้าวหน้าในทางที่ดีขึ้น แต่การก่อเหตุรุนแรงและความพยายามแบ่งแยกดินแดนของขบวนการก็ยังไม่ยุติลง

หน่วยรบพิเศษได้รับคำสั่งจากกองทัพบกให้สนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภารกิจการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ(ปปส.) ตั้งแต่เริ่มเกิดเหตุการณ์ในปีพ.ศ.2547ถึงปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ใช้นามหน่วยว่า กองบังคับการควบคุมที่ 9(บก.9) มีกำลังเริ่มแรกเพียงหนึ่งกองร้อยรบพิเศษ และได้มีการปรับเปลี่ยนกำลังตลอดจนการควบคุมบังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง จนถึงปัจจุบันหน่วยรบพิเศษปฏิบัติงานในนามหน่วยเฉพาะกิจสันติสุข มีกำลัง 4 ชุดควบคุมรบพิเศษ(มีกำลัง 4 กองร้อยเพิ่มเติมกำลัง) , 1 ชุดควบคุมการปฏิบัติการพิเศษ(มีกำลัง 1 หมวดหมู่โจมตีเพิ่มเติมกำลัง) และ 1 ชุดควบคุม ทักษิณสัมพันธ์(มีกำลังกองร้อยปฏิบัติการจิตวิทยาเพิ่มเติมกำลัง) โดยในห้วงที่ผ่านมามีการปรับเปลี่ยนกำลังและแนวทางการใช้หน่วยมาโดยตลอด นับเป็นการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษที่มีจำนวนมากอย่างต่อเนื่องและยาวนานเป็นเวลาเกือบ 10 ปี ในขณะที่ผลของการแก้ไขปัญหายังไม่ เห็นเป็นรูปธรรมมากนัก ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าว เพื่อหาคำตอบถึงบทบาทที่ควร จะเป็นและแนวทางการใช้หน่วยรบพิเศษที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การแก้ไขปัญหการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประสบผลสัมฤทธิ์ จึงขอทราบความคิดเห็นต่อการแก้ไข ปัญหาการก่อความ ไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าท่านมีความเห็นอย่างไรในประเด็น ต่อไปนี้

1. ยุทธศาสตร์และแนวทางในการแก้ปัญหา 3 จชต.ของรัฐบาลไทยมีความเหมาะสมแล้วหรือไม่อย่างไร และรัฐบาลไทยควรกำหนดระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดเป้าหมายและระยะเวลาแห่งความสำเร็จหรือไม่ หากเห็นว่าสมควรท่านมีความเห็นว่าจะกำหนดระยะเวลาแห่งความสำเร็จเป็นเวลาเท่าไรต่อเรื่องใดบ้าง

2. โครงสร้างองค์กรในการแก้ปัญหา 3 จชต.ในปัจจุบันในส่วนของ กอ.รมน.ภาค 4 สน.ซึ่งมีความรับผิดชอบยุทธศาสตร์การป้องกันภายใน ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีเครื่องมือหลักคือ กองกำลังทหารในแบบต่างๆทั้งทหารบก เรือ อากาศ ทหารหลัก ทหารพราน หน่วยรบพิเศษ หน่วยงานตำรวจ และหน่วยงานราชการอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการด้านความมั่นคง มีความเหมาะสมแล้วหรือไม่ หน่วยงานต่างๆมีการบูรณาการประสานแผนงานกันอย่างเหมาะสมหรือไม่อย่างไร และความสัมพันธ์ของหน่วยรบพิเศษ(หมายถึง ฉก.สันติสุข และ นขต.)ที่มีต่อหน่วยงานในการแก้ปัญหาของ กอ.รมน.ภาค 4 สน.ในทุกระดับมีความเหมาะสมและเกื้อกูลต่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพหรือไม่ ถ้าไม่ควรเป็นอย่างไร

3. บทบาทของ กอ.รมน.ภาค 4 สน.ต่อการแก้ปัญหา 3 จชต.มีความเหมาะสมแล้วหรือไม่อย่างไร ยุทธศาสตร์และแผนงานของ กอ.รมน.ภาค 4 สน.สามารถตอบสนองต่อการแก้ปัญหา 3 จชต.หรือไม่เพียงไร และท่านคิดว่าควรมีแผนงานในเรื่องใดอีกที่จะทำให้การแก้ปัญหา 3 จชต.มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. บทบาทของหน่วยรบพิเศษในการปฏิบัติงานใน 3 จชต.ในภาพรวมมีความเหมาะสมแล้วหรือไม่อย่างไร

4.1 บทบาทและภารกิจของ ชค. 543 ในการสนับสนุนภารกิจ ของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. มีความเหมาะสมแล้วหรือไม่หากเห็นว่าไม่ ควรเป็นอย่างไร , ชค.543 ควรมีขนาดกำลังเท่าใดจึงเหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับ

4.2 บทบาทและภารกิจของ ชค. ทักษิณสัมพันธ์ ในการสนับสนุนภารกิจ ของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. มีความเหมาะสมแล้วหรือไม่หากเห็นว่าไม่ ควรเป็นอย่างไร , ชค.ทักษิณสัมพันธ์ ควรมีขนาดกำลังเท่าใดจึงเหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับ

4.3 บทบาทและภารกิจของ ชค.รบพิเศษ(ชค.951,953,954) ในการสนับสนุนภารกิจ ของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. มีความเหมาะสมแล้วหรือไม่หากเห็นว่ามี ควรเป็นอย่างไร , ชค.รบพิเศษ ควรมีขนาดกำลังเท่าใดจึงเหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับ

5. ภารกิจหลักของหน่วยรบพิเศษในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ คือ การสนับสนุนกำลังในการ ปปส. ในเรื่องหลัก 3 ประการ คือ

1. การช่วยเหลือในด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ การวางแผน และการฝึกแก้กำลังทหาร (กำลังตามแบบ) กำลังตำรวจ และกำลังกึ่งทหาร
2. การจัดตั้งกำลังประชาชนเพื่อสนับสนุนฝ่ายรัฐบาล
3. การปฏิบัติการทางยุทธวิธีโดยหน่วยรบพิเศษ หรือร่วมกับกำลังประเภทอื่นๆ

นอกจากภารกิจหลัก 3 ประการข้างต้นแล้วหน่วยรบพิเศษยังสามารถให้การสนับสนุน ทางด้านการข่าว การปฏิบัติการจิตวิทยาและการช่วยเหลือประชาชนได้ตามขีดความสามารถ

ในฐานะที่ท่านมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จชต.ท่านคิดว่ามีภารกิจใดบ้างที่ หน่วยรบพิเศษได้ปฏิบัติเป็นไปตามหลักนิยามดังกล่าว และภารกิจเหล่านั้นประสบผลสำเร็จในการ แก้ปัญหาหรือไม่อย่างไร(หากสามารถระบุภารกิจหรือชื่อ โครงการจะเป็นประโยชน์อย่างมากเช่น โครงการหมู่บ้านพัฒนาสันติ (ทำอะไร เกิดผลต่อการแก้ปัญหาอย่างไร) เป็นต้น

6. ความคิดเห็นอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

รายชื่อผู้สัมภาษณ์

- | | | |
|--------------------|-------------|--|
| 1. พล.ท.เฉลิมชัย | สิทธิสาท | ผบ.นสศ. (อดีต ผบ.ฉก.สันติสุข) |
| 2. พล.ต.วิวรรณ | ปฐมภักย์ | รอง ผอ.รมน.ภาค 4 สน. |
| 3 พล.ต.มณี | จันทร์ทิพย์ | ผบ.พล.ร.15 |
| 4. พล.ต.พะโจมตี | ตามประทีป | รอง ผบ.นสศ. (อดีต ผอ.ศูนย์สันติสุข) |
| 5. พล.ต.ราชรักษ์ | เรียนพีชน์ | รอง ผบ.นสศ. (อดีต ผบ.ฉก.สันติสุข) |
| 6. พล.ต.วินัย | นั่งทับ | ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (อดีต ผบ.ฉก.สันติสุข) |
| 7. พ.อ.สายัณ | เมืองศรี | รอง ผบ.พล.รพศ.1 (ผบ.ฉก.สันติสุข) |
| 8. พ.อ.พรเทพ | กลัมพสุต | รอง เสธ นสศ. (อดีต รอง ผบ.ฉก.สันติสุข) |
| 9. พ.อ.ณัฐวุฒิ | นาคะนกร | ผบ.รพศ.1 (อดีต เสธ ฉก.สันติสุข , ผบ.ชค.953) |
| 10. พ.อ.เชษฐา | ตรงดี | ผบ.รพศ.2 (อดีต ผบ.ชค.ทักษิณสัมพันธ์) |
| 11. พ.อ.วินัย | พิมาย | รอง.เสธ พล.รพศ.1 (อดีต ผบ.ชค.543) |
| 12. พ.ท.ปิยะศักดิ์ | สายธนู | ผบ.รพศ.2 พัน.1 (ผบ.ชค.953) |
| 13. พ.ท.สถาพร | ชูศรี | ผบ.ชค.951 |
| 14. พ.ท.ทวีรัตน์ | เบญจาทิกุล | ผบ.ชค.543 |
| 15. พ.ท.นันทภพ | ไชยสงค์ | ผบ.ชค.ทักษิณสัมพันธ์ |

ประวัติย่อผู้วิจัย

| | |
|-------------------|---|
| ชื่อ | พลตรี ศิริชัย เทศนา |
| วัน เดือน ปี เกิด | 19 มีนาคม 2500 |
| การศึกษา | โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 16 โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 27 โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำ ชุดที่ 67 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง |
| ประวัติรับราชการ | ผู้บังคับชุดปฏิบัติการรบพิเศษ รพศ.1พัน.1 ผู้บังคับกองพันรบพิเศษที่ 2 กรมรบพิเศษที่ 1 ผู้บังคับการกรมรบพิเศษที่ 1 รองผู้บัญชาการกองพลรบพิเศษที่ 1 รองเสนาธิการหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ |
| ตำแหน่งปัจจุบัน | ผู้บัญชาการกองพลรบพิเศษที่ 1 |

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

เรื่อง บทบาทของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัย พล.ต.ศิริชัย เทศนา

หลักสูตร วปม. รุ่นที่ 7

ตำแหน่ง ผู้บัญชาการกองพลรบพิเศษที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์ ศาสนา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และเงื่อนไขต่างๆ ในสังคม ซึ่งกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงได้นำประเด็นต่างๆ ในมิติเหล่านี้มาบิดเบือนและนำไปใช้ในการบ่มเพาะ เผยแพร่ให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างปมขัดแย้งในด้านความคิดและจิตใจต่อรัฐและเจ้าหน้าที่ ด้วยการชี้ให้เห็นว่า พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เดิมคือรัฐปัตตานีแต่ถูกประเทศไทยเข้ายึดครองกดขี่ ข่มเหง ให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันกับประชาชนในภูมิภาคอื่นๆ บิดเบือนหลักศาสนา นำหลักคำสอนของศาสนามาเบี่ยงเบน เพื่อตอบสนองการขับเคลื่อนหรือขยายอำนาจของกลุ่ม รวมทั้ง สร้างความแตกแยกให้เกิดขึ้นกับ 2 ศาสนา สร้างความเกลียดชัง กระทำสิ่งใดก็ได้ให้ประชาชนเกลียดชังเจ้าหน้าที่รัฐ สร้างความหวาดกลัวกับผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือกับขบวนการ และผู้ที่ให้ความร่วมมือกับ เจ้าหน้าที่รัฐ ด้วยการก่อเหตุร้ายในหลายรูปแบบ นอกจากเพื่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้เกิดความหวาดกลัวต่อประชาชนแล้ว ขบวนการก่อความไม่สงบยังต้องการส่งข้อมูลการก่อเหตุรุนแรงเหล่านี้ไปยังโลกภายนอก ไปยังองค์กรระหว่างประเทศทั้งสหประชาชาติและ OIC ให้เข้ามาดำเนินการตามความต้องการที่จะแบ่งแยกดินแดนต่อไป แต่ผลการดำเนินการของขบวนการก่อความไม่สงบยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในปัจจุบัน

การแก้ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันอยู่ภายใต้การอำนวยการของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เป็นหน่วยงานในระดับพื้นที่ ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคง ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีความปลอดภัย สงบสันติ ปราศจากเงื่อนไขที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรง และมีบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการ

สร้าง ความสามัคคี และความเป็นธรรมที่เกื้อกูลต่อการพัฒนา และการสร้างสันติภาพอย่างยั่งยืน ด้วยวิธีการน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 206/2549 เรื่องนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และนำยุทธศาสตร์กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยใช้ นโยบายสานใจสู่สันติตามแนวทาง การเมืองนำการทหาร มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่ ผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการคือ ประชาชนในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และอยู่ ร่วมกันอย่างสันติภายใต้ความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา นั้น ทำให้สถานการณ์ในภาพรวมมีความก้าวหน้าในทางที่ดีขึ้น แต่สถานการณ์การก่อเหตุ รุนแรงและความพยายามแบ่งแยกดินแดนของขบวนการก็ยังไม่ยุติลง

หน่วยรบพิเศษได้รับคำสั่งจากกองทัพบกให้สนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภารกิจการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ (ปปส.) ตั้งแต่เริ่มเกิดเหตุการณ์ในปีพ.ศ.2547ถึงปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ขึ้นนามหน่วยว่ากอง บังคับการควบคุมที่ 9(บก.9) มีคำสั่งเริ่มแรกเพียงหนึ่งกองร้อยรบพิเศษ และได้มีการปรับเปลี่ยน คำสั่งตลอดจนการควบคุมบังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง จนถึงปัจจุบันหน่วยรบพิเศษปฏิบัติงานใน นามหน่วยเฉพาะกิจสันติสุข มีคำสั่ง 4 ชุดควบคุมรบพิเศษ(มีคำสั่ง 4 กองร้อยเพิ่มเติมคำสั่ง) , 1 ชุด ควบคุมการปฏิบัติการพิเศษ(มีคำสั่ง 1 หมวดจู่โจมเพิ่มเติมคำสั่ง) และ 1 ชุดควบคุมทัชฉนสัมพันธ์ (เป็นคำสั่งชุดปฏิบัติการจิตวิทยา) โดยในห้วงที่ผ่านมาได้มีการปรับคำสั่งและแนวทางการใช้ หน่วยมาโดยตลอด นับเป็นการใช้คำสั่งหน่วยรบพิเศษที่มีจำนวนมากอย่างต่อเนื่องและยาวนาน เป็นเวลาเกือบ 10 ปี ในขณะที่ผลของการแก้ไขปัญหายังไม่เห็นเป็นรูปธรรมมากนัก ผู้วิจัยจึง ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวเพื่อหาคำตอบถึงแนวทางการใช้หน่วยและขนาดของคำสั่งที่ เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาบทบาทที่เหมาะสมของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาใน พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการใช้คำสั่งหน่วยรบพิเศษสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มีขอบเขตการศึกษาการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2547 ถึง พ.ศ.2556 และมีกรอบแนวความคิดในการวิจัยโดยการศึกษาความสอดคล้องระหว่าง ทฤษฎีการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ นโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กับหลักนियมการปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษและการปฏิบัติงานของหน่วยรบพิเศษในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) รวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ระดับ ผู้บัญชาการกองกำลังรบพิเศษ จนถึงระดับผู้บังคับชุดควบคุมรบพิเศษ โดยใช้แนวคำถาม (Interview Guideline) ในการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและสังเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกจะเป็นการวิเคราะห์ □ ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content analysis) ด้วยวิธีอิงแนวคิดและทฤษฎี (Theoretical Concepts)

ผลการวิจัย

สถานการณ์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในขั้นย่นทางยุทธศาสตร์ คือ ขบวนการก่อความไม่สงบไม่สามารถที่จะรุกทางยุทธศาสตร์ตามที่วางไว้ได้อย่างได้ผล แต่ก็ยังไม่พ่ายแพ้ทางยุทธวิธี ยังสามารถปฏิบัติการทางยุทธวิธีด้วยการก่อเหตุรุนแรงในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่องแต่เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติการก่อเหตุย้อนหลังไปถึงปีพ.ศ.2547 ถือว่ามีสถิติที่ลดลง เหตุผลเพราะเหตุการณ์ก่อการร้ายสร้างความรุนแรงทั่วทั้งพื้นที่ด้วยการลอบยิงครู, พระ, วางเพลิงเผาโรงเรียน, ลอบวางระเบิดในพื้นที่เมืองใหญ่ การชุมนุมโจมตีกองกำลังของรัฐด้วยระเบิด และการฆ่าผู้บริสุทธิ์ทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคมในวงกว้างจนไม่ได้รับการสนับสนุนทั้งจากประชาชนในประเทศและองค์การระหว่างประเทศซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทางยุทธศาสตร์ของขบวนการก่อความไม่สงบ ในขณะที่รัฐบาลไทยพยายามดำเนินการต่อสู้กับขบวนการก่อความไม่สงบด้วยยุทธศาสตร์

การป้องกันภายในและยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมถึงการดำเนินการทางการทูตและประชาสัมพันธ์ ข้อเท็จจริงต่อต่างชาติเพื่อตัดการสนับสนุนจากภายนอก ทำให้สถานการณ์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่สามารถนำไปสู่การบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของ ขบวนการแบ่งแยกดินแดน แต่ฝ่ายรัฐบาลไทยก็ยังไม่สามารถยุติสถานการณ์การก่อเหตุรุนแรงได้อย่างสิ้นเชิง ยังไม่สามารถสกัดกั้น ยับยั้งการบ่มเพาะความคิดความเชื่อที่บิดเบือนให้เกิดความเกลียดแค้นชิงชังต่อรัฐไทยได้ ยังไม่สามารถสร้างคุณภาพชีวิต การกินดีอยู่ดี การศึกษาที่ดีที่ถาวรให้เกิดในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็จะยังคงอยู่ต่อไป

บทบาทของหน่วยรบพิเศษในการช่วยเหลือด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ การวางแผน และการฝึกแก้กำลังทหาร (กำลังตามแบบ) กำลังตำรวจ และกำลังกึ่งทหาร โดยเฉพาะการจัดตั้งกำลังประชาชน ถือว่าเป็นบทบาทที่สำคัญและเหมาะสมของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะเป็นการใช้ขีดความสามารถของหน่วยรบพิเศษทั้งในด้านการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ(ปปส.) การปฏิบัติการจิตวิทยาและการปฏิบัติการ โดยตรงเพื่อขยายขีดความสามารถในการแก้ปัญหาในมิติต่างๆ ไปยังกำลังทหารตามแบบ กำลังตำรวจและกำลังกึ่งทหารให้มีศักยภาพมากขึ้น อันจะมีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่รัฐต่อเป้าหมายได้กว้างขวางมากขึ้นและสามารถดำเนินการด้วยความต่อเนื่องมากขึ้นเพราะกำลังทหารตามแบบ กำลังตำรวจและกำลังกึ่งทหารเป็นกำลังที่อยู่ปฏิบัติการถาวรในพื้นที่ อันจะทำให้การแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทบาทในการสนับสนุนการแก้ปัญหาต่อขบวนการแบ่งแยกดินแดน หน่วยรบพิเศษ จะสามารถเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ได้หลายประการได้แก่ การปฏิบัติการด้านการข่าวทั้งในพื้นที่ระวางป้องกันและพื้นที่ภายใน , การสลายโครงสร้างอำนาจรัฐซ้อนและแนวร่วม โดยการค้นหา พิสูจน์ทราบและทำลายโครงสร้างอำนาจรัฐซ้อนด้วยเทคนิควิธีการต่างๆ , การสกัดกั้นการบ่มเพาะความคิดความเชื่อที่ถูกบิดเบือนในรร.เอกชนสอนศาสนา และสถาบันการศึกษาปอเนาะ และการปฏิบัติการโดยตรงต่อเป้าหมายที่ถูกระบุอย่างชัดเจน หรือมีความพิเศษเกินขีดความสามารถของหน่วยทหาร ตำรวจทั่วไป

บทบาทในการสนับสนุนการแก้ปัญหาพื้นฐานทางสังคม และสังคมจิตวิทยา ด้วยขีดความสามารถในการปฏิบัติจิตวิทยาของหน่วยปฏิบัติการจิตวิทยาในการสร้างความเข้าใจต่อประชาชน ปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อแนวร่วมหรือฝ่ายก่อความไม่สงบ ด้วยหลักการและเทคนิคการปฏิบัติการตามหลักนิยมของหน่วย ทั้งการให้การพบปะพูดคุยโดยตรง การประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อประเภทต่างๆ ทั้งวิทยุกระจายเสียง แผ่นพับใบปลิว ป้ายโฆษณา สื่อมีเดียในรูปแบบอื่นๆ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กอ.รมน.ภาค 4 สน. ควรมีการกำหนดแผนงานยุทธศาสตร์ในการต่อสู้กับ ขบวนการก่อความไม่สงบทั้งเชิงรับและเชิงรุก ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์การสกัดกั้น ขัดขวางการรุก ทหารการเมืองของขบวนการก่อความไม่สงบ และแผนยุทธศาสตร์การรุกทหารการเมืองของฝ่ายเรา เพื่อเป็นกรอบแผนงานในการแก้ปัญหาภาคใต้ให้มีการขับเคลื่อนอย่างมีพลัง มีเป้าหมายที่ชัดเจน ส่งผลกระทบต่อขบวนการก่อความไม่สงบ และมีระยะเวลาแห่งความสำเร็จที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1.2 กอ.รมน.ภาค 4 สน. ควรกำหนดแผนการจัดการต่อองค์กรนำอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เพราะองค์กรนำเป็นกลไกสำคัญของขบวนการก่อความไม่สงบที่สร้างปัญหาการก่อความไม่สงบ ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ หากองค์กรนำถูกกำจัดหรือจำกัดการดำเนินการจะทำให้ ขบวนการก่อความไม่สงบเกิดความระส่ำระสายขาดเอกภาพ ขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้จะใช้เซลล์ อิสระที่มาเกาะเกี่ยวกันก็ตาม แต่การจัดการต่อองค์กรนำนั้นจะต้องทำควบคู่กันไปทั้งการปราบปรามและการเจรจาใช้ทั้งมาตรการทั้งอ่อนและแข็งควบคู่กันไป ควรทำทั้งในทางเปิดและ ทางลับ ด้วยหน่วยงานทั้งในและนอกประเทศ

1.3 กอ.รมน.ภาค 4 สน. ควรมีการประเมินผลลัพธ์แห่งความสำเร็จของหน่วยรบ พิเศษในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในแต่ละภารกิจก่อนที่จะพิจารณา ปรับเปลี่ยนภารกิจของหน่วยรบพิเศษ เพื่อประเมินว่าภารกิจนั้นๆส่งผลต่อขบวนการก่อความไม่ สงบหรือไม่อย่างไร และจะต้องปรับปรุงกลยุทธ์ในการปฏิบัติการอย่างไรเพื่อให้การแก้ปัญหา บรรลุผลสำเร็จ

1.4 ขนาดกำลังที่เหมาะสมของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนภารกิจในรูปแบบ ต่างๆควรเป็นดังนี้คือ ใช้กำลัง 1 กองร้อยรบพิเศษเพิ่มเติมกำลังในภารกิจด้านการเมือง , ใช้กำลัง 1 หมวดจู่โจมในภารกิจทางยุทธวิธี , ใช้กำลัง 1 หมวดปฏิบัติการจิตวิทยาในภารกิจปฏิบัติการ จิตวิทยา แต่ทั้งนี้ข้อเสนอขนาดกำลังมูลฐานต่อภารกิจในรูปแบบต่างๆเท่านั้น การใช้กำลังแต่ ละประเภทจำนวนเท่าไร ควรขึ้นกับการประมาณสถานการณ์ของหน่วยที่รับผิดชอบภารกิจและ ความสอดคล้องของแผนปฏิบัติการ

1.5 หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษควรเร่งรัดและพัฒนาขีดความสามารถความเป็นครู ซึ่งเป็นคุณลักษณะประการหนึ่งของหน่วยรบพิเศษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อช่วยขยายขีด ความสามารถให้กับกำลังตามแบบและหน่วยงานอื่นๆในด้านการป้องกันและปราบปรามการก่อ ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่อง การจัดตั้งกำลังประชาชนเพื่อต่อสู้กับขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าควรมีขั้นตอนและวิธีการอย่างไร

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่อง การเอาชนะทางยุทธศาสตร์ต่อขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อความสงบที่ยั่งยืน